

19 JOGI KÉRDÉSEK.....	2
19.1 ÖSSZEFOGLALÁS.....	2
19.1.1 <i>Az Olimpiai Játékok megrendezésére irányuló pályázattal kapcsolatos általános követelmények.....</i>	<i>2</i>
19.1.2 <i>Budapesti Olimpiai Játékok megrendezésére vonatkozó tervezett pályázatával szembeni követelmények elemzése.....</i>	<i>4</i>
19.2 BEVEZETÉS.....	6
19.3 AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSRE BENYÚJTOTT PÁLYÁZATRA VONATKOZÓ JOGI KÖVETELMÉNYEK.....	7
19.3.1 <i>Általános Jogi Követelmények.....</i>	<i>7</i>
19.3.2 <i>Rendező város szerződések (Sydney, Athén, Peking) elemzése.....</i>	<i>12</i>
19.4 GARANCIÁK.....	29
19.4.1 <i>A Előkészítő Bizottságra (Candidature Committee) és a Szervező Bizottságra vonatkozó szervezeti kérdések.....</i>	<i>37</i>
19.5 AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS MÁS JELENTŐS JOGI SZABÁLYOK.....	38
19.6 A PARALIMPIA MEGRENDEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS EGYÉB KÖVETELMÉNYEK.....	42
19.7 BUDAPEST (MAGYARORSZÁG) JOGI KÖVETELMÉNYEKNEK VALÓ MEGFELELÉSÉNEK ELEMZÉSE.....	44
19.7.1 <i>A rendező város megválasztásához vezető eljárás különböző szakaszaival szemben támasztott általános jogi követelmények.....</i>	<i>44</i>
19.7.2 <i>A rendező város szerződések magyar jogi vonatkozásai.....</i>	<i>59</i>
19.7.3 <i>Garanciák által támasztott követelmények jogi vonatkozásai.....</i>	<i>61</i>
19.8 AZ OLIMPIÁVAL KAPCSOLATOS SZELLEMI ALKOTÁSOK VÉDELMEINEK MAGYAR JOGI VONATKOZÁSAI.....	67
19.8.1 <i>A vámra és a külföldiek beutazására vonatkozó magyar jogi szabályozás.....</i>	<i>74</i>
19.9 DOPPINGELLENES SZABÁLYOK.....	78
19.10 OLIMPIAI LÉTESÍTMÉNYEKSEL KAPCSOLATOS JOGI KÉRDÉSEK.....	80

19 JOGI KÉRDÉSEK

19.1 ÖSSZEFOGLALÁS

19.1.1 AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉRE IRÁNYULÓ PÁLYÁZATTAL KAPCSOLATOS ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

AZ OLIMPIAI CHARTA

Az olimpiai mozgalom legfőbb testületeit és szervezeti felépítését az *Olimpiai Charta* határozza meg. Az *Olimpiai Charta* rögzíti a NOB, a nemzeti olimpiai bizottságok és olyan a sporthoz kapcsolódó testületek tevékenységét, mint a Doppingellenes Világügynökség és a Sportügyi Választottbíróság. Az Olimpiai Játékok rendezési jogára pályázó városok kiválasztása a NOB Végrehajtó Bizottságának hatáskörébe tartozik, a végső döntést a NOB ülése hozza meg.

RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉS

A kandidálási eljárás részeként a rendező városoknak meg kell erősíteniük, hogy képesek aláírni a *Rendező város szerződést*, amely részét képezi a pályázati csomagnak. A *Rendező város szerződés* egyrészt a NOB, másrészt a rendező város és az adott ország olimpiai bizottsága között létrejövő alapszerződés, amely az Olimpiai Játékok megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza. Az Olimpiai Játékok megrendezésének jogát elnyerő város kiválasztásakor a rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles létrehozni az Olimpiai Játékok Szervező Bizottságát („OCOG”), amely a *Rendező város szerződés*hez szerződő félként csatlakozik.

A *Rendező város szerződés* az Olimpiai Játékok megszervezését szabályozó átfogó dokumentum. Ennek értelmében a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és az OCOG kötelezettséget vállalnak az Olimpiai Játékoknak a *Charta* rendelkezései és a NOB által megállapított szabályok teljes körű betartásával történő megrendezésére. A *Rendező város szerződés* szabályozza egyebek mellett az olimpiai létesítmények rendelkezésre bocsátását, a sajtó és a NOB tevékenységéhez, valamint a kulturális programokhoz szükséges létesítmények biztosítását. A közvetítési jogok, az Olimpiai Játékokkal és az olimpiai mozgalommal kapcsolatos szellemi alkotásokhoz fűződő jogok, a doppingellenes létesítmények és más kapcsolódó kérdések is a *Rendező város szerződés*ben kerülnek szabályozásra.

A *Rendező város szerződés* legfrissebb rendelkezésre álló változata a 2008. évi nyári Olimpiai Játékokra készített *Rendező város szerződés*. Az utóbbi években a *Rendező város szerződés* fokozatos fejlődésen ment keresztül és ezért nincs biztosíték

arra, hogy a későbbi olimpiákra vonatkozó *Rendező város szerződés* tervezetei nem tartalmaznak majd jelentős módosításokat. Ugyanakkor azonban a szerződés alapvető rendelkezései lényegében változatlanok maradtak és ezért a 2008-as *Rendező város szerződés* megfelelő kiindulási alapként szolgált a jelen megvalósíthatósági tanulmányhoz szükséges vizsgálatok elvégzésére.

GARANCIÁK

A rendező város kandidálási eljárás előírja, hogy a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és az érintett állam kormánya számos különböző garanciát adjon az Olimpiai Játékok megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatban. Ezen garanciák közé tartozik a megfelelő finanszírozás biztosítására vonatkozó pénzügyi garancia, valamint az állami hatóságok által a megfelelő közlekedés, orvosi, sajtó és más létesítmények biztosítására vállalat garanciák. További garanciákat kell adni az Olimpiai Játékok biztonságos megrendezésére, valamint a környezetvédelmi kérdések megfelelő rendezésére vonatkozóan. Bizonyos garanciákat maguktól az érdekeltektől kell beszerezni, így különösen a szállodák és más szálláshelyek biztosítása, valamint azok megfelelő árviszonyai tekintetében.

SZELLEMI ALKOTÁSOKHOZ FÚZÓDÓ JOGOK

Az olimpiai mozgalommal kapcsolatos szellemi alkotásokhoz fűződő jogok szigorú szabályozás és ellenőrzés alá esnek. Az olimpiai jelkép, a zászló, a jelmondat és a himnusz reklám, kereskedelmi vagy bármely más haszonszerzés céljára irányuló hasznosítása a NOB kizárólagos jogát képezi. Az Olimpiai Játékokkal és az olimpiai mozgalommal kapcsolatos szellemi alkotásokhoz fűződő jogokból származó bevételek mind az olimpiai mozgalom, mind pedig az Olimpiai Játékok megrendezésének alapvető forrásait képezik. Ennek megfelelően, a NOB szigorúan szabályozza az olimpiával kapcsolatos szellemi alkotások felhasználását és azok megfelelő védelmének biztosítását a rendező város, valamint a rendező állam kormánya által.

PARALIMPIA

Az olimpia megrendezési jogát elnyerő rendező város felelős egyben a Paralimpia megrendezéséért is, amely csak röviddel követi az Olimpiai Játékok lezárását.

19.1.2 BUDAPESTI OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉRE VONATKOZÓ TERVEZETT PÁLYÁZATÁVAL SZEMBENI KÖVETELMÉNYEK ELEMZÉSE

AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉRE IRÁNYULÓ PÁLYÁZATRÓL VALÓ DÖNTÉS

Az Olimpiai Játékok rendezési jogának megpályázása Budapest Főváros, a MOB és a magyar Kormány együttes fellépését igényli.

Az Olimpiai Játékok rendezési jogának megpályázása Budapest Főváros, a MOB és a magyar Kormány együttes fellépését igényli. Bár a pályázatot hivatalosan Budapest Főváros nyújtja be a MOB jóváhagyásával, a pályázat koordinációja, valamint az előírt garanciák megadása, a megfelelő helyszínek létrehozása és a kapcsolódó ügyek megkívánják a Kormány – valamint a felhatalmazó jogszabályok elfogadásával kapcsolatban a Parlament – bevonását is.

Mindehhez kapcsolódóan – tekintettel arra, hogy egyes olimpiai helyszínek Budapesten kívül helyezkedhetnek el – az érintett helyi önkormányzatok bevonása is szükségessé válhat.

Budapest Fővárost a MOB nevezheti be a pályázó városok közé. A MOB alapszabálya nem tartalmaz speciális rendelkezéseket valamely magyarországi városnak az Olimpiai Játékok megrendezésére kiírt pályázatra történő benevezésére vonatkozóan. Ez az előkészítő intézkedés nem igényel semmilyen jogalkotási támogatást. Ugyanakkor azonban ajánlatos lenne a MOB közgyűlése részéről egy ilyen értelmű határozat meghozatala.

A jelölt város minősítés elnyerésének érdekében benyújtott dokumentációhoz kapcsolódóan szükséges még egy részletes kérdőív kitöltése és meghatározott pénzüsszegnek a NOB-nak történő fizetése is. Bár a főváros, a MOB és a Kormány között szoros együttműködést kell megvalósítani, jogi szempontból nincs szükség ezt lehetővé tevő új jogszabályok megalkotására. Ugyanakkor azonban kívánatos a Kormány, Budapest Főváros és a MOB részéről a pályázat benyújtására felhatalmazó és az azzal kapcsolatos kiadásokat jóváhagyó tartalmú határozatok meghozatala.

Miután a jelentkező város elnyerte a jelölt város minősítést és ilyen minőségében benyújtotta hivatalos pályázatát az Olimpiai Játékok megrendezési jogáért, egyértelműen szükségessé válik a vonatkozó felhatalmazások megadása a Kormány és a Parlament részéről. A pályázat benyújtásával kapcsolatban a Kormány, Budapest Főváros és egyéb felek köteleessé válnak arra, hogy hivatalos garanciákat és kötelezettségvállalásokat adjanak a NOB-nak. Bár a garanciák egy része nem közvetlenül pénzügyi jellegű, nyilvánvalóan lehetnek pénzügyi kihatásai is. Mindezt szükséges, hogy a Kormány és a költségvetés kifejezetten jóváhagyja az egyes tételeket. Ennek folytán, véleményünk szerint speciális jogszabály megalkotása szükséges, amely kifejezett felhatalmazást ad az Olimpiai Játékok megrendezési jogának hivatalos megpályázására vonatkozóan. E jogszabály-alkotás továbbá tisztázhatná a különböző kormányzati felelősségi köröket, beleértve Budapest Főváros és a többi különböző önkormányzat viszonyát is, és az alábbiakban részletezett kérdéseket.

OLIMPIAI JÁTÉKOK SZERVEZŐ BIZOTTSÁGA

Az Olimpiai Játékok megrendezésének jogát elnyerő város kiválasztásakor a rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles létrehozni az OCOG-ot. Az OCOG-ban képviseltetve kell lennie a nemzeti olimpiai bizottságnak és a rendező városnak, valamint a tagok közé kell választani a sportolók egy képviselőjét és a rendező ország egy NOB-tagját is. Tagok lehetnek továbbá a hatóságok képviselői és neves személyiségek. Javasoljuk, hogy külön jogszabály rendelkezzen a magyar OCOG létrehozásáról. Az OCOG alapítványi formában jöhetne létre.

RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉS

A Budapest Főváros és a MOB által aláírandó *Rendező város szerződés*re a svájci jog rendelkezései az irányadóak, a viták rendezésére pedig a Lausanne-i Sportügyi Választottbíróság rendelkezik illetékességgel. A jelölt városként történő pályázat benyújtásával kapcsolatos döntés részeként Budapest Fővárost (amennyiben jelölt városként kiválasztásra kerül) és a MOB-ot kifejezetten fel kell hatalmazni a *Rendező város szerződés* aláírására. Az irányadó jog és a joghatóság megválasztása összhangban kell, hogy álljon a magyar joggal.

GARANCIÁK

A megkívánt garanciák speciális pénzügyi garanciavállalást is tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy megfelelő pénzeszközök állnak majd rendelkezésre a pályázatban meghatározott projektek végrehajtására. Mindemellett tartalmaznak még egyéb, például a biztonságra, a közlekedésre, az olimpiai helyszínekre, a vámügyekre, az egészségügyre és a turista létesítményekre vonatkozó garanciákat is. Sok esetben a garanciákat a Kormánynak vagy az érintett minisztériumoknak kell vállalniuk. Egyes esetekben, mint például a turizmussal kapcsolatban, a magánszektor bevonása is szükséges.

A garanciavállalásokra történő felhatalmazás legjobb módja az Olimpiai Játékok rendezésének megpályázásával kapcsolatos általános felhatalmazást biztosító jogszabály megalkotása.

SZELLEMI ALKOTÁSOKHOZ FÚZÓDÓ JOGOK

Speciális jogszabály-alkotást javasolunk az olimpiai jelképek védelmének megerősítése céljából. Az Olimpiai Játékokhoz kapcsolódó szellemi alkotások az egyik legfontosabb bevételi forrás mind az Olimpiai Játékok, mind a NOB számára. Megfontolandó az olimpiai jelképek speciális védelmének biztosítása, a jogsértések rendezését szolgáló gyors és hatékony

eszközök létrehozása és a jogdíjak, védjegyek és más szellemi alkotásokhoz fűződő jogokkal kapcsolatos jogsértések szankcionálásának megszigorítása.

EGYÉB JOGSZABÁLY-ALKOTÓI TEVÉKENYSÉG

Az Olimpiai Játékok megrendezésére vonatkozó pályázattal kapcsolatos jogszabály-alkotói tevékenységnek egy sor más kérdésre is ki kell terjednie annak biztosítása érdekében, hogy Budapest Főváros és a Magyar Köztársaság képes legyen hatékonyan teljesíteni az Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatos kötelezettségvállalásokat. A jogszabályalkotás során külön ki kell térni az olimpiai helyszínek kijelölésével, megszerzésével, felépítésével és üzemeltetésével kapcsolatos egyes kérdésekre. Megfontolandó például az esetlegesen szükséges kisajátítási, a közbeszerzési és az építési engedélyezési eljárás felgyorsítását lehetővé tevő jogszabályok megalkotása. Mindezen felül, a NOB vámügyekkel és a beutazással kapcsolatos előírásainak teljesítése érdekében a jelenlegi jogszabályok bizonyos részeinek módosítása is szükségessé válhat.

19.2 BEVEZETÉS

A megvalósíthatósági tanulmány jogi fejezete két részre tagolódik. Az első rész az Olimpiai Játékok megszervezésének a NOB által kialakított struktúráját ismerteti. E helyen elemezzük többek között a NOB és az olimpiai mozgalom felépítését, a kiválasztott Rendező város Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatban vállalandó kötelezettségeit, valamint más egyéb a rendező város, az ország és a Nemzeti Olimpiai Bizottság által az Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatban teljesítendő jogi előírásokat.

A második rész az Olimpiai Játékok rendezésének jogáért Budapest által benyújtani tervezett pályázat jogi összefüggéseit elemzi. E helyen sorra vesszük többek között a tervezett pályázattal érintett helyi, állami és más személyeket és szervezeteket, a rendező város szerződéssel és a kapcsolódó garanciákkal, valamint a szellemi alkotásokhoz fűződő jogokkal, az olimpiai létesítményekkel és más kérdésekkel összefüggő jogi kérdéseket.

Vizsgálataink főbb eredményeit az alábbiakban ismertetjük.

19.3 AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSRE BENYÚJTOTT PÁLYÁZATRA VONATKOZÓ JOGI KÖVETELMÉNYEK

19.3.1 ÁLTALÁNOS JOGI KÖVETELMÉNYEK

A XXIX. NYÁRI OLIMPIAI JÁTÉKOKRA TÖRTÉNŐ PÁLYÁZAT ELFOGADÁSI ELJÁRÁSÁNAK ELEMZÉSE

A NOB 1999 decemberében Lausanne-ban tartott 110. ülését követően jelentősen módosult az Olimpiai Játékok rendezésével megbízandó város kiválasztásának eljárása. Ezeket a változtatásokat belefoglalták az *Olimpiai Charta*ba, elsősorban az *Olimpiai Charta* 37. szakaszához fűzött szabályzatba. Ennek megfelelően új "Pályázat elfogadási eljárás" lépett életbe, amelynek értelmében egy város addig nem tekinthető „jelölt város”-nak, amíg azt a NOB Végrehajtó Bizottsága ilyen minőségben nem fogadta el. Jelölt városi minőségük elnyeréséig az Olimpiai Játékok megrendezéséért versengő városokat "jelentkező" városnak kell tekinteni. Ezt az eljárást először a 2008. évi nyári Olimpiai Játékok rendezési jogának odaítélésekor alkalmazták.

A NOB-tól a pályázó városok megnevezésére kapott felhívást követően a nemzeti olimpiai bizottságok első lépésként értesítik a NOB-ot a pályázó városokról, ha van ilyen. A NOB nem bocsátotta rendelkezésre e levélnek a formáját. Úgy tűnik, hogy a levélnek nincs kötelező ereje és nem kíván meg semmilyen különös kötelezettségvállalást sem a nemzeti olimpiai bizottságoktól sem pedig a potenciális Jelentkező Városoktól.

Az Olimpiai Játékok megrendezésére vonatkozó pályázatot az érintett város hivatalos hatósága köteles benyújtania a NOB-hoz, a megfelelő nemzeti olimpiai bizottság jóváhagyásával. A város hivatalos hatóságának és a nemzeti olimpiai bizottságnak garantálnia kell, hogy az Olimpiai Játékokat a NOB követelményeinek megfelelően és a NOB megelégedésére fogják megrendezni.

A jelentkező városnak az Olimpiai Játékok megrendezésére beadott pályázatával kapcsolatos intézkedéseit és tevékenységét az érintett nemzeti olimpiai bizottság köteles felügyelni és ezért együttesen lesz felelős a jelentkező várossal.

A jelentkező városok kötelesek a NOB-hoz benyújtani a *Jelölt város kérdőív*re a város által adott írásos válaszokat. Ezen kívül a jelentkező város köteles a NOB által meghatározott határidőn belül válaszolni a NOB minden egyéb kérdésére is.

A Jelentkező Város köteles ismertetni a Pályázati Bizottság szerkezetét és összetételét. Az *Olimpiai Charta* vonatkozó kötelező előírásai szerint a nemzeti olimpiai bizottság képviselőit és a NOB tagokat fel kell venni a Pályázati Bizottság tagjai közé.

A Jelentkező Városok illetve a jelentkező nemzeti olimpiai bizottságok kötelesek vissza nem térítendő pályázati díjat fizetni a

NOB-nak. A 2008. évi nyári Olimpiai Játékok esetében a díjat 100 000 USD-ben állapították meg.

A pályázat elfogadási eljárás az Olimpiai Játékok megrendezésére jelentkező városok számára Magatartási Szabályokat is előír. Ezek az előírások azt követően alkalmazandók, hogy egy város lehetséges Jelentkező Városnak minősül. E szakasz kezdetéről a NOB levélben értesíti a nemzeti olimpiai bizottságot. Ezek az előírások a pályázati szakasz végéig maradnak hatályban. Az előírások a Pályázati Bizottságra, az érintett nemzeti olimpiai bizottságokra, valamint a pályázat érdekében vagy nevében eljáró bármely személyre vagy szervezetre vonatkoznak.

A NOB független vizsgálatokat is folytathat a Jelentkező Városokról, különösen a távközlés és a biztonság tekintetében. A NOB fenntartja magának a jogot, hogy a pályázat elemzése céljából szükségesnek ítélt bármilyen más vizsgálatot is végezzen.

A NOB a pályázó városokat a Kérdőívre adott válaszok és a NOB által folytatott független vizsgálatok eredményei alapján értékeli. A jelentkezések értékelésénél különösen az alábbi jellemzőket veszik figyelembe:

- a pályázó város – beleértve a város országát – alkalmasságát, a sok sportágot szerepeltető, magas színvonalú nemzetközi esemény befogadására, megszervezésére és lebonyolítására;
- az *Olimpiai Charta*, a NOB *Etikai Kódexének*, az olimpiai mozgalom doppingellenes Kódexének, a Pályázat Elfogadási Eljárás és a NOB által meghatározott más egyéb szabályok, utasítások és feltételek betartását; és
- bármely a NOB Végrehajtó Bizottsága által saját belátása szerint megfontolásra érdemesnek ítélt más kikötést.

A jelentkezés elfogadása függhet az általános vagy egyedi feltételeknek a jelentkező város, illetve az érintett nemzeti olimpiai bizottság által történő teljesítésétől.

A 2008. ÉVI XXIX OLIMPIAI JÁTÉKOKRA JELÖLT VÁROSOK KÉZIKÖNYVÉNEK ELEMZÉSE (A „KÉZIKÖNYV”)

A *Kézikönyv* a rendezés jogát elnyerő város kiválasztásáig tartó, a jelölt városok által meghozandó illetve követendő intézkedéseket és eljárásokat tartalmazza. A NOB fenntartja magának a *Kézikönyv* és az egyéb utasítások módosításának jogát és ezek alkalmazása a rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság felelőssége.

Szabályok és feltételek – A jelölt városoknak meg kell felelniük az *Olimpiai Charta*, az *Etikai Kódex* és a *Pályázati eljárás* minden rendelkezésének és a NOB Végrehajtó Bizottsága által megállapított egyéb szabályoknak és utasításoknak.

A jelölt városok *elbírálása* – A jelölt városok *Pályázati dossziét* kötelesek benyújtani a NOB-nak, valamint a pályázatukkal és az olimpiával kapcsolatos minden kért információt meg kell adniuk. A *Pályázati dossziének* meg kell felelnie a megadott szabvány formátumnak és nem tehető közzé a NOB jóváhagyása nélkül. Benyújtás után a *Pályázati dosszié* nem módosítható.

Az Értékelő Bizottságot a NOB jelöli ki a jelölt városok által benyújtott pályázatok tanulmányozása és az ezekről szóló jelentéseknek a NOB részére történő elkészítése céljából. A NOB köteles közzétenni a jelentést.

A *Pályázati dossziében* foglalt minden nyilatkozat és kötelezettségvállalás és a hivatalos előterjesztések kötelező erejűek.

Az *olimpiai jelkép használata* – a jelölt városok kötelesek eleget tenni az olimpiai jelkép használatára vonatkozó előírásoknak.

Kötelezettségvállalás – A jelölt városoknak és az adott nemzeti olimpiai bizottságnak ugyancsak alá kell írnia és be kell nyújtania egy úgynevezett Kötelezettségvállalást, amelynek főbb feltételei a következők:

- a jelölt város és a nemzeti olimpiai bizottság kijelenti, hogy megválasztásuk esetén aláírják a *Rendező város szerződést*
- a jelölt város és a nemzeti olimpiai bizottság kijelenti, hogy nem vállal olyan kötelezettséget, amely hatással lehet a *Rendező város szerződésben* meghatározott kötelezettségeire, és ha ilyen kötelezettség fennáll, az nem érvényesíthető a NOB-bal szemben
- kötelezettségvállalás az *Olimpiai Charta* betartására
- az olimpiai jelkép és a jelmondat NOB nevében és megaláztatására történő védelmének biztosítása
- hozzájárulás bármely vitának a CAS (Court of Arbitration for Sport) által történő rendezéséhez a Sporttal kapcsolatos választottbíráskodás kódexének előírásai, és a svájci jog szerint

Promóció, hirdetés, Internet – A jelölt városok jogosultak saját országukon belül kampányt kifejteni a pályázat mellett. A jelölt városok nem kampányolhatnak a saját országukon kívül, kivéve az alábbi eseteket:

- Nemzetközi értekezleteken/eseményeken (pl. világbajnokságokon, a nemzetközi sportszövetségek (ASOIF) és a nemzeti olimpiai bizottságok (ANOC) értekezletein), a NOB jóváhagyásával.
- Az interneten tájékoztató és ismeretterjesztési célokból, kereskedelmi azonosíthatóság bármely formája nélkül.

A hirdetés bármely kereskedelmi formája tilos.

Ajándékok – ajándék nem adható és nem fogadható el.

Kiállítások és más társadalmi események – A jelölt városok saját országukon kívül nem rendezhetnek a pályázatukkal kapcsolatos kiállításokat vagy társadalmi eseményeket. Továbbá, a jelölt város vagy harmadik fél nem rendezhet ilyen kiállítást vagy társadalmi eseményt a jelölt város országában tartott nemzetközi értekezleteken vagy eseményeken.

A jelölt városok képviselőinek részvétele az olimpiai értekezleteken és promóció az ilyen értekezleteken – A NOB Végrehajtó Bizottsága állapítja meg, hogy a jelölt városok mely értekezleteken vehetnek részt és milyen feltétellel. Mindegyik jelölt város legfeljebb hat részvételi helyet kaphat az ilyen értekezleteken (kivéve a hivatkozott NOB ülést) és ezen prezentációs standot állíthat fel.

A NOB értékelő bizottságának látogatása – A NOB értékelő bizottsága tájékoztatja a jelölt várost a munkalátogatás idejéről és programjáról. A látogatás költségeit a NOB viseli.

Nemzetközi szövetségek látogatása – A jelölt városok látogatásokat szervezhetnek a nyári olimpiai sportszövetségek képviselői számára, ha az ilyen látogatásokra a *Pályázat* elkészítéséhez szükség van és a NOB-ot előre értesítik. Az ilyen látogatások költségét a jelölt város köteles viselni.

NOB tagok látogatása – A NOB tagok részéről, vagy náluk tett látogatás tilos. Ha egy NOB tagnak egy jelölt város országába kell utaznia, a jelölt város (vagy nevében harmadik felek) nem használhatja ki az alkalmat a pályázat előmozdítására és nem fedezheti az ilyen látogatás semmilyen költségét.

Audit – A jelölt város auditált mérlegét kérésre be kell nyújtani a NOB-nak.

A jelölt városok és a nemzeti olimpiai bizottságok együttes felelőssége – a nemzeti olimpiai bizottságok és a jelölt város együttesen felelősek a jelölt városnak a pályázattal kapcsolatos intézkedéséért és eljárásáért.

Szabályok érvényességi területe – A *Pályázati eljárások* szabályai a jelölt városokra, a NOB-ra, a nemzetközi szövetségekre (IF), a nemzeti olimpiai bizottságokra, valamint ezek tagjaira, tisztségviselőire, igazgatóira, alkalmazottaira, engedélyeseire, konzulenseire, tanácsadóira, megbízottjaira, alvállalkozóira és más képviselőire vonatkoznak.

Szankciók – A *Chartában* előírt szankciók alkalmazásának jogát a NOB fenntartja magának. A *Pályázati eljárás* megsértésének szankciója a jelölt város kizárása.

A rendező város kiválasztásának eljárása

- Minden egyes jelölt város prezentációt tart (legfeljebb 45 perces időtartamban) a NOB ülésén, amelyet a résztvevők által feltett kérdések követnek. A válaszokban adott nyilatkozatok ugyancsak kötelező erejűek a Rendező város számára. A prezentációról jegyzőkönyv készül.
- A NOB Értékelő Bizottság jelentést tesz a NOB ülésének
- A NOB tagok titkosan szavaznak. (A szavazást addig ismétlik, amíg egy város abszolút többséget nem kap.)
- A NOB elnöke kihirdeti az eredményt
- A kiválasztott város NOB képviselői és a nemzeti olimpiai bizottság azonnal aláírják a *Rendező város szerződést*
- A rendező ország kormányának képviselője aláírja a kormánytámogatás megerősítését

Küldöttség – A jelölt város és a nemzeti olimpiai bizottság küldöttségének hat hivatalos tagból és négy tanácsadóból kell állnia, amelyek közül mindegyik közvetlenül fordulhat a NOB üléshez. Jelen lehet még két technikus, akik a prezentáció technikai lebonyolításában segídezhetnek.

Megfigyelők – A NOB felhatalmazást adhat bizonyos számú megfigyelőnek, hogy nézőként jelen lehessenek saját jelölt városuk prezentációján.

A Prezentáció technikai vonatkozásai – A NOB szabályozza a prezentációkon alkalmazható technikai megoldásokat. A NOB (saját költségén) bizonyos audio-vizuális berendezéseket biztosít és felsorolást készít az igénybe vehető eszközökről, feltüntetve műszaki adataikat és specifikációjukat. Ezeken kívül a prezentáción nem alkalmazható más technikai eszköz.

A Pályázati dosszié az Olimpiai Játékok megszervezésének fő terve, amely a NOB kérdőívére a jelölt város által adott válaszok összegzéséből áll. *A Pályázati dosszié* a NOB egyik legfontosabb eszköze a pályázat elbírálására és az abban foglalt kötelezettségvállalások kötelező erejűek a jelölt város számára, abban az esetben ha a városnak ítélik a megrendezés jogát.

A Pályázati dosszié a lehető legvilágosabb és legtömörebb formában ismerteti a tényeket, a kérdéseknek a kérdőív szerinti sorrendjében. *A Pályázati dosszié* elkészítéséhez felhasznált háttér információkat kérésre be kell mutatni a NOB-nak.

A Pályázati dosszié minta bemutatja a *Pályázati dosszié* elvárt formáját és leírja a kérdőívre történő válaszadás módját.

A NOB ETIKAI KÓDEXE

Az *Etikai kódex* a diszkrimináció tiltásától a tisztségviselőknek adott ajándékok tiltásán át a környezet védelméig egy sor elvet tartalmaz. A *Kódexet* a NOB 1999 júniusában a NOB szerkezetét, szervezetét, szerepét és működését érintő reformok sorában hagyta jóvá. Az *Etikai kódexet* a NOB, annak tagjai, a jelölt városok, a szervező bizottságok és a nemzeti olimpiai bizottságok kötelesek betartani. A *Kódex* betartását az etikai bizottság és az Univerzális Olimpiai Etikai Alapítvány felügyeli.

A RENDEZŐ VÁROS KIVÁLASZTÁSA UTÁNI SZAKASZRA ÉRVÉNYES ELŐÍRÁSOK

A Rendező város kiválasztása utáni szakaszra érvényes előírásokat elsősorban a *Rendező város szerződés* tartalmazza, amely főleg az Olimpiai Játékok megrendezésének kérdéseivel, és a szervező bizottságot érintő szervezeti kérdésekkel foglalkozik.

19.3.2 RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉSEK (SYDNEY, ATHÉN, PEKING) ELEMZÉSE

A Rendező város szerződés egyrészről a NOB, másrészről a rendező város és az adott ország nemzeti olimpiai bizottsága között jön létre

A RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉS ALAPVETŐ CÉLJAINAK ÉS TARTALMÁNAK ÁLTALÁNOS JOGI HÁTTERE

A *Rendező város Szerződés*t a *Charta* 37(8) bekezdése írja elő. A megállapodás egyrészről a NOB, másrészről a rendező város és az adott ország nemzeti olimpiai bizottsága között jön létre közvetlenül azután, hogy a NOB bejelentette, hogy a rendező városnak ítélte oda az Olimpiai Játékok rendezésének jogát.

A *Rendező város szerződés* tervezetét a pályázati szakasz idején eljuttatják a jelölt városoknak. A rendező város kihirdetése előtt a jelölt város és a nemzeti olimpiai bizottság kötelezettséget vállalnak, amely szerint a jelölt város rendező várossá történő kiválasztása esetén módosítás nélkül aláírják a *Rendező város szerződés*t.

A *Rendező város szerződés* tartalmazza a feleknek az Olimpiai Játékok megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit. A *Rendező város szerződés* és a *Charta* közötti eltérés esetére kifejezetten előírják, hogy a *Rendező város szerződés* az irányadó.

A *Rendező város szerződés*re a svájci jog az irányadó. A *Szerződéssel* kapcsolatban felmerülő viták esetére a felek a svájci

(Lausanne) székhellyel működő CAS kizárólagos illetékességét kötik ki.

A NOB fenntartja magának a jogot, hogy a rendező várossal kötött szerződést az egyéni jellege és bizalmasságára való tekintettel illetéktelen fél részére nem adja ki.

A RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉSEK RÉSZLETES ELEMZÉSE, BELEÉRTVE AZ ESETLEGES KÜLÖNBΣÉGEKET ÉS A NOB SZABVÁNY FORMÁTUMÁTÓL VALÓ ELTÉRÉS LEHETŐSÉGEIT

A megállapodás formája

Megjegyezzük, hogy a jelen elemzés a 2000. évi Olimpiai Játékokkal („2000-es *Rendező város szerződés*”), a 2004. évi Olimpiai Játékokkal („2004-es *Rendező város szerződés*”) és a 2008. évi Olimpiai Játékokkal („2008-as *Rendező város szerződés*”) kapcsolatos *Rendező város szerződés*ek NOB által közreadott szerződésformáján alapul és bizonytalan, hogy a 2012. évi Olimpiai Játékokkal kapcsolatban megkötendő *Rendező város szerződés* („2012 *Rendező város szerződés*”) formája mennyiben lesz azonos a korábbi olimpiákra megkötött szerződésekkel. Egyik *Rendező város szerződés*t sem láttuk aláírt formájában. Ezért a jelen jelentés céljai szempontjából feltételezzük, hogy a szerződéseknek a felek által aláírt változata minden esetben megegyezett a Pályázat Elfogadási Eljárás során közreadott szerződés formájával.

A 2004-es *Rendező város szerződés* ugyanazt a szabvány formátumot követte, mint a 2000-es, ugyanakkor jelentős változtatásokat és egy sor kisebb változtatást is tartalmaz ahhoz képest. A 2008-as *Rendező város szerződés* ugyancsak fontos változtatásokat tartalmaz, különösen az adó hatékonysággal, az olimpiai jelképek, a művészeti és más szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelmével, a technológiával, és a garanciákhoz kapcsolódó letétekkel. Új rendelkezéseket találunk a marketing programokkal, az archiválás és rögzítés kezeléssel, a televíziós és rádiós közvetítésre vonatkozó megállapodásokkal kapcsolatban. Az újítások érintik a létesítményeket, az internetes megállapodásokat, a pénzügyi jelentési kötelezettségeket és a tapasztalatcserével, valamint a speciális elszállásolási követelményekkel és a közlekedési díjak fizetésével kapcsolatos témákat. (Az eltérésekre vonatkozó példákat az alábbiakban részletesen elemezzük.)

Nehéz előre jelezni, hogy milyen változtatásokat eszközölnek, illetve eszközölnek-e egyáltalán a 2012-es *Rendező város szerződés*ben. Mind a három előző *Rendező város szerződés* mind kisebb, mind jelentősebb változtatásokat tartalmazott az előző *Rendező város szerződés*hez képest. A *Rendező város szerződés* formája olimpiáról olimpiára különböző mértékben fejlődött tovább és ezért lehetséges, hogy a NOB a 2012. évi olimpiára vonatkozóan az előző Játékokra megkötött *Szerződés*hez képest jelentős módosításokat léptet életbe és küld szét a jelölt városoknak.

Fentiek szerint, a 2008. évi Olimpiai Játékok rendező városával aláíratott kötelezettségvállalás szövege alapján a jelölt város

vállalja, hogy módosítás nélkül aláírja a pályázati szakaszban közzétett *Rendező város szerződést*. Arra vonatkozóan nincs információnk, hogy a gyakorlatban az aláírás előtt a NOB hajlandó-e megvitatni és tárgyalni a *Szerződés* bármely rendelkezését, mivel nem láttunk egyetlen aláírt *Rendező város szerződést* vagy annak másolatát sem. Ennek megfelelően nem vagyunk abban a helyzetben, hogy azonosítsuk a szerződésben az aláírás előtt végrehajtott esetleges változtatásokat.

Megjegyezzük, hogy a 2008-as *Rendező város szerződés*ben jelentkező egyes változtatásokat feltehetően annak a folyamatnak a szervező részeként tekinthetjük, amellyel a 2008-as *Rendező város szerződés*nek a kínai jogrendszer különösen fontos körülményeihez (pl. szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelme) történő alkalmazását célozza. Tényleges bizonyítékát azonban nem láttuk ennek a folyamatnak. A változtatások összhangban állnak a szerződésnek a felhalmozott tapasztalatokkal, az általános technológiai fejlődéssel történő összehangolásával, különösen az olimpia "léptékének" folyamatos növekedésével.

A NOB kötelezettségei

A 2000-es *Rendező város szerződés*ben a NOB azon felül, hogy a rendező várost és az Ausztrál Olimpiai Bizottságot megbízta az Olimpiai Játékok megrendezésével, minimális kötelezettségeket is vállalt. Az alábbiakban néhány példa:

- Konzultál a szervező bizottsággal a szervezési eljárások meghatározásával és végrehajtásával kapcsolatban,
- Koordinációs bizottságot hoz létre a szervező bizottság és a NOB, a nemzetközi szövetségek és a nemzeti olimpiai bizottságok közötti munkakapcsolat szervezésére,
- Megosztja a korábbi olimpiákból származó ismereteit és tapasztalatát

A 2004-es *Rendező város szerződés* néhány jelentős új rendelkezést tartalmaz, a NOB által a szervező bizottság részére garantált vagy a szervező bizottságra (néhány esetben a szervező bizottság mellett a nemzeti olimpiai bizottságra) átruházott szerződéses jogokkal és haszonnal kapcsolatban, többek között az alábbi jogosultságokat:

- A rádiós és televíziós közvetítésekre vonatkozó szerződésekből származó nettó bevételek 49%
- A jegyeladások bevételének 95%-a (92,5%-ra csökkentve a 2008-as *Rendező város szerződés*ben)
- Az olimpiai jelvény és kabala figura használatából származó bruttó bevétel 95%-a
- Az Olimpiai Játékok rendezéséből származó bármely „nyereség” 80%-a, és
- A nemzetközi olimpiai marketing programból, az olimpiai érme és bankjegy programból, valamint az Olimpiai Játékok

hivatalos filmjéből (ha van ilyen) származó bevételek megosztása.

A 2008-as *Rendező város szerződés* szerint a NOB által a városnak, a nemzeti olimpiai bizottságnak és szervező bizottságnak biztosított minden jog és előny 2008. december 31-én jár le. Továbbá, a NOB fenntart minden olyan jogot és előnyt, amit nem biztosított kifejezetten a Városnak, a nemzeti olimpiai bizottságnak és a szervező bizottságnak.

A NOB vállalja, hogy hozzájárul az előző olimpiák szervezésével kapcsolatos számítógépes és egyéb szoftver technológiák átadásához és az előző olimpiák megrendezésében részt vállaló bizottságok sportoló tagjaiból és tisztségviselőiből álló koordinációs bizottság tapasztalatait is rendelkezésre bocsátja.

A NOB fenntartja magának az olimpiára vonatkozó kizárólagos jogokat, beleértve a szervezést, hasznosítást, közvetítést, marketinget és az olimpiához kapcsolódó szellemi alkotások felhasználási jogát. A NOB Végrehajtó Bizottsága némely jogokat engedélyezhet, ha a végrehajtó testület meggyőződött a NOB-nak a különböző tárgyakon és védjegyeken fennálló jogainak védelméről. A NOB jogosítványai mindenre kiterjednek, beleértve a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság vagy a szervező bizottság által vagy nevükben az olimpiával kapcsolatban létrehozott szellemi és művészi alkotáshoz vagy termékhez fűződő jogra, például a jelképre, a kabala figurára, érmékre, grafikai ábrázolásokra, diplomákra, oklevelekre, orvosi jellegű adatokra, adatbázisokra és zenei alkotásokra (a NOB szellemi alkotásokhoz fűződő jogai).

A NOB 7,5% jogdíjat igényelhet az Olimpiai Játékok jelkép, a kabala figura vagy megnevezés hasznosításának kereskedelmi elemét tartalmazó marketing tervre vagy programra vonatkozó megállapodásban foglalt szerződéses árból, beleértve a jegyeladásokból származó bevételeket is és 5%-ot minden olyan ellenértékből, amelyet hirdetés, promóció vagy más biztosított jogok ellenében vagy azzal kapcsolatban nyújtanak. A NOB jegyeinek költségét le kell számítani a NOB-nak járó jogdíjakból. A NOB fenntartja jogát saját érme, bankjegy és érem programjára és jogosult a Rendező város olimpiai érme és bankjegy programjából származó bevételből részesedni.

Az Olimpiai Játékok rádiós és televíziós közvetítésére vonatkozó minden megállapodást a NOB-bal kell letárgyalni és megkötni. A NOB vállalja, hogy az ilyen megállapodások nettó bevételeinek 49%-t átengedi a szervező bizottságnak. A televíziós közvetítésekből származó nettó ellenértéket (amelyet a NOB, a szervező bizottság és az érintett szponzor/szállító közötti megállapodással határoznak meg) hasonló arányban oszlik meg a NOB és a szervező bizottság között.

Az olimpiával kapcsolatos minden internet megállapodást, beleértve az e-kereskedelmet, az on-line jegyárúsítást és az on-line árusításokat kizárólag a NOB-bal kell letárgyalni és megkötni. A NOB engedélyezheti a szervező bizottságnak, hogy saját web oldalt létesítsen azzal, hogy a web oldal tartalmát a NOB és a szervező bizottság közötti megállapodás alapján lehet kialakítani és bevételeit a két fél között meg kell osztani. Ha az olimpia internetes közvetítésére adnak ki engedélyt, az abból származó nettó ellenértéket a televíziós és rádiós bevételekkel azonos arányban kell megosztani a NOB-bal és a szervező bizottsággal.

A média vagy hírközlés bármely egyéb formájára, beleértve a multi-médiát vagy az interaktív formákat, a vonatkozó szerződéskötés tekintetében a NOB kizárólagos jogot tart fenn magának.

A NOB a végrehajtó bizottságon keresztül széles körben jóváhagyási joggal rendelkezik, beleértve az alábbiakat:

- Minden, a rendező város és/vagy a nemzeti olimpiai bizottság és/vagy a szervező bizottság által kötött olyan szerződés, amely érinti az olimpiára vonatkozó pénzügyi felelősségüket (Az ilyen szerződések jóváhagyásakor a NOB Végrehajtó Bizottsága azt vizsgálja, milyen bevételre tett volna szert a nemzeti olimpiai bizottság a *Rendező város szerződés* ideje alatt, ha az Olimpiai Játékokat nem a rendező országban tartják)
- A szervező bizottság és harmadik felek között létrejött szerződések, beleértve a nemzeti kormányzati vagy nem kormányzati szervezeteket is
- Bármely jelentős (országos vagy nemzetközi) értekezlet vagy esemény megrendezése a Rendező városban vagy környékén az Olimpiai Játékok idején, vagy az azt megelőző vagy azt követő héten
- A szervező bizottság és bármely nemzetközi vagy nemzetek feletti szervezet vagy külföldi ország közötti megbeszélések és megállapodások
- Bármely külföldi kormányzati vagy politikai személyiségnek az olimpiára történő meghívása vagy akkreditációja
- Az olimpiai család utaztatásának rendszere
- A szervező bizottság általános szervezési terve és keretterve
- Bizonyos személyeknek és áruknak a szervező országba történő belépésének megszervezése
- A szervező bizottság tevékenységéről szóló jelentések (amelyet félévenként kell benyújtani és tartalmazniuk kell az Olimpiai Játékok tervezésével, szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos pénzügyi helyzetet)
- Az olimpiai család akkreditált tagjainak elszállásolása
- Jegyelosztási rendszer
- Árellenőrzési intézkedések
- Az események napi programja
- Az egyes sportágak minimális technikai követelményei
- Az olimpiai színhelyek méretének, tartalmának vagy elhelyezkedésének bármely módosítása

- Az Olimpiai Játékok kulturális programja
- Az olimpiai lánggal és a lángot vivő váltóval kapcsolatos program forgatókönyve
- A belépőjegyek árának és szétosztási rendszerének a meghatározása
- Marketing terv és program
- Bármely a NOB szellemi alkotásokhoz fűződő jogaival kapcsolatos terv
- Minden hivatalos kiadvány, többek között a szervező bizottság programja és brosúrái
- A szervező bizottság javaslata az információs rendszerekkel kapcsolatban
- A szervező bizottság és a rendező ország média közvetítője közötti minden megállapodás, beleértve a díjszabási táblázatban fel nem tüntetett költségeket
- A nyereség megállapítása céljából alkalmazandó számviteli elvek
- Az Olimpiai Játékok után a szervező bizottság megszüntetésére vonatkozó jelentés

A NOB Végrehajtó Bizottsága tovább fenntartja a jogot, hogy módosításokat eszközöljön az események programjában (azzal, hogy a NOB köteles az ilyen változásokból bizonyítottan keletkező anyagi és más hátrányos hatásokat kezelni).

A Rendező város szerződés egy sor, az Olimpiai Játékok szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos kérdéssel foglalkozik

A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság, illetve a szervező bizottság kötelezettségei

A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság jogi kötelezettségeinek elsődleges forrásaként a *Rendező város szerződés egy sor*, az Olimpiai Játékok szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos kérdéssel foglalkozik. Az ilyen kötelezettségek általános összefoglalása az alábbiakban történik.

Általános kötelezettségek

A rendező város, a szervező bizottság és a nemzeti olimpiai bizottság egyetemleges kötelezettséget vállalnak a *Charta* rendelkezéseinek és szerződéses kötelezettségeik betartására. A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság egyetemleges felelősséget vállalnak az Olimpiai Játékok szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos

kötelezettségeik tekintetében, kivéve a pénzügyi kötelezettséget, amelyért – ugyancsak egyetemlegesen – kizárólag a rendező város és a szervező bizottság felelős.

A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a Város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles biztosítani, hogy a Kormány, valamint a regionális és helyi hatóságok tiszteletben tartásuk a Kormány és a hivatkozott hatóságok által az Olimpiai Játékok tervezésére, szervezésére és lebonyolítására vonatkozó kötelezettségvállalásokat, beleértve a pénzügyi kötelezettségeket is, különösen a közszolgáltatások, a létesítmények és a közművek biztosítását. Ez az új rendelkezés a garanciák közvetlen vagy közvetett érvényesítésének szempontjából jelentős, mivel a *Rendező város szerződésben* megalapozza a „túlnyúló” vagy „indirekt” szerződésszegés” szankcionálását.

A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság egyetemlegesen vállalja továbbá, hogy az olimpiával kapcsolatos bármely eseményért vagy mulasztásért kártérítést (kártalanítást) fizet a NOB-nak és képviselőinek, beleértve az elháríthatatlan erőhatalom (*vis maior*) esetét is. A *2008-as Rendező város szerződés* a kártérítési-kártalanítási kötelezettséget kiterjeszti a NOB által esetlegesen harmadik személyeknek (beleértve az Olimpiai Játékok szponzorait és közvetítőit) a város, a nemzeti olimpiai bizottság és/vagy a szervező bizottság által hozott intézkedések vagy mulasztások miatt fizetett minden költségre, elmaradt bevételre és kárra. Lemondanak bármely, a NOB-bal szembeni esetleges igényükről, (beleértve a *vis maior*-ral kapcsolatban felmerült igényeket), ide értve a *Szerződés* teljesítéséből, nem teljesítéséből, a szerződésszegésből vagy a szerződés felmondásából eredő igényeket. (A kártérítés vagy a jogról való lemondás nem alkalmazandó a NOB részéről tanúsított szándékos és súlyos szerződésszegés esetén.)

A rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság megerősíti a rendező ország kormánya által a *Charta* betartására vállalt általános kötelezettséget. A rendező város *Pályázati dosszié*iban adott minden kötelezettségvállalás és nyilatkozat, valamint a rendező város vagy a nemzeti olimpiai bizottság által szóban vagy írásban vállalt kötelezettségek kötelező erejűek, kivéve ha más megállapodás jön létre a NOB Végrehajtó Bizottságával.

A rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles nyilatkozatot tenni arról, hogy a *Rendező város szerződés* aláírása előtt kötött bármely korábbi, az Olimpiai Játékokhoz bármilyen módon kapcsolódó kötelezettségvállalás és megállapodás érvénytelen és hatályát veszti, kivéve ha azt a NOB Végrehajtó Bizottsága a szervező bizottság megalakulásától számított 30 napon belül jóváhagyja, vagy arra a *Rendező város szerződésben* kifejezett hivatkozás történik. A rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság egyetemleges felelősséget vállalnak az ilyen nyilatkozat megszegéséből származó bármely kárért.

Kapcsolódó ügyek szervezése

A szervező bizottság megalakulása – A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a szervező bizottságot a rendező ország joga szerinti jogi személy formájában kell létrehozni az üzemeltetése és a *Rendező város szerződés* szerinti jogai és kötelezettségei

szempontjából maximális előnyöket és hatékonyságot biztosító formában, különös tekintettel egy olyan adózási rendszerre, amely a szervező bizottság számára országosan és nemzetközi szinten a legkedvezőbb elbírálást biztosítja.

NOB ülés és egyéb értekezletek – A rendező város és a szervező bizottság különböző NOB értekezleteket köteles szervezni az Olimpiai Játékok megkezdéséig.

Közlekedés – A szervező bizottság köteles az olimpiai család tagjai részére megfelelő közlekedési rendszert biztosítani, amelynek segítségével az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos minden helyre és helyszínre eljuthatnak és onnan továbbutazhatnak. Intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a tömegközlekedési rendszer szintén élvezze ennek előnyeit.

Környezetvédelem – A Szerződés általános kötelezettséget tartalmaz a környezet tiszteletére és a vonatkozó környezetvédelmi jogszabályok betartására vonatkozóan.

A szervező bizottság általános szervezési terve és keretterve – A 2008-as Rendező város szerződés egy évről hat hónapra csökkenti a szervező bizottság megalakulása utáni határidőt, amely időszakon belül a szervező bizottság általános szervezési tervét és kerettervét a NOB-hoz be kell terjeszteni. A szervező bizottság köteles a NOB-ot ellátni olyan ügyekre vonatkozó tájékoztatással és dokumentációval, mint pl. az emberi erőforrások, szállás, közlekedés, önkéntesek.

Pénzügyi jelentés – A 2008-as Rendező város szerződés vezette be a szervező bizottságnak azt a kötelezettségét, hogy független könyvvizsgáló által hitelesített pénzügyi jelentést, rendszeres részletes vezetői beszámolót és a belső ellenőrök által készített jelentéseket nyújtson be, valamint bármely, az ellenőrzést szolgáló adatot bocsásson a NOB rendelkezésére. A NOB továbbá jogosult saját auditot végeztetni a Város, a nemzeti olimpiai bizottság és/vagy a szervező bizottság nyilvántartásaiban.

Tudás átadása – A NOB-nak a tapasztalatait és felhalmozott tudásának megosztására vonatkozó kötelezettségével kapcsolatban felmerülő költségeihez történő hozzájárulásként a 2008-as Rendező város szerződés előírja, hogy a szervező bizottság köteles 2 000 000 USD összeget a NOB-nak megtéríteni, amely összeget a NOB legkésőbb az ünnepélyes megnyitó előtt 2 évvel levon a szervező bizottságnak a Rendező város szerződés szerint járó részesedéséből. A szervező bizottság köteles a NOB által biztosított szervezőket az Olimpiai Játékok szervezésének és megrendezésének folyamán szerzett tudás és tapasztalat alapján naprakész információval ellátni és köteles az így továbbképzett szervezőket és minden más dokumentációt és anyagokat (beleértve a szoftver rendszereket, ügyfél adatokat és jellemzőket) a NOB ésszerű kérésére ingyenesen rendelkezésre bocsátani. Az ilyen dokumentumokat és anyagokat harmadik személyeknek csak a NOB Végrehajtó Bizottságának előzetes jóváhagyásával lehet átadni.

Archiválás és nyilvántartás kezelés, Olimpiai Múzeum – A 2008-as Rendező város szerződés előírja a szervező bizottság számára, hogy információ kezelő és archiváló eljárást alkalmazzon, amelyhez a NOB számára ingyenes hozzáférést kell

biztosítani. Az Olimpiai Játékok után 3 hónapon belül a szervező bizottság köteles a NOB-nak átfogó összesített jelentést tenni az olimpiáról. Minden dokumentumot és anyagot, beleértve az adatbázisokat, szoftver rendszereket, ügyfél adatokat és jellemzőket kizárólag a NOB nevében lehet bejegyeztetni és levédeni. A szervező bizottság továbbá köteles ingyenesen ésszerű területet biztosítani az olimpiai faluban, az akkreditációs központban, a fő sajtóközpontban és a nemzetközi tudósítói központban a NOB Olimpiai Múzeuma anyagainak bemutatásához.

Biztonság – A Szerződés a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság általános kötelezettségvállalását tartalmazza, hogy a biztonsági fenntartása érdekében minden megfelelő és szükséges intézkedést megtesznek.

Orvosi egészségügyi ellátás – A 2004-es Rendező város szerződés új kötelezettséget ró a rendező városra, a nemzeti olimpiai bizottságra és a szervező bizottságra, amely szerint kötelesek ingyenesen biztosítani az olimpiával kapcsolatos minden orvosi és egészségügyi ellátást az olimpiára akkreditált összes személy számára.

Dopping ellenőrzés – A 2008-as Rendező város szerződés előírja a szervező bizottság számára dopping ellenőrzések lefolytatását a NOB Orvosi Bizottságának felügyelete alatt, a NOB Végrehajtó Bizottságának utasításai szerint és az olimpiai mozgalom Doppingellenes Szabályzatának megfelelően.

Bizonyos személyek és áruk belépési előírásai – A szervező bizottság köteles elérni az illetékes hatóságoknál, hogy minden szükséges intézkedést megtegyenek meghatározott személyeknek a rendező országba történő ideiglenes belépése érdekében, valamint az Olimpiai Játékok céljaira, az Olimpiai Játékok közvetítése és a hivatalos szervek, a média, a szponzorok és a szállítók által történő használatra importált berendezések és áruk behozatalának érdekében.

Szállás megszervezése

A szervező bizottság feladata az olimpiai falu, valamint az akkreditált média és az olimpiai család tagjai elszállásolásának biztosítása a Szerződéshez csatolt részletes irányelvek szerint. A 2008-as Rendező város szerződés részletes rendelkezéseket tartalmaz az olimpiai család, a bírók, a tisztségviselők és a szponzorok elszállásolásának követelményeivel kapcsolatban. Továbbá, a rendező város Szerződés rendelkezik az olimpiára érkező nézők és nem akkreditált személyek szállásköltségeinek ellenőrzéséről.

Sport programok szervezése

A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság köteles a sportágak és események NOB által meghatározott vagy jóváhagyott programját betartani, valamint kötelesek betartani az egyes sportágakra vonatkozó minimális

technikai előírásokat, beleértve a megfelelő létesítmények és edzéshelyszínek biztosítását.

Kulturális programok szervezése

A szervező bizottság az Olimpiai Játékok előtt legkésőbb három évvel köteles elkészíteni és a NOB Végrehajtó Bizottságának jóváhagyásra benyújtani a nemzetközi kapcsolatokat és a barátságot előmozdító, valamint a sport és a kultúra mint az olimpiai eszme központi témáját megerősítő kulturális programot.

Ünnepségek, az olimpiai láng és a fáklyával történő váltófutás

A szervező bizottság 40 fáklyát köteles biztosítani a NOB számára a NOB archívuma és múzeuma részére. A szervező bizottság továbbá köteles biztosítani, hogy a NOB használhassa és engedélyt adhasson az Olimpiai Játékok és az olimpiai mozgalmat népszerűsítő előadásoknak az ünnepségeken való felhasználására.

Pénzügyi és kereskedelmi kötelezettségek

Szellemi alkotásokhoz fűződő jogok – A rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles biztosítani, hogy az olimpiai jelkép, az Olimpiai Játékok jelszava és az „olimpiai” és „Olimpiai Játékok” kifejezések a NOB nevében kielégítő védelemben részesüljenek. A NOB jelvénye, a szervező bizottság jelvénye és a kabala figura, valamint az Olimpiai Játékokat jelképező város + évszám megadásával azonosító ábrázolás szintén megfelelő védelemben kell hogy részesüljenek a NOB megaláztatására. A város, a nemzeti olimpiai bizottság és/vagy a szervező bizottság köteles biztosítani a védelmet a rendező országban és köteles segítséget nyújtani a NOB-nak és hozzájárulni a nemzetközi védelem költségeihez. A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a NOB-nak a szellemi alkotásokhoz fűződő jogaival, vagy a jelképekkel, a kabala figurával és a város + évszám megjelöléssel kapcsolatban, a rendező országban benyújtott minden védjegy védelmi kérelmet és bejegyzést legkésőbb 2009. január 1-jei hatállyal át kell ruházni a NOB-ra.

Továbbá, a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság köteles biztosítani, hogy a művészi vagy szellemi alkotások létrehozásában érintett minden személy aláírja a szerzői jog átruházásáról szóló, a NOB Végrehajtó Bizottsága számára tartalmában és formájában elfogadott megállapodást.

A rendező országban az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos szellemi alkotásokhoz fűződő jogok jogosulatlan használata ellen hozott intézkedések a szervező bizottságot terhelik. A rendező országon kívüli intézkedéseket a NOB hozza, a szervező bizottság költségére.

Garancia letét – A *Szerződés* értelmében a rendező város köteles összesen 5 000 000 USD letétet részletekben fizetni, amelynek utolsó részletét legkésőbb a megnyitó ünnepség előtt egy évvel kell befizetni. Továbbá, a *2008-as Rendező város szerződés* szerint a televíziós-, rádiós- és más közvetítési jogok értékesítéséből és a Nemzetközi Marketing Programból a szervező bizottságnak járó összegek 5%-át be kell fizetni a NOB által fenntartott és ellenőrzött visszatartási alapba. A NOB köteles megállapítani a visszatartási alap alkalmazását az Olimpiai Játékok szervezésével kapcsolatban. A letétet (kamatokkal együtt) és a visszatartási alapot, az Olimpiai Játékokat követően, a végleges elszámolás és a vitás kérdések rendezése után visszautalják a szervező bizottságnak. Ha az Olimpiai Játékok a rendező városban nem a *Szerződés* szerint bonyolódik le, a rendező városnak, a nemzeti olimpiai bizottságnak vagy a szervező bizottságnak akár közvetlenül akár közvetve felróható okokból, a NOB jogosult minden további értesítés nélkül az összeget megtartani.

A nyereség felosztás – Az Olimpiai Játékok megrendezéséből származó nyereség összeg az alábbiak szerint kerül felosztásra:

- 20% a nemzeti olimpiai bizottságnak
- 60% a rendező ország sportjának általános támogatása (a szervező bizottság és a nemzeti olimpiai bizottság meghatározása szerint)
- 20% a NOB-nak

A többlet a NOB Végrehajtó Bizottsága által jóváhagyott számviteli elvek szerinti kimutatás alapján kerül megállapításra. A *2008-as Rendező város szerződés* szerint ha a szervező bizottság a NOB Végrehajtó Bizottságának jelentettnél nagyobb nyereséget tesz közzé, a közzétett magasabb nyereséget kell a fenti megosztás alapjául használni.

A *2004-es Rendező város szerződés* szerint a NOB által az olimpiai televíziós jogok eladásából, szponzorálásból, jegyeladásból és más hasonló forrásokból származó bevételekből a szervező bizottságnak juttatott összegeket nem lehet az infrastruktúra biztosítására fordítani.

Adók – A város és/vagy a szervező bizottság visel minden közvetlen vagy közvetett adót, illetéket vagy vámot bármely joghatóság területén, az Olimpiai Játékokkal kapcsolatosan keletkezett bevételekből a NOB-nak teljesített fizetések után. A *2008-as Rendező város szerződés* külön rendelkezik arról, hogy amennyiben bármely joghatóság területén a *Rendező város szerződés*, vagy bármely szponzorral, közvetítővel vagy kereskedelmi partnerrel kötött szerződés szerint a NOB-nak teljesített befizetést forrásadó, ÁFA vagy más közvetett adó (a jelenben vagy a jövőben) terheli, a befizetett összeget a szervező bizottság köteles megnövelni és az adót az esedékesség előtt kifizetni. Továbbá, a várost és a szervező bizottságot terhel minden, az olimpiával kapcsolatban befolyt jövedelem után a NOB által teljesített kifizetésekhez kapcsolódó adó annak biztosítására, hogy a NOB által teljesített kifizetéseket ezek az adók ne növeljék tovább. A város és a szervező bizottság köteles biztosítani, hogy a

rendező országban ne vessenek ki adót a versenyzők által az olimpián elért eredményeikért kapott pénzbeli vagy más díjakra, vagy ha ilyen adó kivételre kerül, a város vagy a szervező bizottság köteles az ilyen összeget megfizetni.

Belépőjegyek, elosztási rendszer – A rendszernek nyilván kell tartania a jogosultak számára (pl. a NOB és más hivatalos testületek) juttatott jegyek mennyiségét, a visszaadott jegyeket, az átcserélt jegyeket, az összegyűjtött és máshol szétosztott jegyeket, valamint a jegyek vásárlásának fizetési ütemezését és az üres helyeknek az esemény napon történő feltöltését. A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a jegyárakat a lehető legalacsonyabban kell tartani, a társadalmi-gazdasági tényezők figyelembevételével.

Biztosítás – A *2008-as Rendező város szerződés* a szervező bizottság kötelezettségévé teszi, hogy saját költségén megfelelő biztosítást kössön és tartson fenn az alábbi területekre kiterjedően: a tervezéssel, szervezéssel, a Játékok megrendezésével, beleértve az üzleti kockázatot, bűncselekményekből eredő káreseteket, konstrukciós kockázatokat, felelősségbiztosítást, termékfelelősséget és mindenfajta, a közvetítésekkel és a Játékok megőrkítésével kapcsolatban felmerülő kockázatokat.

Propaganda, hirdetés és más üzleti tevékenység a helyszíneken – A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság köteles biztosítani a *Chartának* a propagandára és a hirdetésekre vonatkozó rendelkezéseinek szigorú betartását. A helyszíneket az olimpiai idején tilos olyan franchise, koncessziós és más üzleti megállapodásokkal terhelni, amelyek ellentétesek, vagy szerződésszegést jelentenének a NOB és a szervező bizottság között létrejött szerződés szerint. A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság köteles biztosítani, hogy a nézők vagy a sporteseményről tudósító televíziós közvetítés látóterébe ne kerülhessen propagandaanyag vagy hirdetés. A *2008-as Rendező város szerződés* ezt a kötelezettséget kiterjesztette a propagandaanyagok és hirdetések tilalmára a rendező város feletti légtérben.

Marketing programok – A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a nemzeti olimpiai bizottságra és a szervező bizottságra a *Rendező város szerződés* aláírása előtt aláírt közös marketing program szerződés feltételei kötelező erővel bírnak. A közös marketing program megállapodás 2008. december 31-ig tartó hatállyal egyesíti a szervező bizottság és a nemzeti olimpiai bizottság összes marketing és kereskedelmi jogait. A nemzeti olimpiai bizottság általi aláírás egyben azt is jelenti, hogy a nemzeti olimpiai bizottságnak a marketingre vonatkozó kötelezettsége a rendező ország nemzeti sportszövetségeire is vonatkozik. Továbbá, a *2008-as Rendező város szerződés* szerint legkésőbb 2002. december 31-ig a szervező bizottság köteles egy marketing tervet is aláírni a NOB-bal, amely szerződés a NOB-bal együttműködésben kidolgozott az Olimpiai Játékokhoz kapcsoló marketing terv minden elemével kapcsolatban tartalmaz rendelkezéseket.

Továbbá, a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság vállalja, hogy összehangolt intézkedésekkel megakadályozzák a „kalóz” marketinget és az olimpiai jelképek engedély nélküli használatát. A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a szervező bizottság köteles 2002. december 31-ig részletes tervet benyújtani a NOB-nak, amelyben részletesen ismerteti a hivatalos helyeken esetlegesen folytatott kalóz marketing megakadályozására hozandó intézkedéseket.

A kötelezettségvállalás szerint kötelesek biztosítani, hogy a nemzeti szövetségek, sport szervezetek és más nyilvános vagy magán személyek által szervezett marketing vagy promóciós programok ne hivatkozzanak vagy utaljanak az olimpiára, az olimpiai csapatra, vagy az Olimpiai Játékok évére. A rendező város köteles biztosítani, hogy a NOB Végrehajtó Bizottságának előzetes jóváhagyása nélkül ne biztosítsanak a rendező várossal, vagy annak bármely megbízottjával vagy testületével, az olimpiával vagy az Olimpiai Játékok időszakával azonosítható szponzori vagy marketing jogokat.

Média tudósítás az olimpiáról

Televízió és rádió – A NOB szigorú ellenőrzés alatt tartja a televíziós és rádiós tudósításokkal kapcsolatos megállapodásokat, figyelembe véve a szervező bizottságnak a nettó bevételek bizonyos százalékára való jogosultságát. A szervező bizottság köteles az ilyen bevételeket a médiának nyújtott alapvető technikai szolgáltatások költségeire fordítani.

A *2008-as Rendező város szerződés* szerint a város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles felkérni a szervező bizottságot, hogy a létrejötte után 30 napon belül csatlakozzon az Amerikai Televíziózási Jogokról szóló a NOB és a NBC között 1997. március 7-én létrejött megállapodáshoz, azzal, hogy a szerződés rendelkezései ugyanolyan kötelező erővel bírnak a szervező bizottságra, mintha szerződéses fél lenne.

A *2008-as Rendező város szerződés* előírja az Olimpiai Közvetítő Szervezet („OBO”) (korábban a Rendező Közvetítő Szervezet) létrehozását, amelyet a NOB Végrehajtó Bizottságának 2002. március 31-i döntése szerint vagy a szervező bizottság, vagy közvetlenül a NOB ellenőriz. Az OBO köteles a saját költségén rendelkezésre bocsátani az olimpiai rádiós, televíziós és elektronikus tudósításhoz szükséges létesítményeket és szolgáltatásokat. Az ilyen létesítményeket és szolgáltatásokat a szervező bizottság köteles ingyenesen rendelkezésre bocsátani, kivéve ha a NOB média útmutatója másképp rendelkezik (amely esetben a díjszabás – rate card – szerinti árakat és szabályokat kell alkalmazni). Az OBO által létrehozott minden televíziós jel (adás, sugárzás) a NOB nevében szerzői jogi védelem alá kerül és az ilyen jelek (adások, sugárzások) teljes példányát az Olimpiai Játékok ideje alatt napi rendszerességgel ingyenesen el kell juttatni a NOB-nak. Az olimpiai események szolgáltatását is a NOB nevében kell szerzői joggal levédeni.

Sajtó létesítmények és szolgáltatások – A szervező bizottság köteles rendelkezésre bocsátani az írott és elektronikus sajtó számára szükséges létesítményeket, szolgáltatásokat és egyéb előfeltételeket. Az ilyen létesítményeket és szolgáltatásokat a szervező bizottság köteles ingyenesen rendelkezésre bocsátani, kivéve ha a NOB média útmutatója másképp rendelkezik (amely esetben a díjszabás – rate card – szerinti árakat és szabályokat kell alkalmazni).

Technológia

A technológiai rendelkezések a *2008-as Rendező város szerződés*ben jelentősen átdolgozva szerepelnek. A szervező bizottság felelős az olimpia előkészítését és zökkenőmentes lebonyolítását biztosító technológiai eszközök tervezéséért és alkalmazásáért. A NOB minden a technológiára vonatkozó kereskedelmi jogot fenntart, beleértve az internet, a műszaki megoldások és hasonló technológiák kereskedelmi forgalmazását, tartalmát és kiválasztását. A szervező bizottság nem választhat technológiai szállítót a NOB előzetes írásbeli jóváhagyása nélkül.

Paralimpia

A *2008-as Rendező város szerződés* előírja a szervező bizottság számára, hogy az Olimpiai Játékok befejezése után számított mintegy 10 napon belül köteles megrendezni a Paralimpia Játékokat, a NOB és a Nemzetközi Paralimpia Bizottság közötti megállapodás szerint.

Az Olimpiai Játékok befejezése

Az Olimpiai Játékok befejezése után a szervező bizottság köteles (a) közzétenni az olimpiáról készült jelentést és (b) felszámolása előtt elkészíteni a végelszámolásról szóló végleges jelentést. Mindkét jelentést a NOB Végrehajtó Bizottságának jóvá kell hagynia.

Szerződés megszüntetése

A rendező város, nemzeti olimpiai bizottság vagy a szervező bizottság nem rendelkezik kifejezett joggal a szerződés megszüntetésére. A felek szerződés felmondási jogosultsága és a felmondással kapcsolatos jogi következmények a svájci jog alapján eldöntendő kérdések.

A *Szerződés* szerint a NOB Végrehajtó Bizottsága az alábbi esetekben jogosult a *Szerződést* felmondani és az Olimpiai Játékok rendezési jogát visszavonni:

- a rendező városban a megnyitó ünnepség előtt bármikor vagy az Olimpiai Játékok alatt háború, rendzavarás vagy

hivatalosan háborús körülményeknek elismert állapot van, vagy a NOB Végrehajtó Bizottsága ésszerűen feltételezheti, hogy az Olimpiai Játékok résztvevőinek biztonsága komoly veszélyben van, illetve ezzel fenyegető állapot áll fenn;

- a rendező ország kormánya nem tartja tiszteletben a kötelezettségvállalásokat; vagy
- a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság vagy a szervező bizottság jelentős szerződésszegést követ el a Szerződés, a *Charta* vagy a vonatkozó jogszabályok szerint.

Ha a NOB Végrehajtó Bizottsága fel kívánja mondani a szerződést és vissza kívánja vonni az Olimpiai Játékok megrendezését, az alábbiak szerint köteles eljárni (feltéve, hogy nincs szükség sürgős intézkedésre):

- ha a NOB Végrehajtó Bizottsága megállapítja, hogy a rendező ország kormánya, a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság vagy a szervező bizottság szerződésszegést követett el az ilyen kötelezettségek tekintetében, jogosult lesz a rendező várost, a nemzeti olimpiai bizottságot és a szervező bizottságot egyetemlegesen felelőssé tenni és bármelyik vagy valamennyi felet felszólíthatja a szerződésszegés orvoslására az ilyen értelmű értesítés kézhezvételétől számított hatvan (60) napon belül, azzal, hogy ha a NOB Végrehajtó Bizottsága által küldött értesítés napjától kevesebb, mint százhusz (120) napos időszak maradt hátra az Olimpiai Játékok megnyitó ünnepségéig, a fenti hatvan (60) napos határidő a megnyitó ünnepségig hátra lévő napok számának a felére csökken; és
- ha a szerződésszegésről szóló értesítés után a NOB Végrehajtó Bizottsága által megállapított szerződésszegés határidőn belül nem nyer orvoslást a NOB Végrehajtó Bizottsága számára kielégítő módon, a NOB Végrehajtó Bizottsága jogosult lesz minden további értesítés nélkül megvonni az Olimpiai Játékok megrendezésének jogát a rendező várostól, a nemzeti olimpiai bizottságtól és a szervező bizottságtól és azonnali hatállyal felmondhatja a Szerződést, függetlenül a NOB kártérítési igényre vonatkozó jogától.

Ha az Olimpiai Játékok megrendezésének joga visszavonásra került, vagy a Szerződést a NOB Végrehajtó Bizottsága bármely ok miatt felmondta, a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság lemond a kártérítés és kompenzáció bármely jogáról és formájáról és vállalja, hogy a NOB, tisztségviselői, tagjai, igazgatói, alkalmazottai, konzulensei, megbízottai és más képviselői helyett helytáll bármely harmadik fél által a rendezés megvonásával vagy a szerződés felmondásával kapcsolatban támasztott igényével, keresetével vagy ítéletével kapcsolatban. A szervező bizottság feladata a jelen rendelkezés tartalmáról a szerződéses feleit értesíteni.

Kártérítés

A NOB Végrehajtó Bizottsága jogosult megállapítani, hogy a szerződésszegést kártérítés fizetésével lehet-e orvosolni és

jogosult lesz ilyen célokra összegeket visszatartani a szervező bizottságnak járó bármely összegből. Ha a szervező bizottság vitatja a levont összeg mértékét, a szervező bizottságot terheli annak bizonyítása, hogy az összeg az adott körülmények között ésszerűtlen volt.

Problémák

Ha a *Szerződés* bármely rendelkezése a szervező bizottságot aránytalanul nagy, a szerződés aláírásakor előre nem látható problémák elé állítja, a szervező bizottság felkérheti a NOB Végrehajtó Bizottságát az adott körülmények között ésszerű változtatások megfontolására, ha ezek a változtatások nem gyakorolnak kedvezőtlen hatást az olimpiára, vagy a NOB-ra és a változtatások végrehajtása a NOB Végrehajtó Bizottságának belátására tartozik.

A RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉSEK SZERINTI LEHETSÉGES KÖTELEZETTSÉGEK ÉS KAPCSOLÓDÓ KOCKÁZATOK MEGHATÁROZÁSA

Helytállás és joglemondás a NOB javára

A rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság által vállalt kártérítés és joglemondás kiterjed a NOB részéről felmerülő, nem csak a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság intézkedési vagy mulasztásai miatt felmerülő minden kárra és költségre, hanem a felek hatókörén kívül eső körülmények következtében előálló vis maior eseményre is, amelynek kockázatát általában a felek megosztják. Ezekben az esetekben a kockázatot kizárólag a Rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság egyetemlegesen viseli.

Garanciális letét

A NOB jogosult megtartani a garanciális letétet, ha a rendező városnak, a nemzeti olimpiai bizottságnak vagy a szervező bizottságnak közvetlenül vagy közvetve felróható bármely okból nem teljesülnek a *Szerződés*ben meghatározottak illetve, az Olimpiai Játékok nem kerül megrendezésre a rendező városban a *Szerződés* előírásai szerint. A jelen rendelkezés szerint a NOB jogosult megtartani a letét teljes összegét (5 millió USD), ha úgy ítéli meg, hogy az Olimpiai Játékok bármely részlete (a legkisebb eltérés is) nem felel meg a *Szerződés*nek, figyelembe véve a másik felek számára lehetséges jogorvoslatot a svájci jog általános rendelkezései alapján, pl. a kárenyhítés, rosszhiszeműség, helytelen magatartást, stb.

Az Olimpiai Játékok lemondása a NOB Végrehajtó Bizottsága által

A NOB jogosult lemondani az olimpiát, vagy felmondani a *Szerződést*, ha a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság vagy a szervező bizottság jelentős szerződésszegését követ el a *Szerződés*, a *Charta*, vagy a „vonatkozó jogszabályok” szerint. A fentiek értelmében a rendező városra, a nemzeti olimpiai bizottságra és a szervező bizottságra rótt szerződéses kötelezettségek igen széles körűek. Arra vonatkozóan, hogy melyik kötelezettség jelent „jelentős” kötelezettséget, a *Rendező város szerződés* nem ad eligazítást.

Ilyen lemondás vagy felmondás esetében a rendező város, a nemzeti olimpiai bizottság és a szervező bizottság nem jogosult kártérítésre vagy más kompenzációra, és köteles a NOB, annak minden képviselője és tisztségviselője helyett a lemondás vagy felmondás miatt harmadik felek igényével szemben helytállni.

Az kétségtelen, hogy a *Szerződésre* a svájci jog az irányadó, ugyanakkor azonban a rendező ország joga is számtalan esetben alkalmazandó lesz a felekre. A rendező országot fenyegető kockázat az, hogy a rendező ország jogának „jelentős” megsértése (beleértve az olimpiával kapcsolatban nem álló szerződésszegéseket is) alapul szolgálhat a *Szerződés* felmondásához.

A NOB-nak fizetendő kártérítés meghatározása

A NOB saját belátása szerint jogosult megállapítani a NOB-nak a szerződésszegés miatt fizetendő kártérítési összeget és jogosult megfelelő összeget visszatartani ilyen célokra a szervező bizottságnak kifizetendő összegekből.

A Charta módosítása, irányelvek és utasítások

A NOB fenntartja a jogot a *Charta*, illetve a *Szerződésben* tartalmazott vagy ahhoz csatolt irányelvek és utasítások módosítására. A rendező város *Szerződésben* részt vevő többi szerződéses fél köteles elfogadni az ilyen egyoldalú változtatásokat, és csak annyiban befolyásolható, hogy (a) az irányelvek és az utasítások esetében, a NOB kötelezettsége a rendező várost vagy a nemzeti olimpiai bizottságot ezek miatt érő hátrány vagy pénzügyi veszteség kezelése és (b) a *Charta* esetében a szervező bizottság bizonyítani tudja, hogy az ilyen változtatások jelentős hátrányos hatást okoznak a szervező bizottságnak pénzügyi és egyéb kötelezettségei teljesítésében.

Ilyen módon a NOB hatásosan, egyoldalúan és bármikor változtathatja a *Szerződés* feltételeit, a *Szerződés* aláírása után is

19.4 GARANCIÁK

Garanciák:

a Játékok általános támogatása, kötelezettségek teljesítése, hatáskör- és feladatmegosztás

pénzügyek

környezetvédelem

szellemi tulajdonhoz fűződő jogok

biztonság

egészség

a Játékok megszervezése

helyszínek

távközlés, a média

közlekedés

egyéb

AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉRE VONATKOZÓ PÁLYÁZAT SORÁN VÁLLALT GARANCIÁK ÁLTALÁNOS JOGI ISMERTETÉSE

Az *Olimpiai Charta*, valamint a közelmúltban megrendezett olimpiákra vonatkozó Pályázatok és a *Rendező város szerződések* vizsgálata azt mutatja, hogy a garanciák mennyiség és tartalom tekintetében is kiterjedtek. Többek között az alábbi témakörökben kell garanciákat vállalni kormányzati szinten, a nemzeti olimpiai bizottság, a Szervező Bizottság részéről a pályázatban és a Játékok megrendezési jogának elnyerése esetére.

- a Játékok általános támogatása, kötelezettségek teljesítése, hatáskör- és feladatmegosztás
- pénzügyek
- környezetvédelem
- szellemi tulajdonhoz fűződő jogok
- biztonság
- egészség
- a játékok megszervezése
- helyszínek
- távközlés, a média
- közlekedés
- egyéb

Eltérő meghatározás hiányában az alábbiakban részletezett garanciák a folyamat minden fázisára vonatkoznak, a pályázástól a kiválasztáson át az olimpiai megrendezéséig.

A megkívánt garanciák minden egyes típusát az alábbiakban részletesen is tárgyaljuk.

A Játékok általános támogatása, kötelezettségek teljesítése, hatáskör és feladatmegosztás

Az *Olimpiai Charta* előírja, hogy a pályázó pályázatát az érintett ország nemzeti olimpiai bizottságának kell jóváhagynia. Sőt, „a város hivatalos hatósága és a nemzeti olimpiai bizottság együttesen köteles garantálni, hogy az Olimpiai Játékok a NOB által megkívánt feltételek szerint kerülnek megrendezésre. Ahhoz, hogy a pályázatot elbírálásra befogadják, a pályázó jelentkezését különböző kormányzati szintű és más szervezeteknek is támogatniuk kell. „A pályázatnak a NOB-hoz történt benyújtásának napjától kezdve a nemzeti olimpiai bizottság köteles felügyelni a pályázó intézkedéseit. Az alábbiakban részletesen ismertetjük az egyes garanciák jellegét és hatáskörét.

Az Olimpiai Játékok megrendezésére pályázó bármely városnak írásbeli kötelezettséget kell vállalnia a NOB Végrehajtó Bizottsága által a jelölt városok részére kiadott feltételeknek való megfelelésre vonatkozóan. A NOB Végrehajtó Bizottsága határozza meg a városok által követendő eljárást.

A rendező város kiválasztása után a NOB a várossal és az ország nemzeti olimpiai bizottságával megkötö a *Rendező város szerződést*, amelyben részletesen meghatározza a rájuk vonatkozó kötelezettségeket. Ezt a megállapodást közvetlenül a rendező város kiválasztása után írják alá.

Az *Olimpiai Charta* továbbá úgy rendelkezik, hogy az Olimpiai Játékok megrendezését addig nem lehet odaítélni egy adott városnak, amíg „be nem nyújt a NOB-nak az érintett ország kormánya által készített dokumentumot, amelyben az érintett kormány garantálja a NOB számára, hogy az ország tiszteletben tartja az *Olimpiai Chartát*”.

A *Pályázati dosszié*nek tartalmaznia kell egy olyan tartalmú nyilatkozatot, miszerint a nemzeti kormány, a Jelölt város hatóságai és a nemzeti olimpiai bizottság támogatják a benyújtott pályázatot. A „támogatásuk” kinyilatkoztatásán kívül a különböző feleknek továbbá kötelezettséget kell vállalniuk, hogy a Szervező Bizottság teljesít minden, a rendező városra vonatkozó kötelezettséget, beleértve az *Olimpiai Charta* tiszteletben tartását és betartását.

A tudomásulvételt tartalmazó dokumentumokon kívül az egyes nyilatkozatokat és a szerződéseket is csatolni kell, amelyekben a különböző „garanciát adó” felek jóváhagyják a Jelölt város pályázását.

Pénzügyek

Az Olimpiai Játékok megrendezésére vonatkozó pályázathoz és az olimpiai megrendezéséhez egy sor garanciát kérnek a Jelölt várostól, a helyi, regionális, illetve országos szervezetektől, illetve harmadik személyektől. Ezeket a garanciákat a NOB Végrehajtó Bizottsága által megfelelő szintűnek ítélt szervezeteknek kell vállalniuk. A pénzügyi garanciák jellegéről, formájáról

és pontos tartalmáról a NOB a sikeres pályázót kiválasztó NOB ülés megtartása előtt hat hónappal ad tájékoztatást.

Környezetvédelem

Az olimpiai eszme elterjesztésében az *Olimpiai Charta* szellemében betöltött vezető szerepének megfelelően a NOB gondoskodik arról, hogy az Olimpiai Játékok olyan feltételek között kerüljön megrendezésre, amelyek felelősségteljes gondoskodásról tanúskodnak a környezetvédelmi kérdések tekintetében, illetve megteszi az ennek megfelelő intézkedéseket.

Az Olimpiai Játékok megrendezésére pályázóktól garanciákat kérnek a környezetvédelmi szabványok betartásáról és olyan rendelkezések meghozataláról, amelyek minimálisra csökkentik az olimpiának a rendező város környezetére gyakorolt káros hatását. A 2000. évi Olimpiai Játékok megrendezésére benyújtott dokumentációjában Sydney például az alábbi nyilatkozatot csatolta Új-Dél-Wales állam illetékes minisztériumától:

„Az Olimpiai Játékok megpályázásával és megrendezésével kapcsolatban a jelen *Pályázati dosszié*ban tartalmazott minden előírászat megfelel a környezetvédelmi tervezésre vonatkozó helyi és állami előírásoknak. Az (állami) előírásoknak történő megfelelés azt jelenti, hogy minden, a 2000. évi Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatban felmerülő kérdésben a nemzeti kötelezettségvállalások teljesültek.”

Az új-dél-walesi illetékes minisztérium nyilatkozatát az állam miniszterelnöke írásban megerősítette.

Hasonló módon, a 2004. évi Olimpiai Játékok megrendezésére benyújtott sikeres pályázatában Athéntől olyan nyilatkozatot kértek, amelyben meghatározzák a különböző kormányzati szervezeteknek a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásában és felügyeletében vállalt felelősségét.

Athén pályázata továbbá az alábbi nyilatkozatot tartalmazta:

„A Környezetvédelmi, Tervezési és Közmunkaügyi Miniszter ezennel garantálja, hogy az olimpia megszervezése érdekében végzett minden munka megfelel a nemzeti jogszabályok által továbbfejlesztett előírásoknak és figyelembe veszik a nemzetközi és helyi környezeti problémákat.”

Várhatóan Budapest pályázatába is bele kell majd foglalni a környezeti hatások értékelési folyamatára, valamint a környezetvédelmi tervezés és tudatosság témakörökre vonatkozó nyilatkozatokat.

Szellemi alkotásokhoz fűződő jogok

Az *Olimpiai Charta* részletesen rendelkezik a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok fenntartásáról és védelméről. Többek között megállapítja, hogy az olimpiai jelkép, a zászló, a jelmondat és a himnusz a NOB kizárólagos jogát képezi és az *Olimpiai Charta* védelme alatt áll. Minden egyes nemzeti olimpiai bizottság felelős a NOB-nak a saját országában az *Olimpiai Charta*ban foglalt, a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok betartásáért. A szellemi alkotásokhoz fűződő jogokra vonatkozó speciális előírásokat „Az Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatos más jelentős jogi szabályok” című fejezetben részletezzük. A jelen szakasz szempontjából fontos megjegyeznünk, hogy a *Pályázati dosszié*nek tartalmaznia kell rendelkezéseket arra vonatkozóan, hogyan védi a rendező ország jogrendszere a szellemi alkotásokhoz fűződő jogokat, továbbá hogyan érvényesül a tisztességtelen üzleti magatartás tilalma, illetve rendelkeznie kell az erre vonatkozó állami garanciákkal. Athén pályázata a következő nyilatkozatot is magában foglalta: „A görög jogrendszer tehát kellően garantálja az olimpiai jelkép, jelvény, a logók, a jelképek és egyéb jelölések védelmét bármely az *Olimpiai Charta*val ellentétes felhasználás ellen.”

A korábbi *Pályázati dosszié* vizsgálatára szerint bizonyos esetekben külön jogszabályt hoztak az olimpiával kapcsolatos szellemi alkotások védelmének megerősítésére.

A pályázat elfogadása esetén a *Rendező város szerződés* várhatóan további garanciákat is tartalmaz majd a szellemi alkotásokhoz fűződő jogokkal kapcsolatban.

Biztonság

Biztosítékokat kérnek arra, hogy a rendező város képes biztonságos légkört teremteni az Olimpiai Játékok lebonyolítására. A biztonságos lebonyolítást a közönség lehető legkisebb mértékben történő zavarásával kell biztosítani. Ennek megfelelően a szervező bizottságtól és az érintett hatóságoktól garanciákat kérnek az Olimpiai Játékok „békés környezetben” történő megrendezésére tervezett általános biztonsági rendszabályok tekintetében, valamint a kifejezetten az Olimpiai Játékok idejére életbe léptetendő speciális biztonsági intézkedésekről. Sydney pályázatában Új-Dél-Wales állam rendőrsége kijelentette:

„Jelenleg nincs tudomásunk a 2000. évi Olimpiai Játékok Sydney városban történő lebonyolítását veszélyeztető tényezőiről akár Sydney, akár az állam területén működő aktivisták, kisebbségi vagy terrorista csoportok részéről.”

Az Ausztrál Szövetségi Rendőrség hasonló biztosítékokat adott Ausztrália vonatkozásában.

Új-Dél-Wales állam rendőri erői továbbá kijelentették:

„Új-Dél-Wales állam rendőrsége minden szükséges intézkedést megtesz – beleértve más állami és szövetségi szintű támogató hatóságok segítségének igénybevételét – annak érdekében, hogy az olimpiai résztvevők és a nézők incidensek nélkül, biztonságos és veszélytelen környezetben élvezhessék a 2000. évi Olimpiai Játékokat.”

Az említett állam miniszterelnöke a sydneyi pályázat részeként „megerősítette” a fenti nyilatkozat tartalmát.

A 2004. évi Olimpiai Játékok vonatkozásában, Athén a pályázatában kijelentette, hogy

„A nemzeti, regionális és helyi hatóságok garantálják, hogy minden javasolt és tervezett intézkedést jóváhagynak és végrehajtanak az Olimpiai Játékok békés és rendben történő lebonyolítása érdekében.”

Továbbá, a Belügyminisztérium garantálta, hogy „aktivista kisebbségek és hasonló csoportok nem jelentenek semmilyen veszélyt a közönség biztonságára” és minden szükséges intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy az olimpiát békés és rendezett körülmények között lehessen Athénban lebonyolítani.

Egészségügy

Az olimpiai eszme propagálása során a NOB intézkedéseket hoz a sportolók egészsége megőrzésének érdekében (*Olimpiai Charta*, 2(9)). Ennek megfelelően, a pályázóknak garantálniuk kell a rendező ország általános „egészségi színvonalát”, valamint egészségügyi rendszerének hatásosságát és hatékonyságát. A korábbi rendező városok nyilatkozatban garantálták az egészségügyi személyzet, szolgáltatások és berendezések rendelkezésre állását a Játékok teljes ideje alatt. Sydney és Athén pályázata az olimpiai család tagjainak ingyenes egészségügyi ellátást biztosított. A korábbi pályázatokban követelmény volt, hogy az egészségügyi beruházások „megvalósíthatóságát” a megfelelő egészségügyi minisztériumok garantálják.

Szervesen kapcsolódik az egészségüghöz a dopping kérdése. A NOB „élharcosa a doppingellenes küzdelemnek a sportban és részt vesz a kábítószer elleni nemzetközi fellépésben”. A NOB köteles biztosítani, hogy minden versenyző ismerje és betartsa az *Olimpiai Chartát* és az Egészségügyi kódexet”. Ezen belül, a pályázó ország nemzeti olimpiai bizottságának nyilatkoznia kell, melyben „igazolja és garantálja, hogy minden vonatkozó szabályt” a versenyzők „tudomására hoztak”. Szintén általános kötelezettség, hogy a nemzeti olimpiai bizottság (azaz nem csak a rendező ország) „külön felelősséget vállal azért, hogy az általa benevezett versenyzők teljes mértékben ismerik és betartják az *Olimpiai Chartát* és az Egészségügyi kódexet”. Ebből következően külön garanciákat kell adni a tiltott szerek ismeretére és felismerésére vonatkozóan.

A Játékok megszervezése

Az Olimpiai Játékok programját a NOB-nak jóval a Játékok megkezdése előtt jóvá kell hagynia. A szervező bizottságnak garantálnia kell, hogy az olimpiát a jóváhagyott program szerint tartják meg. (lásd pl. *Athén Pályázati dosszié*, 8. témánál). Továbbá, minden Jelölt városnak írásbeli garanciát kell vállalnia az Olimpiai Játékok programjába felvett minden egyes sportágnak a nemzetközi szövetség által meghatározott technikai feltételei szerinti lebonyolítására. (*Olimpiai Charta*, 37(5) bekezdés) Egyes esetekben az új színhelyeken próba versenyeket kell rendezni jóval az Olimpiai Játékok előtt.

A nemzeti olimpiai bizottság, a szervező bizottság és rendező város köteles biztosítani, hogy a NOB Végrehajtó Bizottságának hozzájárulása nélkül, az Olimpiai Játékok ideje alatt, valamint az azt megelőző és követő hetekben semmilyen más fontos találkozó vagy esemény, akár országos, akár nemzetközi ne kerüljön megrendezésre sem magában a rendező városban, sem a környékén, sem más a versenyeknek helyt adó városban (*Olimpiai Charta*, 37(3) bekezdés).

A NOB-nak minden egyes esemény tekintetében meg kell vizsgálnia a nemzeti sportszövetségek által javasolt nevezések érvényességét és biztosítaniuk kell, hogy faji, vallási vagy politikai okok miatt, vagy a megkülönböztetés más okai miatt senkit ne zárjanak ki a versengésből. Az érintett nemzeti olimpiai bizottságnak erről is alá kell írnia egy előírt nyilatkozatot, amelyben megerősítik és garantálják, hogy minden lényeges szabályzatot a versenyzők tudomására hoztak és hogy az érintett országos sportszövetség felhatalmazta a nemzeti olimpiai bizottságot a nyilatkozatnak a nevében történő aláírására.

Minden sportág tekintetében a szervező bizottság az általános programot és intézkedéseket tartalmazó brosúrákat francia, angol és a rendező ország nyelvén köteles a NOB-nak, az érintett nemzetközi szövetségeknek és minden nemzeti olimpiai bizottságnak megküldeni, legkésőbb az Olimpiai Játékok kezdete előtt egy évvel. A NOB által előírt kiadványokat a szervező bizottság költségén nyomtatják és terjesztik.

Helyszínek

A Játékok megszervezéséhez szorosan kapcsolódik a megfelelő helyszínek és az „olimpiai család” tagjai elszállásolásának a biztosítása. A Pályázatok elválaszthatatlan része a javasolt helyszínek műszaki adataira, valamint az ezeknek olimpiai faluhoz és más helyszínekhez viszonyított elhelyezkedésére vonatkozó részletes javaslat. Peking pályázata többek között olyan nyilatkozatot tartalmaz, amely szerint „az új létesítmények beruházása és a meglévő létesítmények módosítása és korszerűsítése teljes mértékben meg fog felelni a NOB és az érintett nemzetközi szövetségek műszaki előírásainak, megfelel a sport helyszínek digitalizálására vonatkozó általános trendnek, valamint megfelel a környezetvédelmi előírásoknak.” Az olimpiai

falunak meg kell felelnie a NOB Végrehajtó Bizottsága által az olimpiai falura vonatkozó irányelveknek.

Távközlés, média

A szervező bizottság köteles tájékoztatást és garanciát adni a meglévő, valamint kifejezetten az olimpiára létesített távközlési létesítményekre vonatkozóan. A görög közlekedési és hírközlési miniszter és a Hellén Távközlési Szervezet (OTE) elnöke és vezérigazgatója garantálta, hogy a szervező bizottság rendelkezésére bocsát minden eszközt és a *Pályázati dossziéban* a távközléssel kapcsolatban leírt szolgáltatást, továbbá minden, az Olimpiai Játékok sikeréhez szükséges további eszközt és szolgáltatást. A kínai szervező bizottság a Peking Önkormányzata által aláírt garanciát nyújtott be arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat megfelelő helyiségeket biztosít a központi média létesítmények elhelyezésére.

Külön garanciákat kell vállalni a távközlési díjszabásokra, a bizalmas és titkos adatok kezelésére, az információ feldolgozásra és a vonatkozó technológia transzferre.

A különböző médiumok által adott lehető legteljesebb tudósítások és az Olimpiai Játékok nézettségének maximalizálása érdekében a szükséges intézkedéseket a NOB Végrehajtó Bizottsága rendeli el és a szervező bizottság hajtja végre. A NOB Végrehajtó Bizottságának feladata a *Média irányelveknek* az egyes olimpiákra történő meghatározása. A *Média irányelvek* elválaszthatatlan részét képezik az Olimpiai Játékok odaítélésakor a NOB, a nemzeti olimpiai bizottság és a rendező város között kötött szerződésnek. Az *Olimpiai Charta* 59. bekezdése alapján az Athén 2004. évi Előkészítő Bizottsága garantálta, hogy a médianak rendelkezésére bocsátanak minden létesítményt, szolgáltatást és egyéb, a lehető legteljesebb tudósításhoz, a legjobb minőségű sugárzáshoz és a legnagyobb közönség biztosításához szükséges minden feltételt. Külön rendelkezésbe foglalták a sajtóközpont („MPC”) és a Nemzetközi Távközlési Központ („IBC”) létrehozását, és az ehhez szükséges, pl. a terület rendelkezésre állására vonatkozó állami garanciákat.

Közlekedés

A Pályázat tartalmi követelménye a közlekedési kérdések széles körű tárgyalása, a nemzetközi utazástól a helyi parkolási gondokig. A pekingi pályázatban a különböző országos és helyi hatóságok által aláírt garanciát nyújtottak be a közlekedéssel kapcsolatban.

A szervező bizottság többek között köteles minden versenyző, csapatbeli tisztségviselő és a csapat más tagjainak közlekedési költségeit viselni.

Egyéb

Az Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatban más típusú garanciákat is megkívánnak. Például:

A szervező bizottság az olimpiai falutól elkülönítetten köteles elszállásolni a nemzetközi szövetségek által kijelölt technikai tisztségviselőket.

Az olimpiával együtt meg kell rendezni a paralimpiát is.

A szállodai szövetségektől és idegenforgalmi szervezetektől biztosítékokat kérnek az Olimpiai Játékok alatt rendelkezésre álló szálláshelyek megfelelő számáról és ellenőrzött árainról, mindezt a jelentős árfelhajtás megelőzése érdekében. A rendelkezésre állás pénzügyi feltételeit a rendező várossal kötött szerződés tartalmazza és az ilyen garanciákat általában az érintett állami hatóságok kötelesek megerősíteni.

Az olimpiára érkező és onnan elutazó személyek, a szükséges átlatok és áruk importja, használata és exportja ellenőrzött és garantált módon történik.

Az összes versenyző, csapat tisztségviselő és más csapattag egy helyen történő elhelyezésének érdekében a szervező bizottság köteles az olimpiai faluról gondoskodni, amely az Olimpiai Játékok kezdete előtt legalább két héttel kezdődő és a záróünnepély után legalább három nappal befejeződő időszakban üzemel. A téli Olimpiai Játékok esetében az időszak a megnyitó előtt legalább nyolc nappal kezdődik és a záróünnepély után legalább három nappal fejeződik be. Külön garanciákat kell vállalni a megnyitó és a záró ünnepséggel kapcsolatban.

Követelmény a nem kívánatos propaganda anyagoknak az olimpiai helyszíneken való terjesztésére vonatkozó tilalom.

A szervező bizottság kulturális programot is köteles szervezni, amelyet előzetes jóváhagyásra be kell nyújtani a NOB Végrehajtó Bizottságához.

A GARANCIA ÉRVÉNYESÍTÉSE AZ OLIMPIAI PÁLYÁZAT IDEJÉN

A szervező bizottság alapításától egészen annak megszüntetéséig köteles mindenben az *Olimpiai Charta*, a NOB, a nemzeti olimpiai bizottság és a rendező város között létrejött szerződés, valamint a NOB Végrehajtó Bizottságának utasításai szerint eljárni. Az előírt szabályok megsértése, vagy a kötelezettség vállalások nem teljesítése esetén a NOB jogosult lesz bármikor

**Az előírt szabályok
megsértése esetén
a NOB jogosult**

bármikor azonnali hatállyal visszavonni az Olimpiai Játékok megrendezési jogát a várostól

azonnali hatállyal visszavonni az Olimpiai Játékok megrendezési jogát a várostól, a szervező bizottságtól és a nemzeti olimpiai bizottságtól, függetlenül a NOB-nak ezzel okozott kár megtérítésére vonatkozó kötelezettségtől (*Olimpiai Charta*, 39(4) és (5) bekezdés).

A nemzeti olimpiai bizottság, a szervező bizottság és a rendező város egyetemleges felelősséggel tartoznak az összes, a Játékok megszervezéséért és lebonyolításáért külön-külön vagy együttesen vállalt kötelezettségvállalásokért, különösen a 37. bekezdés 6 pontja szerint adott bármely garancia tekintetében. A NOB-ot ebben a tekintetben semmilyen pénzügyi felelősség nem terheli.

19.4.1 A PÁLYÁZATI BIZOTTSÁGRA (CANDIDATURE COMMITTEE) ÉS A SZERVEZŐ BIZOTTSÁGRA VONATKOZÓ SZERVEZETI KÉRDÉSEK

A 2008. évi XXIX. Olimpiai Játékokra jelölt városok *Kézikönyve* szerint fontos, hogy a Pályázati Bizottság tervbe vegye az Olimpiai Játékok Szervező Bizottságának létrehozását, mivel a Szervező Bizottság az Olimpiai Játékok megrendezéséért elsősorban felelős testület. A Pályázati Bizottság köteles biztosítani, hogy a pályázat elkészítésében részt vevő összes fél tudatában legyen ennek a ténynek és már a tervezés legkorábbi szakaszában is megfontolás tárgya legyen, hogy mely személyekből állhat majd a Szervező Bizottság abban az esetben, ha a városnak ítélnék az Olimpiai Játékok megrendezésének jogát. Fontos, hogy a Pályázati Bizottság és a Szervező Bizottság között biztosítva legyen a folyamatosság.

A Szervező Bizottságot a *Rendező város szerződés* aláírásától számított öt hónapon belül kell létrehozni. A Szervező Bizottság végrehajtó testülete az alábbiakból áll: az ország NOB tagjaiból, a nemzeti olimpiai bizottság elnökéből és főtitkárából, a sportolók egy képviselőjéből és a rendező város által kijelölt és azt képviselő legalább egy tagból. A végrehajtó testületnek további tagjai lehetnek a hatóságok képviselői és más jelentős személyiségek. A folyamatosság biztosítása érdekében helyes, ha a Pályázati Bizottság néhány tagja a Szervező Bizottságnak is tagjává válik.

Létrehozásának időpontjától a megszüntetésig a Szervező Bizottság tevékenységét az *Olimpiai Charta* és a NOB Végrehajtó Bizottságának utasításai szerint köteles végezni. Továbbá, kötelezik rá, hogy a *Rendező város szerződés*hez szerződéses félként csatlakozzon és egyetemleges felelősséget vállaljon a rendező várossal és a nemzeti olimpiai bizottsággal együtt a *Rendező város szerződés*ben és függelékeiben tartalmazott kötelezettségek teljesítéséért.

A Szervező Bizottság köteles a pályázati időszak alatt tett minden nyilatkozatát és kötelezettségvállalást teljes mértékben teljesíteni, mind a technikai dossziében vállaltak, mind az ülésen tartott prezentáció során vagy más olimpiai értekezleteken a Pályázati Bizottság által tett nyilatkozatok és kötelezettségvállalások tekintetében.

19.5 AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS MÁΣ JELENTŐS JOGI SZABÁLYOK

SZELLEMI ALKOTÁSOKHOZ FŰZŐDŐ JOGOK

Bevezető

A szellemi alkotásokhoz fűződő jogok szigorú szabályozás és ellenőrzés alá esnek

Az olimpiai mozgalommal kapcsolatos szellemi alkotásokhoz fűződő jogok szigorú szabályozás és ellenőrzés alá esnek. Az olimpiai jelkép, zászló, jelmondat és himnusz bármely hirdetési, üzleti vagy nyereségszerzési célból történő használata szigorúan a NOB számára van fenntartva. Az ilyen jogok használatából és az „Olimpiai Játékok megrendezéséből származó nyereséget az olimpiai mozgalom és a sport fejlesztésére kell fordítani”. A NOB minden szükséges nemzetközi és nemzeti intézkedést meghozhat az olimpiai jelkép, a zászló, a jelszó és a himnusz jogi védelme érdekében. A védelmet a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok, (pl. védjegy, szellemi tulajdon védelmére vonatkozó törvények), illetve a tisztességtelen piaci magatartásra vagy „kalóz marketingre” vonatkozó törvények biztosítják. Egyes esetekben külön jogszabályokat vezettek be az adott államban a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmének megerősítése érdekében. A pekingi pályázat részeként a kínai kormány kijelentette, hogy minden jogi intézkedést megtesz az olimpiai jelképek védelme érdekében, mint azt a 2008. évi Olimpiai Játékokról és az olimpiai jelképekről szóló vonatkozó jogszabályok megalkotása és bevezetése tanúsítja. A Kínai Népköztársaság Államtanácsának elnöke és a Kínai Népköztársaság ipari és kereskedelmi állami hatósága kötelezettségvállalást írt alá a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelméről.

A NOB megkülönböztetett figyelemmel kíséri az olimpiával kapcsolatos szellemi alkotásokhoz fűződő jogok használatát és az ilyen jogok jogtalan használata ellen mindenkor fellép. Például, a jogtalan számítástechnikai gyakorlat ellen újonnan bevezetett törvény (AntiCybersquatting) alapján a NOB eljárást kezdeményezett az Egyesült Államokban több száz internet oldal megszüntetése érdekében, amelyek szerinte az atlantai Olimpiai Játékok előtt jogtalanul használták az olimpia nevet.

Az olimpiai jelképek nemzetközi védelme

Az Olimpiai Charta

A fentiek szerint az *Olimpiai Charta* részletes rendelkezéseket tartalmaz a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok tulajdonlásával, fenntartásával és védelmével kapcsolatban. Többek között kijelenti, hogy az olimpiai jelkép, a zászló, a jelmondat és a himnusz a NOB kizárólagos tulajdona és az *Olimpiai Charta* védelme alatt áll. Minden egyes nemzeti olimpiai bizottság felelősséggel tartozik a NOB felé az *Olimpiai Charta* szellemi alkotásokra vonatkozó szabályainak országukban történő betartásáért (*Olimpiai Charta* 12–17. szakasz (2) bekezdéséhez fűzött Szabályzat). Különösen, minden egyes nemzeti olimpiai bizottságnak

intézkedéseket kell hoznia az Olimpiai Játékok jelképnek a zászlónak, a jelmondatnak vagy a himnusznak az *Olimpiai Charta* 12-17. szakasza vagy az ahhoz fűzött Szabályzattal ellentétes használata ellen. Továbbá, a nemzeti olimpiai bizottságnak törekednie kell az „olimpiai” és az „olimpia” megnevezéseknek a NOB javára történő jogi védelme megszerzésére.

Bármely nemzeti olimpiai bizottság bármikor segítséget kérhet a NOB-tól az olimpiai jelképnek, a zászlónak, a jelmondatnak vagy a himnusznak a fentiek szerinti védelméhez és a harmadik felekkel ebben a kérdésben felmerült viták rendezéséhez. Ha a nemzeti szabályozás vagy a védjegy nyilvántartás védelmet biztosít is a nemzeti olimpiai bizottságnak az olimpiai jelképek védelme tekintetében, az érintett nemzeti olimpiai bizottság a vonatkozó jogokat csak a NOB Végrehajtó Bizottságától kapott utasítások szerint használhatja.

A nemzeti olimpiai bizottságok az olimpiai jelképet, zászlót, jelmondatot és himnuszt saját nonprofit tevékenységhez használhatják, „azzal, hogy a használatnak hozzá kell járulnia az olimpiai mozgalom fejlődéséhez és annak méltóságát nem csorbítja”, valamint hogy meg kell szereznie „a NOB Végrehajtó Bizottságának előzetes hozzájárulását”.

Az olimpiai jelképek használatára adott felhatalmazáson túlmenően az egyes nemzeti olimpiai bizottságok és szervező bizottságok jogosultak saját embléma megalkotására, melyet azonban a NOB Végrehajtó Bizottságának minden esetben jóvá kell hagynia.

Amikor és ahol lehetséges a nemzeti olimpiai bizottság köteles az olimpiai emblémát nyilvántartásba vetetni (azaz jogi védelem alá helyezni). A nemzeti olimpiai bizottságnak a jelképet a NOB Végrehajtó Bizottságának jóváhagyásától számított hat hónapon belül kell nyilvántartásba véteni és nyilvántartásba vétel igazolását tartalmazó dokumentumot be kell mutatnia a NOB-nak. A NOB Végrehajtó Bizottsága visszavonhatja az olimpiai emblémára vonatkozó jóváhagyását, ha a nemzeti olimpiai bizottság nem teszi meg a szükséges intézkedéseket saját olimpiai emblémájának a fentiek szerinti védelme érdekében és erről nem tájékoztatja a NOB-ot. Hasonlóképpen, a szervező bizottságok is a fentiek szerint kötelesek védelmet biztosítani jelképük számára saját országukban és a NOB Végrehajtó Bizottságával folytatott konzultáció alapján esetleg más országokban is.

A nemzeti olimpiai bizottság vagy a szervező bizottság az olimpiai jelképét hirdetési, üzleti vagy haszonszerzési célból, akár közvetlenül, akár harmadik feleken keresztül, az *Olimpiai Charta* 12-17. szakaszaival fűzött szabályzat szerint használhatja fel. A nemzeti olimpiai bizottságnak/szervező bizottságnak biztosítani kell, hogy a szerződő felek betartsák a szabályokat.

Továbbá, a NOB előírja, hogy az olimpiai jelkép vagy más szellemi alkotáshoz fűződő jog „helyi” használatára vonatkozó minden szerződést vagy megállapodást, beleértve a szervező bizottság által kötött szerződéseket is, az illetékes nemzeti olimpiai bizottságnak kell aláírnia vagy jóváhagynia. A szerződésre vagy megállapodásra az *Olimpiai Charta*hoz fűzött szabályzatban meghatározott, többek között a területi elvre, fajtára, használati időre, a nyereség hasznosítására vonatkozó részletes alapelveket kell irányadónak tekinteni, valamint annak összhangban kell állnia a NOB előírásaival és utasításaival.

Az *Olimpiai Charta* részletes rendelkezéseket tartalmaz még a „zenei alkotásokra” az Olimpiai Játékok közvetítési jogaira, a kabala figura megalkotására és általános kereskedelmi hasznosítására. Ehhez kapcsolódóan az *Olimpiai Charta* szigorúan szabályozza harmadik felek szellemi alkotásának az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos használatát és megjelenítését. Pl. az *Olimpiai Charta* 61. szakaszához fűzött Szabályzat előírja, hogy a szponzorok „személyét nem lehet feltűnően, hirdetési célból” megjeleníteni. Továbbá, a szervező bizottságnak hirdetésre vonatkozó szerződése (beleértve az olimpiai jelkép, vagy az Olimpiai Játékok kabala figurája használati jogát vagy licencét) csak akkor érvényes, ha az megfelel a NOB Végrehajtó Bizottsága előírásainak.

Nairobi Egyezmény

1981. szeptember 26-án került aláírásra az Olimpiai Jelképek Védelméről szóló Nairobi Egyezmény (a továbbiakban: „Egyezmény”), amelynek jelen pillanatban nem tagja Magyarország. Az Egyezmény a részes országok kötelezettségévé teszi, hogy elutasítson, illetve hatálytalanítsa minden bejegyzést vagy megfelelő intézkedéssel tiltsa meg minden olyan jel, megjelölés használatát, amely tartalmazza az olimpiai jelképek (az *Olimpiai Charta* meghatározásai szerint) valamelyikét. Kivételt képeznek ez alól az olyan használatok, amelyeket a NOB jóváhagyott. Nem rója ezt a kötelezettséget az Egyezményben részes államokra az olyan az olimpiai szimbólumokat tartalmazó megjelölések, illetve jelek tekintetében, amelyek az Egyezmény adott állam általi ratifikálása előtt kerültek bejegyzésre, valamint azokra vonatkozóan, akik az Egyezmény ratifikálása előtt jogosan kezdték használni az említett megjelöléseket. Nem lehet továbbá megtiltani az olimpiai jelképek használatát, ha arra a tömegmédiában az olimpiai mozgalom népszerűsítése érdekében kerül sor.

A Rendező város szerződés követelményei

A *Rendező város szerződések* részét képezik az olimpiai jelképek, olimpiai emblémák, valamint az egyéb szellemi alkotások védelmére vonatkozó rendelkezések is. Ezek szerint a rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság már évekkel az olimpia megrendezése előtt (Athén esetében ez a határidő 1997. december 31.) biztosítja a NOB-ot, hogy az olimpiai jelképek védelmére hatékony belső szabályozás létezik, és/vagy folyamatos és megfelelő jogi védelmet biztosít a NOB számára (az ő nevében) a Kormány vagy a megfelelő hatóságok rendelkezései által. A szerződés kötelezettséget ró a rendező városra, hogy megfelelő, folyamatos jogi védelmet biztosítson a nemzeti olimpiai bizottság, valamint a szervező bizottság olimpiai emblémájának. Ezen kötelezettségek megszegése a *Rendező város szerződés* szerinti jelentős szerződésszegésnek minősül. A jelképeken kívüli az olimpiával kapcsolatban keletkezett szellemi alkotások is védelemben részesülnek (embléma mint szerzői mű, poszterek, olimpiai fáklya, olimpiai érmek, zeneművek, egyéb grafikai alkotások). Ezek felhasználására kizárólagos jogot a NOB szerez.

Vám- és beutazási előírások

Az *Olimpiai Charta* 65. bekezdése szerint az olimpiai igazolvány és az akkreditációs kártya igazolja a tulajdonosa személyazonosságát. Ez az okirat az útlevelel vagy más úti okmányokkal együtt jogosultságot biztosít az olimpiának helyt adó város országába történő beutazáshoz. A tulajdonost felhatalmazza, hogy az Olimpiai Játékok ideje alatt és az Olimpiai Játékok előtt és befejeződése után legfeljebb egy hónapig az országban tartózkodjon és teljesítse olimpiai feladatát.

Az olimpiai személyazonossági és akkreditációs kártyát a NOB az akkreditációra feljogosított személyeknek adja ki. A felhatalmazás jogát a NOB Végrehajtó Bizottsága átruházhatja a Szervező Bizottságra, amely köteles az olimpiai személyazonossági és akkreditációs kártyát minden a NOB által kijelölt személynek kiadni.

A *Rendező város szerződésének* előírásai szerint a város és a nemzeti olimpiai bizottság kötelesek minden szükségeset megtenni annak érdekében, hogy a NOB, a résztvétel visszaigazoló nemzeti olimpiai bizottságok és a nemzetközi szövetségek számára az olimpiához szükséges anyagok és felszerelések, valamint a média akkreditált tagjai és a szponzorok számára szükséges anyagok és berendezések kötelezettségük teljesítéséhez vámmentesen legyenek behozhatók az országba, azzal, hogy ezeket az anyagokat és felszereléseket az Olimpiai Játékok alatt fel kell használni, vagy az Olimpiai Játékok után ki kell szállítani az országból.

A pályázatában a Jelölt város garanciát köteles beszerezni az érintett hatóságoktól arra, hogy az olimpiai személyazonosító és akkreditációs kártya tulajdonosa (beleértve az orvosokat, a média képviselőit, stb.) teljesítheti funkcióját az Olimpiai Játékok ideje alatt, és az azt megelőző és követő legfeljebb egy hónap során. A garanciáknak arra is ki kell terjedniük, hogy (az olimpiai személyazonosító és akkreditációs kártya tulajdonosain kívül) az Olimpiai Játékok szervezésével megbízott alkalmazottak ideiglenes belépési engedélyt kapnak az országba és megkapják a szükséges munkavállalási engedélyt is. (Az ilyen személyeknek esetlegesen az Olimpiai Játékok előtt legalább egy évvel már az országban kell tartózkodniuk és dolgozniuk.)

Az érintett hatóságoktól további garanciát kell benyújtani az Olimpiai Játékok rendezésével és azzal kapcsolatos egyéb kötelezettségeik teljesítése céljából igényelt áruk vámmentes behozatalára, használatára és kivitelére.

19.6 A PARALIMPIA MEGRENDEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

BEVEZETÉS

A paralimpia a kiváló mozgássérült és fogyatékos sportolók legrangosabb versenye, amely négyévenként az Olimpiai Játékokhoz kapcsolódva kerül megrendezésre. A sportágak komplexitásában, időtartamban és a versenyzők létszáma tekintetében a paralimpiát csak az Olimpiai Játékok előzik meg. A paralimpiai mozgalom vezérlő elvének alapvető elgondolása szerint a mozgássérült és fogyatékos sportolóknak a többi sportolókéval egyenértékű lehetőséget kell teremteni sportolási céljaik eléréséhez.

A PARALIMPIA RÖVID TÖRTÉNETE, A RENDEZŐ VÁROS KÖTELEZETTSÉGE A PARALIMPIA MEGRENDEZÉSÉRE

Paralimpia az angliai Aylesburyben jött létre, ahol 1948-ban tartották meg először a gerincsérültek Játékait. A versenyt úgy szervezték, hogy az egybeessen a londoni olimpiával. A paralimpia történetének következő lapját 1988-ban írták, amikor a koreai Szöulban az olimpiai létesítmények használatával közvetlenül az olimpia után rendeztek paralimpiát. 1992-ben Barcelona üdvözölte a IX. paralimpia sportolót; az esemény 1,5 millió nézőt vonzott és példátlan nemzetközi média tudósítást kapott. 2001. június 19-én a NOB és a Nemzetközi Paralimpiai Bizottság (International Paralympic Committee; „IPC”) megállapodást írt alá a gyakorlatnak a jövőre vonatkozó biztosítása céljából. A 2012. évi pályázattal kezdődően az olimpia megrendezésével megbízott város köteles egyben a paralimpiát is megrendezni.

A paralimpia az IPC kizárólagos jogosítványa és a NOB Végrehajtó Bizottsága által jóváhagyott *Paralimpiai útmutató* szerint kerül megrendezésre.

ALAPVETŐ SZERVEZETI KÉRDÉSEK; A PARALIMPIAI MOZGALOM VEZETŐ TESTÜLETEI

Az IPC a mozgássérült és fogyatékos élsportolók nemzetközi képviseleti szervezete. Az IPC szervezi, felügyeli és koordinálja a paralimpiát. Az IPC nemzetközi nonprofit szervezet, amelyet 160 nemzeti paralimpiai bizottság („NPC”) és 5, a mozgássérültekre és fogyatékosokra specializálódott nemzetközi sportszövetség alkot és működtet.

Az IPC a legfőbb döntéshozó a paralimpiával kapcsolatos minden kérdésben és a paralimpián bármely módon részt vevő személy vagy szervezet köteles a szabályait betartani és jogszerűségét elismerni.

Az NPC-k kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek országuknak a paralimpián történő képviselőit. Az IPC támogatást nyújthat a nemzeti bizottságoknak küldetésük teljesítésében.

A paralimpia megszervezésének végrehajtó testülete a paralimpiai Szervező Bizottság (Paralympic Organizing Committee; „POC”). Jogi személyiséggel kell rendelkeznie és a szervezés minden fáziséért és kérdéséért felelős. A ráruházott meghatározott hatáskörön belül járhat el, ami nem sértheti hatás- és feladatkörét. A Paralimpiai Szervező Bizottság a paralimpia záró ünnepségétől számított hat hónapon belül végelszámolásra kerül.

A rendező város egyben az olimpiát mintegy tíz nappal követő paralimpia megrendezéséért is felelős lesz

A RENDEZŐ VÁROSNAK A PARALIMPIA MEGRENDEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEI

A rendező város egyben az olimpiát mintegy tíz nappal követő paralimpia megrendezéséért is felelős lesz. A rendező városra vonatkozó kötelezettségekkel és előírásokkal kapcsolatos általános és speciális előírásokat az IPC által kiadott Kézikönyv tartalmazza teljes egészében.

A 2008. évi XXIX. olimpiai játékokra jelölt városok Kézikönyve szerint a rendező városoknak az alábbi legfontosabb kérdésekre kell választ adniuk:

- a Paralimpiai Játékok javasolt időpontjának a meghatározása;
- a Paralimpiai Játékok szervező bizottság (POC) ismertetése;
- a helyszínek ismertetése;
- a paralimpiai falu elhelyezkedésének tervei;
- finanszírozás;
- a paralimpia tervezett programja;
- a paralimpia idején a paralimpiai család tagjainak, valamint a sportolók és nézők szállításának koncepciója;
- a paralimpiai család, a versenyek, a média, a szponzorok és a nézők elszállásolásának és helyszínének tervei;
- biztonság;
- egészségügyi kérdések és előírások.

A Kézikönyv javaslata szerint lehetőség szerint az Olimpiai Játékok infrastruktúráját és berendezéseit kell használni, mivel ez

nagyban elősegíti és leegyszerűsíti a Paralimpiai Játékok megrendezését.

A paralimpia szervezeti struktúrájának meg kell egyeznie az Olimpiai Játékokéval, amelyben külön fejezetet kell szentelni a paralimpiának. A pénzügyi szerkezetnek – költségvetés és elszámolás – el kell különülnie.

19.7 BUDAPEST (MAGYARORSZÁG) JOGI KÖVETELMÉNYEKNEK VALÓ MEGFELELÉSÉNEK ELEMZÉSE

19.7.1 A RENDEZŐ VÁROS MEGVÁLASZTÁSÁHOZ VEZETŐ ELJÁRÁS KÜLÖNBÖZŐ SZAKASZAIVAL SZEMBEN TÁMASZTOTT ÁLTALÁNOS JOGI KÖVETELMÉNYEK

Az Olimpiai Játékokra történő pályázat elfogadási eljárási rendjét a „Az Olimpiai Játékok megrendezésére benyújtott pályázatra vonatkozó új követelmények” című fejezetben ismertettük részletesen. A jelen fejezetben azt foglaljuk össze, hogy a pályázat különböző szakaszaiban, mely hazai jogszabályi rendelkezéseknek kell eleget tenni, illetve mely hazai jogszabályi rendelkezéseket kell mérlegelni.

***A pályázati
jelentkezést
Budapest Főváros
(„Budapest”)
köteles benyújtani
a NOB-hoz***

BUDAPEST (MAGYARORSZÁG) MINT AZ OLIMPIAI JÁTÉKOKRA JELENTKEZŐ VÁROS ÁLTAL HOZANDÓ DÖNTÉSEK

A pályázati jelentkezést Budapest Főváros („Budapest”) köteles benyújtani a NOB-hoz; ehhez meg kell szereznie a Magyar Olimpiai Bizottság (a „MOB”) jóváhagyását. Budapest és a MOB köteles garantálni, hogy az Olimpiai Játékokat a NOB követelményei szerint és megelégedésére rendezik meg. Ezen kívül a Magyar Köztársaság Kormánya (a „Kormány”) köteles garantálni a NOB-nak, hogy az ország tiszteletben tartja az *Olimpiai Chartát*.

A továbbiakban azt vizsgáljuk, hogy a jelentkezés benyújtásához Budapestnek, a MOB-nak és a Kormánynak milyen döntéseket kell hoznia.

Budapest

Jogi háttér

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (az „Ötv.”) szerint a helyi önkormányzat – az Ötv. keretei között –

önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket. Döntését az Alkotmánybíróság, illetve bíróság és kizárólag jogszabálysértés esetén bírálhatja felül.

Törvény a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat. A helyi önkormányzat – a helyi képviselő – testület által, vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

A kötelezően ellátandó önkormányzati feladat- és hatáskörök meghatározásával egyidejűleg az Országgyűlés biztosítja az ellátásukhoz szükséges anyagi feltételeket, dönt a költségvetési hozzájárulás mértékéről és módjáról. Ha az önkormányzat a közgyűlés vagy népszavazás döntése alapján olyan helyi közügy megoldását vállalja, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe, a vállalt önkormányzati feladat ellátásáról saját költségvetéséből gondoskodik. Az önkormányzat tulajdonával önállóan rendelkezik, bevételeivel önállóan gazdálkodik, az önként vállalt és a kötelező önkormányzati feladatok ellátásáról egységes költségvetésből gondoskodik. Az önkormányzat a közgyűlés szabályszerűen meghozott döntésével jogosult hitelt felvenni, többek között kötvény kibocsátás útján.

Önkormányzati döntést a helyi önkormányzat képviselő-testülete, a polgármester, illetőleg a helyi népszavazás hozhat. Olyan döntést azonban, amellyel helyi közügy megoldását önként vállalja csak a közgyűlés vagy helyi népszavazás hozhat.

Budapest önkormányzata kétszintű önkormányzat, amely a főváros és kerületei önkormányzataiból áll. A főváros képviselő-testülete a fővárosi közgyűlés (a „Közgyűlés”). A Közgyűlés ülésén a fővárosi közgyűlés szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon, tanácskozási joggal vesz részt a kerületi képviselő-testület által megbízott kerületi küldött. A fővárosi önkormányzat ellátja azokat a kötelező és önként vállalt helyi, települési önkormányzati feladat- és hatásköröket, melyek a főváros egészét vagy egy kerületet meghaladó részét érintik, valamint amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

Az önkormányzat jogi személy, és mint ilyen pert indíthat és perelhető. Az önkormányzati hatáskörök a Közgyűlést illetik meg. A Közgyűlést a főpolgármester, illetve az általa meghatalmazott személy képviseli. Budapest Főváros Önkormányzata képviseli a főváros egészének érdekeit.

A Fővárosi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatát (az „SZMSZ”) a 7/1992. (III. 26.) Főv. Kgy. rendelet állapította meg. E szerint az önkormányzat hivatalos megnevezése: Budapest Főváros Önkormányzata, Székhelye: Budapest, V, Városház u. 9–11. A Közgyűlés havonta egy rendes ülést tart, a július 1. és augusztus 20. közötti időszak kivételével. A főpolgármester köteles rendkívüli ülést összehívni a képviselők egyötödének, vagy a közgyűlés bármely bizottságának a rendkívüli ülés indokát tartalmazó indítványára. Az indítványt a főpolgármesternél kell előterjeszteni. Rendkívüli ülést a főpolgármester is összehívhat. A Közgyűlés akkor határozatképes, ha az ülésen a képviselőknek több mint fele jelen van.

Minősített többség – a megválasztott képviselők több mint felének a szavazata – szükséges – többek között – a rendelet alkotáshoz, a Közgyűlés által meghatározott értékhatár feletti hitelfelvételhez és kötvénykibocsátáshoz.

Helyi népszavazást kell tartani abban az ügyben, amelyet az önkormányzati rendelet meghatároz vagy az Ötv. előírásai szerint kezdeményezik. A helyi népszavazás a polgármesternél kezdeményezhető (i) a képviselők legalább egynegyede, (ii) a képviselő testület bizottsága, vagy (iii) az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár, ami nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékának, és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál. A népszavazás eredménye kötelező a képviselő testületre. Eredménytelen népszavazás esetén a népszavazásra bocsátott kérdésekben a képviselő testület dönthet. Ugyanabban a kérdésben helyi népszavazást egy éven belül nem lehet kitűzni.

Döntés az Olimpiai Játékok rendezési jogáért történő pályázatról

Az Ötv. és az SZMSZ nem tartalmaz olyan külön szabályt, amely az Olimpiai Játékok rendezési jogáért történő pályázat benyújtásánál alkalmazandó lenne. Annak ellenére, hogy az Olimpiai Játékok megrendezése nincs felsorolva a fővárosi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó tárgyak között; az Olimpiai Játékok megrendezése olyan komplex feladat, amelynek egyes elemei a fővárosi önkormányzati feladat- és hatáskörében mégis megtalálhatók. Így a főváros városfejlesztési programja, a főváros tömegközlekedése, forgalomtechnikai feladatai, utak üzemeltetése és fenntartása, parkolási rend és övezetek, idegenforgalmi koncepció kidolgozása, a sporttevékenység összehangolásáról való gondoskodás.

Az Olimpiai Játékok megrendezése olyan helyi közügynek minősülhet, amelynek megoldását a Budapest Főváros Önkormányzata a Közgyűlés döntése vagy a helyi népszavazás döntése alapján önként vállal. Az önkormányzat döntései rendeletek vagy határozatok formájában kerülnek meghozatalra. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény szerint az önkormányzat rendeletet ad ki törvény felhatalmazása alapján a helyi, területi sajátosságoknak megfelelő részletes szabályok megállapítására. Az önkormányzatok határozatban szabályozzák az általuk irányított szervek feladatait, saját működésüket és állapítják meg a feladatkörükbe tartozó tervezeteket. Az SZMSZ 3. melléklete felsorolja azokat a tárgyköröket, amelyhez minősített szavazattöbbség szükséges, így a rendeletalkotáshoz, meghatározott értékhatár feletti hitelfelvételhez és kötvénykibocsátáshoz, helyi népszavazás kiírásához, stb. A minősített többséghez a megválasztott képviselők több mint felének szavazata szükséges. Népszavazást a Közgyűlés rendel el. Budapestnek a pályázó városként történő pályázásról szóló döntése ellenére nem lehet kizárni, hogy magánkezdeményezést indítanak népszavazás megtartására.

A kerületi önkormányzatoknak nincs vétőjoga és nem akadályozhatják meg a Fővárost abban a döntésében, hogy benyújtsa jelentkezését mint pályázó város. Mindazonáltal a városrendezésre, tömegközlekedésre, közlekedés irányításra és parkolásra vonatkozó jogkörük gyakorlásával a kerületi önkormányzatok hátrálthatják vagy akadályozhatják a főváros területén az Olimpiai Játékok céljaira kijelölt területekkel kapcsolatos új szabályozási terveket, építési és fejlesztési terveket. Emiatt javasoljuk, hogy a

tervezett olimpiai törvényhozás foglaljon magába rendelkezéseket, amelyek meghatározzák az Önkormányzat jogosítványait.

Mint láttuk, az Országgyűlés csak a kötelezően ellátandó önkormányzati feladat-és hatáskörökhöz biztosítja a szükséges anyagi feltételeket és bocsát rendelkezésre költségvetési hozzájárulást. Ha az Olimpiai Játékok rendezési jogáért történő pályázat benyújtása mellett dönt, Budapest felelős az Olimpiai Játékok finanszírozásának megszervezéséért.

A tárgyalandó kérdéseket „A rendező város kiválasztásának folyamata” című fejezet tartalmazza. Ebben az összefüggésben fontos megjegyezni, hogy a pályázó város köteles többek között ismertetni a jövőbeni Pályázati Bizottság szerkezetét és összetételét. A Pályázati Bizottságban helyet kell kapniuk a MOB képviselőinek is, és kérésükre, a NOB magyar tagjainak.

Magyar Olimpiai Bizottság

Háttér

Magyarországon a sportigazgatást a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény („Sporttörvény”) határozza meg. A Sporttörvény határozza meg a sportigazgatásban résztvevő szerveket és feladataikat.

Kormányzati szervezetek

Az **Országgyűlés** alkotja meg a sporttevékenységgel kapcsolatos kiegészítő alaptörvényeket, határozatokat, és a költségvetés feletti ellenőrző hatalma folytán meghatározza a sporttevékenységre fordítható kiadásokat. A fentiekben tárgyaltak kivételével az Országgyűlés folyamatosan ellenőrzi a fentiek végrehajtását.

A **Kormány** alakítja ki a hosszú távú sportstratégiát, fejlesztési tervet és ennek során javaslatot tesz az Országgyűlésnek a sporttal kapcsolatos törvények, határozatok megalkotására, egyéb döntések meghozatalára, és megalkotja az ezzel kapcsolatos jogszabályokat. Továbbá a Kormány felelős a sport állami támogatására vonatkozó koncepció kialakítására, nemzetközi koordináló szerepe van, és segíti a miniszterek és az országos hatáskörű szervek sporttal kapcsolatos feladatainak végrehajtását.

A **Gyermek, Ifjúsági és Sportminisztérium** látja el a sportcélú központi állami pénzeszközök elosztásával kapcsolatos feladatokat, ellenőrzi az állami támogatások rendeltetésszerű felhasználását. Működteti az állami sportinformációs rendszert, irányítja a felügyelete alatt álló intézményeket.

A sportigazgatás alapegységei a területi-helyi önkormányzatok. A megyei önkormányzat feladata, hogy a sporttal foglalkozó helyi szervezetek, illetve a területi versenyrendszerek, sportrendezvények szervezését segítse. A megyei önkormányzatok a sport hosszú távú fejlesztési céljainak megfelelően helyi sportkoncepciót dolgoznak ki és valósítanak meg.

A sport szervezeti rendszere

A Sporttörvény meghatározza a **sportszervezetek** fogalmát: ebbe a körbe a sportegyesületek és a sportvállalkozások tartoznak. Sporttörvénynek a sportszervezetekre vonatkozó rendelkezései elsősorban a sportegyesületekre vonatkoznak. A sportvállalkozások esetében a működési, illetve gazdálkodási szabályokat a gazdasági társaságokra vonatkozó jogszabályok megfelelően rendezik.

Sportági szakszövetségek

A sportszervezetek a törvény értelmében szakszövetségeket hozhatnak létre. A szakszövetségek törvényességi felügyeletét az ügyész látja el.

A Nemzeti Sportszövetség („NSSZ”) tartja nyilván a különböző sportágak sportszövetségeit. A Nemzeti Sportszövetség köztestületi formában működik. A Gyermek, Ifjúsági és Sportminiszter látja el törvényességi felügyeletét. Az NSSZ saját szabályzata szerint működő köztestület. Ha a miniszter vitatja az NSSZ eljárását, a miniszter jogosult a bírósághoz fordulni. Ha a bíróság az NSSZ részéről törvénysértést állapít meg, más intézkedései mellett felügyelő biztost jelölhet ki. A Sporttörvény szerint a kinevezett biztos önálló hatáskörrel rendelkezik.

A **Magyar Olimpiai Bizottság** a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény (az „Stv.”) alapján önkormányzati elven szervezett és működő, kiemelkedően közhasznú köztestület. A MOB jogi személy. A MOB működése feletti felügyeletet az Ügyészség gyakorolja.

A MOB szervezete: a közgyűlés, az elnökség, számvizsgáló bizottság és a szakbizottságok. A MOB tisztségviselői: az elnök, az alelnökök, a főtitkár, az elnökségi tagok, a számvizsgáló bizottság elnöke és tagjai.

A 2001. április 21-én elfogadott alapszabálya szerint a MOB legfelsőbb szerve a közgyűlés, mely a tagok összessége. A tagokat az egyes sportszövetségek és szervezetek delegálják vagy személyes jogosultság alapján válnak tagokká (pl. a NOB magyar tagjai). A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a tagok több mint a fele jelen van. A közgyűlésen minden tag egy szavazattal rendelkezik. A közgyűlés határozatait a jelenlevő tagok több mint felének igen szavazatával hozza. Szavazategyenlőség esetén a szavazást egy alkalommal meg lehet ismételni. A megismételt szavazás

szavazategyenlőségénél a MOB elnökének szavazata dönt. Az alapszabály jóváhagyásához, illetőleg módosításához a MOB jelenlevő tagjai kétharmadának igenlő szavazata szükséges, amely meg kell, hogy haladja a teljes MOB tagság felét.

A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos célkitűzések, a felkészülési irányelv meghatározása, az olimpiai mozgalom feladataira biztosított állami és egyéb támogatások elosztási elveinek meghatározása, az olimpiai részvétel kérdésében való döntés, illetőleg az olimpián résztvevő küldöttség összetételének jóváhagyása; magyarországi helyszínnel történő Olimpiai Játékok megrendezésére benyújtandó pályázat jóváhagyása nincs felsorolva a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyek között. Az alapszabály 15.§ 1) pontja rendelkezése szerint a fentiekén túl a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartoznak mindazok a kérdések, amelyeket jogszabály vagy az alapszabály a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe utal, illetőleg amelyeket a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe von. Tekintettel az olimpiai pályázat benyújtásának jelentőségére, és arra, hogy ez a tárgykör az elnökség feladat- és hatáskörében sincs feltüntetve, szükséges, hogy ezen ügyben való döntést a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe vonja.

A MOB képviselőjére és a MOB nevében történő aláírásra az MOB elnöke jogosult. Az alapszabályban meghatározott feladat- és hatáskörében az aláírási jog a MOB főtitkárát is megilleti.

A pályázó város minőségben történő jelentkezésre vonatkozó döntés

A NOB meghívó levelére válaszolva, a MOB először jelzi a NOB részére, hogy Budapest be kívánja terjeszteni jelentkező városi pályázatát. Minthogy ez a levél kötelezettségvállalást nem tartalmaz, csak egyszerűen jelzi a jelentkezési szándékot, úgy tűnik, hogy ehhez nem szükséges a MOB részére bármilyen speciális felhatalmazás. Mindazonáltal tanácsosnak tűnik, hogy ezt a szándék kijelentést a MOB és az Önkormányzat közgyűlései jóváhagyják a tervezett jelentkezés támogatásaként.

A MOB köteles formálisan jóváhagyni Budapestnek, mint pályázó városnak az Olimpiai Játékok rendezési jogának elnyeréséért való jelentkezését. Minthogy a MOB alapszabálya nem rendelkezik egyértelműen a MOB hatásköréről a jelentkezés (pályázat) elfogadása, a pályázati eljárás felügyelete és a pályázatban vállalt egyetemleges felelősség tekintetében, kívánatos lehet az alapszabály módosítása olyan módon, hogy kifejezetten rendelkezzen ilyen hatásköréről.

Minthogy a NOB előírásai szerint a nemzeti olimpiai bizottság köteles felügyelni és egyetemleges felelősséget vállalni a pályázatért, megfontolandó, hogy a MOB közgyűlése is létrehozson ilyen felügyeleti mechanizmust, például az e célra felállított bizottsággal.

Továbbá, a NOB által megállapított jelentkezési eljárás szerint a MOB – ha kívánja – képviselőt küldhet a Pályázati Bizottságba.

Kormány

Az Olimpiai Játékok rendezési jogának elnyeréséért történő jelentkezés benyújtásához szükséges döntések

A jelentkezés szakaszában a Kormánynak arra kell kötelezettséget vállalnia, hogy az ország tiszteletben tartja az *Olimpiai Chartát*. Ebben a szakaszban a Kormánynak kizárólag ennek a formai követelménynek kell eleget tennie.

A Kormány garanciák vállalására vonatkozó jogszabályi rendelkezések kizárólag a pénzügyi garanciákra vonatkoznak. Minthogy a fenti nyilatkozat nem tartalmaz pénzügyi kötelezettségvállalást; a kötelezettségvállalás feltételeire nem találtunk kötelező jogi szabályozást.

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény végrehajtásáról szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet az állami irányítás egyéb jogi eszközei között sorolja fel a Kormány egyedi határozat meghozatalára vonatkozó jogát. Ilyen egyedi határozat lehet az *Olimpiai Charta* tiszteletben tartására vonatkozó határozat meghozatala. Annak érdekében, hogy a NOB által megkövetelt kötelezettségvállalás kibocsátójának a felhatalmazása egyértelműen bizonyítható legyen kívánatos, hogy a Kormány hivatalos határozatot hozzon a garancia jóváhagyására.

Várható, hogy a Kormány aktív szerepet fog játszani az Olimpiai Játékok előkészítésében, például abban az értelemben, hogy a jogi szabályozást a NOB formális követelményeinek megfelelően alakítja. Ezt a kérdést a következő fejezetben tárgyaljuk.

AZ OLIMPIAI JÁTÉKOKRA JELÖLT VÁROS ÁLTAL HOZANDÓ DÖNTÉSEK

Háttér

A rendező város kiválasztására irányuló pályázati eljárást és feltételeit az „A 2008. évi XXIX. Olimpiai Játékokra jelölt városok kézikönyvének elemzése” című szakasz tartalmazza. Az eljárásban többek között az alábbiakat kell teljesíteni:

- A Kandidálási eljárási szabályokat írásban el kell fogadni
- Jelentkezést kell benyújtani az Olimpiai Játékok rendezési jogáért
- A pályázó város képviselőjének és az érintett nemzeti olimpiai bizottság képviselőjének a Kötelezettségvállalását alá kell írnia

- Az Olimpiai Játékok megrendezéséhez kapcsolódó különböző garanciákat kell adni.

Bár az Olimpiai Játékok megrendezését célzó pályázatról hozott határozat egyben felhatalmazást is jelent a dokumentumok benyújtására, de legalább Budapest és a MOB esetében ajánlatos külön is kikérni Budapest és a MOB kifejezett döntését az Olimpiai Játékok megrendezését célzó pályázat benyújtásához. Továbbá szükséges, hogy a Kormány, lehetőleg külön jogalkotás keretében, speciális intézkedésekkel adjon felhatalmazást az előírt garanciák megadására és a különböző kormányzati intézkedések meghozatalára.

Figyelembe kell venni, hogy a pályázat értékelésekor a NOB külön megvizsgálja a pályázó város és a pályázati dokumentációt benyújtó más érintett szervezetek jogkörét és felhatalmazását. Ezért szükséges a pályázati dokumentumokra vonatkozó felhatalmazások megfelelő határozatokkal megerősített egyértelmű kinyilvánítása.

Budapest

A pályázat benyújtását az Önkormányzat Közgyűlésének jóvá kell hagynia. A jóváhagyás többek között az alábbiakat tartalmazza:

- A pályázat benyújtásának jóváhagyása
- A pályázatban foglalt kiadások költségvetési jóváhagyása
- Felhatalmazás a rendező város számára előírt Kötelezettségvállalás aláírására
- Kiválasztás esetén a *Rendező város szerződés* aláírására történő felhatalmazás.

Kerületi Önkormányzatok

A tanulmány korábbi („Budapest (Magyarország) mint az Olimpiai Játékokra jelentkező város által hozandó döntések”) című szakaszában tárgyaltak szerint a kerületi önkormányzatok rendelkeznek bizonyos jogkörrel a városrendezés és -fejlesztés vonatkozásában, amelyet figyelembe kell venni az olimpiai helyszínekkel kapcsolatos döntések meghozatalánál.

Az Ötv. és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény szerint Budapest esetében a Fővárosi Önkormányzat a *fővárosi építési keretszabályzatban* és a *fővárosi szabályozási kerettervben* határozza meg a földhasználattal, építkezéssel és a környezetvédelemmel kapcsolatos általános előírásokat. A kerületi önkormányzatok saját építési szabályzatot (*kerületi építésügyi szabályzat*) és szabályozási tervet (*kerületi szabályozási terv*) állapíthatnak meg.

Következésképpen a kerületi önkormányzatokat a tervezési és építési előírásaik alkalmazásával be kell vonni az olimpiai helyszínekkel kapcsolatos döntéshozatalba, kivéve, ha jogszabályi változtatással kivonják az olimpiai helyszíneket az ilyen rendelkezések hatálya alól.

Továbbá, a Fővárosi Közgyűlés 43/2001 (VI.27.) rendelete szerint a Közgyűlés és a kerületi önkormányzatok közötti együttműködés biztosítására létrehozott Kerületi Egyeztető Tanácson (KET) keresztül a kerületi önkormányzatok véleményezhetik mindazon a Közgyűlés elé kerülő napirendet amely önkormányzati feladat- és hatásköröket érint, és amelyet a KET tagi képviselőinek legalább 1/3-a támogat. A Közgyűlés, amennyiben a KET vonatkozó határozatában foglalt javaslatot nem fogadja el, köteles azt megindokolni.

MOB

Mivel a MOB egyetemleges felelősséget vállal az Önkormányzattal, ajánlatos, hogy a MOB közgyűlése külön is jóváhagyja a pályázati dokumentáció benyújtását. A jóváhagyás többek között az alábbiakat tartalmazza:

- A pályázat benyújtásának jóváhagyása
- Felhatalmazás a rendező város számára előírt Kötelezettségvállalása aláírására
- Kiválasztás esetén a *Rendező város szerződés* aláírására történő felhatalmazás.

Kormány

A NOB-nak a Kormánnyal szembeni formai követelményei a rendezés jogára pályázó város által biztosítandó garanciákra vonatkozó döntésekre korlátozódnak (lásd „Garanciák által támasztott követelmények jogi vonatkozásai” című fejezetet). Ez megfelel a NOB azon elvének, amely szerint az Olimpiai Játékokat a rendező város rendezi.

Azonban a Kormánynak több szinten is jelentős szerepet kell vállalnia az Olimpiai Játékok rendezési jogát célzó pályázati eljárásban és az olimpiai megrendezésében, mind a Rendező városra vonatkozó formai követelmények miatt (azaz a pénzügyi, biztonsági garanciák biztosítása a kormány által), mind pedig az Olimpiai Játékok megrendezésére és megszervezésére benyújtandó pályázathoz szükséges jogi keret kialakítása miatt.

Ezért kívánatos, hogy külön kormány határozat, és ha szükséges vonatkozó törvényalkotás hatalmazza fel a Kormányt az Olimpiai Játékok megrendezésére benyújtandó pályázatban való részvételre.

Ebben az összefüggésben érdemes megvizsgálni a magyar kormányzatnak az 1996. évi Világkiállítással kapcsolatos, valamint a török kormánynek az Olimpiai Játékok megrendezését célzó tevékenységét.

Az 1996. évi Világkiállítással kapcsolatos jogalkotási munka

A Világkiállítás megrendezéséről az országgyűlés döntött egy 1991. június 27. napján hozott határozatában. Ebben a határozatban az Országgyűlés kinyilvánította, hogy Magyarországnak szándékában áll 1996-ban Budapesten és vidéki helyszíneken megrendezni a Világkiállítást. Az Országgyűlés felhatalmazta a Kormányt, hogy folytassa az előkészítő munkálatokat, kezdeményezze a végrehajtással kapcsolatos pénzügyi tárgyalásokat és alakítsa ki a Világkiállítás megrendezésének szervezeti rendszerét és terjessze az Országgyűlés elé a Világkiállítás megrendezését szolgáló törvényjavaslatot.

Ezt követően fogadta el az Országgyűlés az 1996. évben megrendezendő Világkiállításról szóló 1991. évi LXXV. törvényt (a „Vtv.”). A Vtv. A többek között rendelkezett:

- a Világkiállítás helyszínéről, mégpedig úgy, hogy a Világkiállítás megvalósításához Budapest fővárosnak a törvény mellékletében meghatározott területét, összesen mintegy 80 hektárt kellett rendelkezésre bocsátani.
- A Világkiállítás rendezője a Kormány, amely e feladatát a Világkiállítási Programiroda (a „Programiroda”) útján látja el.
- A Világkiállítás megvalósításához 1996. évig az állami költségvetésből 17 milliárd forintot biztosítottak. A Világkiállítást a 17 milliárd forint kivételével központi költségvetési hozzájárulás nélkül kell megrendezni.
- A Kormány a világhiállítással kapcsolatos feladatait az általa kinevezett világhiállítási főbiztos (a „Főbiztos”) útján látja el. A Világhiállítással kapcsolatos kérdésekben a Kormányt a Főbiztos képviseli. A Főbiztos feladatait a Programiroda közreműködésével látja el.
- A Világhiállítást megrendezésével kapcsolatos egyes feladatok ellátására Világhiállítási Tanácsot (a „Világhiállítási Tanács”) hoztak létre. A Világhiállítási Tanács elnöke a főbiztos, tíz tagját a Kormány bízza meg.
- A Vtv. elrendelte a Világhiállítást területére vonatkozó részletes rendezési terv elkészítését.
- A Világhiállítást területén az ingatlanok tulajdonjogát, kezelői jogát, használati jogát elsősorban a felek megállapodás útján (adásvétel, gazdasági társaságba való belépés, kezelői jog-átadás), ennek hiányában a Programiroda kérelmére hatósági eljárás alapján (kisajátítással) kell a Világhiállítást céljára hasznosítani.

Egyéb, a Világkiállítással kapcsolatos jogalkotás

A Világkiállítási és a hozzákapcsolódó Fejlesztési Alapról szóló 1992. évi LXXXII. törvény szerint a Világkiállítás előkészítése és megvalósítása érdekében és a Világkiállítás területéhez közvetlenül kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések részbeni finanszírozására, elkülönített állam pénzalapként Világkiállítási és a hozzákapcsolódó Fejlesztési Alapot (az „Alap”) hozott létre az Országgyűlés. Az Alappal a Főbiztos rendelkezik. Az Alap pénzműveleteit a Kormány által kijelölt pénzintézet végzi.

Az Alap bevételi forrásai:

- a Vtv.-ben meghatározott központi költségvetési hozzájárulás,
- gazdálkodószervezetektől, magánszemélyektől és a Világkiállítási Programirodától átvett források,
- vagyoni hozzájárulások,
- a Világkiállítás megvalósítása érdekében az Alappal rendelkező által pénzügyminisztériumi ellenjegyzéssel felvett hitel.
- a szerencsejátékról szóló 1991. évi XXXIV. törvény szerint a Kormány által EXPO-célúnak minősített szerencsejáték nyereményalapjából történő befizetések,
- kivételes ÁFA visszatérítési lehetőségek.

Török Olimpiai Törvény

A török Parlament 1992. évben fogadta el az olimpiai törvényt. A törvény teljes körűen felhatalmazza az Isztambuli Olimpiai Játékokat Előkészítő és Szervező Tanácsot (a „Tanács”) az Olimpiai Játékok előkészítésével és megrendezésével kapcsolatos valamennyi ügyben. A Tanács köztestületként működik, amely az Olimpiai Játékok rendezési jogának elnyerését követően szervező bizottságként folytatja tevékenységét.

Az olimpiai törvény meghatározza a Tanács működésének és beruházásai finanszírozásának a forrásait is, úgymint a különféle sportfogadások bevételeiből, a lottó játékokból, a lakásépítési alapból, a lóverseny bevételeiből való részesedés, valamint Isztambul mindenkor évi költségvetésének egy százaléka.

A Tanács élén 13 tagú Igazgatóság áll, melynek elnöke az Ifjúsági és Sportminiszter. A további 12 tag: Isztambul kormányzója, Nagy-Isztambul polgármestere, a Török Olimpiai Bizottság elnöke és főtájkára és egyéb szervezetek delegáltjai.

A továbbiakban a török olimpiai törvény felállított egy 5 tagú végrehajtó bizottságot és egy 16 tagú előkészítő bizottságot, amelynek tagjai különböző, az olimpiai előkészítésében jelentős szerepet játszó minisztériumok küldöttei. A végrehajtó bizottság feladatai közé tartozik az olimpiai helyszínek meghatározása, az olimpiai létesítmények tervezése és az építkezések szervezése, a meglévő létesítmények modernizálása, a tervezés és az építkezés során a helyi és központi hatóságokkal való kooperáció és kapcsolattartás.

A Tanács körülbelül 200 főt foglalkoztat.

Jogszabály alkotás

Ebből következően szükségesnek tűnik az Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatosan benyújtandó pályázat érdekében egy vagy több jogszabály megalkotásával az alábbi kérdések rendezése:

- a kandidálási eljárás megszervezése
- az Olimpiai Játékok helyszínei
- az Olimpiai Játékok megrendezésével kapcsolatos költségvetési ügyek
- az Olimpiai Játékok helyszíneikhez szükséges ingatlanok megszerzésével kapcsolatos követelmények, beleértve, ha szükséges, kisajátításukat is
- építésügyi és területrendezési eljárásokat meggyorsító szabályozás
- a kerületi önkormányzatok jogkörének korlátozása a városrendezés és -fejlesztés tekintetében
- a szervezési tevékenység finanszírozása

Pályázati Bizottság

Figyelembe kell venni, hogy a 1083/2001. (VII. 20.) sz. Korm. határozattal (a „Határozat”) a Kormány felhatalmazott egy, a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminiszter elnöklete alatt álló bizottságot az Olimpiai Játékok megrendezését célzó pályázati folyamat előkészítésével. A Határozat értelmében létrehozott Bizottság csak kis mértékben tér el a NOB által előírt pályázati bizottságtól; például a Határozattal létrehozott Bizottság tagjai a Kormány, különböző minisztériumok, és választásuk szerint az Önkormányzat, a MOB és más önkormányzati és tudományos szervezetek képviselői. A pályázati feltételek szerint azonban a pályázati bizottságnak a MOB képviselőiből és kívánságuk esetén a NOB magyar tagjaiból kell állnia. Ezen kívül a Kormány, az Önkormányzat illetve más szervezetek képviselői is részt vehetnek az előkészítő bizottságban.

Kívánatos lenne annak a mechanizmusnak a megállapítása, amellyel a NOB követelményeinek megfelelő pályázati bizottság szervező bizottsággá alakul, arra az esetre, ha Budapest elnyeri a rendezés jogát. Ha Budapest pályázó városi címet szerez, ezt a Határozatot megfelelően ki kell egészíteni.

BUDAPEST (MAGYARORSZÁG) MINT AZ OLIMPIAI JÁTÉKOKAT RENDEZŐ VÁROS ÁLTAL HOZANDÓ DÖNTÉSEK

A rendező város megválasztása után a rendező városra, a nemzeti olimpiai bizottságra és az érintett kormány szintű hatóságokra vonatkozó kötelezettségeket a *Rendező város szerződés*, valamint a kapcsolódó garanciák és kötelezettségvállalások tartalmazzák. A Rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság legelső kötelezettsége a szervező bizottság létrehozása.

A szervező bizottság létrehozása

Az „Általános jogi követelmények” és a „Pályázati Bizottságra és a szervező bizottságra vonatkozó szervezeti kérdések” című fejezetekben tárgyaltak szerint a szervező bizottságot a Rendező város megválasztásától számított öt hónapon belül kell létrehozni. A NOB megállapít bizonyos irányelveket a szervező bizottság összetételére, de a szervező bizottság megalakításának módját rábízta a rendező városra, a nemzeti olimpiai bizottságra és az érintett kormányzati szervezetekre.

A Torinói szervező bizottság

A 2006. évi torinói téli Olimpiai Játékok esetében a szervező bizottság non-profit szervezetként alakult meg, amelyet a Torino város és az Olasz Olimpiai Bizottság együttesen hozott létre. A torinói Szervező Bizottság irányító testülete az igazgatóság, az elnöki hivatal, az elnök és a számvizsgálók bizottsága. A torinói Szervező Bizottság alapító okirata előírja, hogy a szervező bizottság a 2006. évi pénzügyi évre vonatkozó pénzügyi jelentés elkészítését követően fejezi be működését. A szervezeti és működési szabályzata szerint a szervező bizottság a 2006. évi pénzügyi évre vonatkozó pénzügyi jelentés elkészítését követően bekövetkező megszüntetése után fennmaradó eszközöket a NOB előírásai szerint kell felosztatni.

Sydney szervező bizottság

Új-Dél-Wales állam a 2000-ben a Sydneyben megrendezett Olimpiai Játékok szervezése céljából hozta létre a szervező bizottságot, mint jogi személyiséggel rendelkező szervezetet. A szervező bizottság külön törvény alapján jött létre, de az ausztrál társasági törvényben meghatározott gazdasági társaságokkal azonos jogai és kötelezettségei voltak.

A szervező bizottság fő feladata a 2000. évi XXVII. Olimpiai Játékok megszervezése és megrendezése volt a *Rendező város szerződésben* meghatározott jogok és kötelezettségek szerint. Ebben a körben aláírja a *Rendező város szerződést*, és teljesíti a *Rendező város szerződésben* a szervező bizottság, Sydney város, valamint az Ausztrál Olimpiai Bizottság kötelezettségeként megjelölt feladatokat.

Magyar szervező bizottság létrehozása

A szervező bizottságot jogi személyiséggel kell felruházni. Ezen kívül minden Rendező város és nemzeti olimpiai bizottság szabadon határozza meg e szervek jogállását, működésének forrásait és az olimpiai beruházásokhoz szükséges egyéb pénzeszközök forrásait.

A Kézikönyv rendelkezései szerint a szervező bizottságot a *Rendező város szerződés* aláírásától számított öt (5) hónapon belül létre kell hozni. A szervező bizottság végrehajtó szervének az alábbi személyeket kell magában foglalnia: (i) a NOB magyar tagjait, (ii) a MOB elnökét és (iii) főtitkárát, továbbá (iv) egy sportolót, (v) egy paralimpia sportolót, (vi) egy paralimpiai szakértőt és (vii) legalább egy személyt, akit a Rendező város jelöl ki. A végrehajtó szervnek tagjai lehetnek még (viii) köztisztviselők és (viii) egyéb vezető személyiségek. A folyamatosság biztosításának érdekében az Előkészítő Bizottság néhány tagját is be kell választani a szervező bizottságba, hiszen a szervező bizottság köteles az Előkészítő Bizottság által a NOB ülésein vagy egyéb más ülések alkalmával tartott prezentációkon tett ígérek vagy vállalt kötelezettségek végrehajtására. A NOB azt is kikötötte, hogy a szervező bizottságot olyan formában kell létrehozni, amely részére a legelőnyösebb adózó státust biztosítja. Ezen okból a szervező bizottság létrehozására az Rt. sem a Kft. nem megfelelő.

Közhasznú szervezetek

A közhasznú szervezeteket az alábbi kedvezmények illetik meg:

- A létesítő okiratában meghatározott cél szerinti tevékenysége utáni társasági adómentesség;
- Vállalkozási tevékenysége után társasági adókötelezettséget érintő kedvezmény, helyi adókötelezettséget érintő kedvezmény, illetékkedvezmény, vámkedvezmény,

Továbbá a közhasznú szervezet támogatóját a közhasznú szervezet – létesítő okiratban rögzített céljaira – adott támogatás után társasági adókötelezettséget érintő kedvezmény, illetve személyi jövedelemadó kötelezettséget érintő kedvezmény illeti meg. A közhasznú szervezet cél szerinti tevékenysége körében jogosult polgári szolgálatot teljesítő személy foglalkoztatására.

Egy szervezet közhasznú szervezetként történő bejegyzéséhez szükséges, hogy az alapító okiratában meghatározza a szervezet közhasznú tevékenységét. Az ilyen szervezetek üzletszerű gazdasági tevékenysége kiegészítő jellegű, a közhasznú tevékenységnek alárendelt. A közhasznú tevékenység a társadalom és az egyének közös érdekeinek kielégítését szolgálja, és ez magában foglalja a sportot és a kulturális tevékenységet. A törvény szerinti közhasznú tevékenység támogatása vagy elősegítése elengedhetetlen a szervezet közhasznúként történő besorolásához.

Kiemelkedően közhasznú szervezet nyilvántartásba vételéhez a szervezet létesítő okiratának a fentiekén kívül tartalmaznia kell, hogy a szervezet olyan közfeladatot lát el, amelyről törvény vagy más jogszabály rendelkezése szerint valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia, továbbá a létesítő okirata szerinti tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait a helyi vagy országos sajtó útján is nyilvánosságra hozza. Úgy tűnik, hogy az Olimpiai Játékok megszervezésére létrehozandó jogi személy általános jellegű, nem kiemelkedően közhasznú tevékenységet folytatna.

A közhasznú szervezetek formája lehet társadalmi szervezet, alapítvány, közalapítvány, közhasznú társaság, köztestület. Az alapítvány megfelelő jogi keretet biztosíthatna a szervező bizottság létrehozásához. Közhasznú tevékenység végzése érdekében alapítványt egy vagy több jogi személy is létrehozhat. Közhasznú céljainak megvalósítása érdekében vállalkozási tevékenységet is folytathatnak. Az alapítvány eleget tesz a NOB nyereség megosztási előírásainak is, valamint a számvitelre, auditálásra, stb. vonatkozó egyéb előírásoknak is.

Az *Olimpiai Charta* előírásai szerint a szervező bizottság végrehajtó szervének meghatározott személyek kötelezően tagjai, így például az ország NOB tagjai, a nemzeti olimpiai bizottság elnöke és főtitkára. Az alapítvány alapítója kezelő szervezetet (kuratórium) hozhat létre, közalapítvány esetében pedig felügyelő bizottságot kell felállítani. Az alapító okiratnak meg kell határozni a képviselőre jogosultakat is. A kuratórium tagjai rendelkezhetnek a képviselői joggal. Az alapító okirat úgy is rendelkezhet, hogy a kuratórium az alapítvány alkalmazottjának képviselői jogot biztosíthat.

Alapítványt egy vagy több magánszemély, jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaság hozhat létre. Alapítvány elsődlegesen gazdasági tevékenység folytatása céljából nem alapítható. Az alapítvány javára a célja megvalósításához szükséges vagyont kell rendelkezésre bocsátani. Az alapítvány a bírósági nyilvántartásba vételével jön létre.

Ugyanakkor azonban az alapítvány tagjaira bizonyos, a fenti céloknak nem teljesen megfelelő korlátozás is vonatkozik. Önkormányzat lehet tagja közalapítványnak, de a MOB nem lehet közalapítvány tagja. Tehát az alapítványt „sui generis” formában kell létrehozni, amelynek mind az Önkormányzat, mind a MOB tagja lehet. Az alapítás ilyen formáját az olimpiai törvény határozhatja meg.

Az Olimpiai Játékok megszervezéséhez szükséges további döntések

A szervező bizottságnak, az Önkormányzatnak, a Kormánynak és más szervezeti egységeknek tevékenységük során egy sor kérdésben kell döntést hozniuk, többek között az alábbiakat kell jóváhagyniuk:

- a különböző helyszínek építésének finanszírozását,
- a helyszínek megépítéséhez szükséges építési és egyéb engedélyek kiadását,
- az Olimpiai Játékok megszervezéséhez és lebonyolításához szükséges jogalkotás jóváhagyása (közlekedési korlátozások életbe léptetése az Olimpiai Játékok idejére, megfelelő marketing kampány végrehajtása, stb.)

19.7.2 A RENDEZŐ VÁROS SZERZŐDÉSEK MAGYAR JOGI VONATKOZÁSAI

A „Rendező város szerződések” című pont alatt elemeztük a *Rendező város szerződések* rendelkezéseit, melyek a NOB, a rendező város és a MOB legfontosabb kötelezettségeit foglalják össze. Jelen fejezetben található elemzés abból indul ki, hogy a *Rendező város szerződés* aláírására „Az Olimpiai Játékokra jelölt város által hozandó döntések” című pontban foglaltak maradéktalan betartásával, megfelelő felhatalmazottság birtokában kerül sor.

A Rendező város szerződés formája

A Kézikönyv és a Kötelezettségvállalás alapján a rendező városnak módosítás nélkül azonnal alá kell írnia a *Rendező város szerződést*. Ennek alapján nem látunk reális lehetőséget arra, hogy a szerződés módosítható lenne. Természetesen nem zárható ki, hogy a *Rendező város szerződés* tartalma változzon, ez azonban a jelenlegi szabályok tükrében nem tűnik valószínűnek.

A Rendező város szerződések lényeges rendelkezései

A *Rendező város szerződések* alapvető rendelkezései nem ütköznek a magyar jog kötelező rendelkezéseibe, illetve semmilyen tekintetben nem sértik a magyar közrendet. A jelen tanulmány nem tér ki a *Rendező város szerződés* svájci jog szerinti érvényességére.

A svájci jog kikötése

Az általunk megvizsgált *Rendező város szerződésekben* a svájci jog az irányadó. A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet lehetővé teszi, hogy a felek szabadon válasszanak a szerződésükre irányadó jogot, feltéve, hogy (i) a szerződés tartalmaz külföldi elemet, (ii) a külföldi jog kikötése nem kizárólag a magyar jog alkalmazásának elkerülése érdekében történik, (iii) nem ütköznek rendelkezései a magyar közrendbe. A svájci jog kikötése a *Rendező város szerződésben* nem ütközik a fenti követelmények egyikébe sem, ezért a felek ilyen tartalmú jogválasztása a magyar jog alapján érvényesnek tekinthető.

Említést érdemel az a körülmény, hogy bár a *Rendező város szerződésre* a svájci jog irányadó, az abból eredő egyes kötelezettségek teljesítésére a svájcitól eltérő, különböző államok joga alatt is sor kerülhet. Példaként említhető, amikor a szervező bizottság a külföldi vállalkozókkal, különböző külföldi jog alatt köti meg a szerződéseit. Szintén nem a *Rendező város szerződésben* választott jog lesz irányadó a törvényerejű rendelet 19.§-a alapján, mely szerint a szerzői jogokat (tehát azok terjedelmét, fennállásukat stb.) annak az államnak a joga alapján kell elbírálni, amelynek a területén a védelmet kérik. Ez alapján a magyar jogot kell alkalmazni, a szervező bizottság által a jogsértés miatt a jogosulatlan felhasználóval szemben indított eljárásra.

Joghatósági kérdések

Az általunk megvizsgált *Rendező város szerződések* alapján a *Rendező város szerződés* érvényességével, értelmezésével és a kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos bármely vitás kérdést kizárólagosan és véglegesen a Lausanne-i székhelyű Sport Választottbíróóság dönthet el a sport ügyekkel kapcsolatos választottbíróósági eljárás kódexe alapján. A kikötés kizárja mind a svájci, mind a rendező város országa szerinti rendes bíróságok eljárásának lehetőségét. A Tvr. 62.§ F pontja szerint vagyoni jogi ügyek tekintetében a felek a felmerült jogvitájukra vagy a meghatározott jogviszonyból eredő jövőbeli jogvitájuk esetére kiköthetik valamely állam bíróságainak vagy egy meghatározott bíróságának joghatóságát. Fentiek alapján a *Rendező város szerződésben* található kizárólagos joghatósági kikötés a magyar jog szerint is érvényes.

Magyarország részes állama a külföldi választottbíróósági döntések elismeréséről és végrehajtásáról szóló New York-i Egyezménynek, mely egyezmény alapján az említett választottbíróósági döntés Magyarországon, illetve a részes államokban végrehajtható.

19.7.3 GARANCIÁK ÁLTAL TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK JOGI VONATKOZÁSAI

GARANCIÁK NYÚJTÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ MAGYAR JOGI KÉRDÉSEK

A NOB által kért garanciák nem mindegyike pénzügyi jellegű garancia. Megtalálható kötelezettségvállalás valamilyen intézkedés meghozatalára, bizonyos szerződéseknek a NOB részére történő benyújtására. Mindazonáltal a legtöbb nem pénzügyi jellegű garanciavállalásnak van pénzügyi vonatkozása. Például a megfelelő közlekedési létesítmények biztosítására vonatkozó garancia magában foglalja ezeknek a létesítmények létesítésére vonatkozó finanszírozási kötelezettséget is. A garanciát adó szervezetek lehetnek helyi, regionális vagy országos szervezetek, hatóságok.

Budapest

Az Ötv. szerint az önkormányzat hitelt vehet fel és kötvényt bocsáthat ki. Az önkormányzat adósságot keletkeztető éves kötelezettségvállalásának (hitelfelvételének, kötvénykibocsátásának, garancia- és kezességvállalásának) felső határa a korrigált saját folyó bevétel. A hitelfelvétel és a kötvénykibocsátás tárgyában hozott döntés a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. Rendelet 134. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat nevében kötelezettséget a polgármester vagy az általa felhatalmazott személy vállalhat; a kötelezettségvállalás ellenjegyzésére a jegyző vagy az általa felhatalmazott személy jogosult. Ennek rendjét és nyilvántartási formáját belső szabályzatban kell rögzíteni.

Kormány

A Kormány garanciák kiadásának jelenlegi gyakorlata szerint a Kormány a garanciát határozat formájában adja. A Kormány határozatban kijelöli azt a személyt, aki a Kormány nevében felhatalmazást kap a megfelelő dokumentumok aláírására. Pénzügyi jellegű garanciavállalás esetén ez a személy a pénzügyminiszter.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény vonatkozó rendelkezései szerint az Országgyűlés hatalmazza fel a Kormányt, hogy a központi költségvetés terhére, a költségvetési törvényben meghatározott mértéken belül, meghatározott célokra, egyedi esetben kezességet vállaljon. Az Országgyűlés a fentiek szerint vállalt kezességek alapján várható fizetési kötelezettségek fedezetére a költségvetési törvényben előírányzatot hagy jóvá. A kezességvállalás egyszerű kezesség, a Kormány csak kivételesen indokolt esetben vállalhat készfizető kezességet. A Kormány a költségvetési törvényben meghatározott célokra, illetve mértékben történő kezességvállalásról nyilvános határozatban dönt.

A pályázati eljárás második szakaszában megkövetelt garanciák elfogadott költségvetés alapján bocsáthatók ki. Ezenkívül a NOB-hoz benyújtott költségvetésben a rendező városnak jeleznie kell a finanszírozás forrását is. Az Expóra vonatkozó jogi szabályozás példáját figyelembe véve célszerűnek tűnik, hogy a Kormány általi garancia nyújtásra egy olimpiai törvény felhatalmazása alapján kerüljön sor.

A 2008-as XXIX Olimpiai Játékokra kiadott kézikönyv szerint adandó garanciák összefoglalása az alábbiakban található. Kérjük vegyék figyelembe, hogy a táblázatban jelzett szervezetek csak javaslatok a lehetséges kibocsátó szervezetre. A megkövetelt garancia kibocsátójának tényleges személye további jogi szabályozás eredménye lesz.

Téma elnevezése	A garancia tárgya	A garanciát adó szervezet
1. Az ország, a régió és a jelölt város jellemzői	Támogató levelek vagy garancia az Olimpiai Játékok rendezésére	Kormány, önkormányzatok, helyi hatóságok, regionális szervezetek
2. Jogi kérdések	A Kormány kötelezettségvállalása az <i>Olimpiai Charta</i> és a Rendező városi <i>Szerződés</i> tiszteletben tartására	Kormány
	A helyi és regionális szervezetek kötelezettségvállalása az <i>Olimpiai Charta</i> és a Rendező városi <i>Szerződés</i> tiszteletben tartására	Önkormányzatok, regionális szervezetek, helyi hatóságok
	Nyilatkozat, amelyben a jelölt város megerősíti, hogy a Pályázati Bizottság kellő felhatalmazottsággal bír a jelölt város képviseletére, és amely jelzi azoknak a személyeknek a nevét és pozícióját, akiket felhatalmaztak, hogy a város nevében szerződéseket (például a Kötelezettségvállalás és a Rendező városi <i>Szerződés</i>) és más dokumentumokat aláírjanak	Jelölt város
3. Vám és beutazási előírások	Nyilatkozat, amelyben a Kormány kijelenti, hogy minden szükséges jogi intézkedést megtesz az olimpiai jelképek védelme érdekében	Kormány
	Garancia, amely garantálja, hogy az országban hatályos rendelkezésekre tekintet nélkül minden Olimpiai Személyazonosító és akkreditáló kártya tulajdonos (beleértve az orvosokat, a sajtó képviselőit stb.) képes lesz feladatait ellátni az Olimpiai Játékok ideje, valamint az Olimpiai Játékokat megelőző egy, illetve azt követő egy hónapos időtartam alatt. A garanciában nyilatkozni kell arról is, hogy (azokon a személyeken túl, akik rendelkeznek Olimpiai Személyazonosító kártyával és akkreditáló kártyával), az Olimpiai Játékok szervezése érdekében egyes személyek jogosultak lesznek ideiglenesen belépni az országba és ezek a személyek megfelelő munkavállalási engedélyt fognak kapni. (Ezek a személyek az Olimpiai Játékok megrendezése előtt	Belügyminisztérium Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Téma elnevezése	A garancia tárgya	A garanciát adó szervezet
	legalább egy évvel munkavállalási és tartózkodási engedélyt kapnak.) Garancia a NOB, a nemzetközi sportszövetségek, a nemzeti olimpiai bizottságok és azok küldöttei, a média, a támogatók és a szállítók által kért árucikkek importjára	Kormány, Vám- és Pénzügyőrség
4. Környezetvédelem és meteorológia	Garancia, hogy az Olimpiai Játékok szervezéséhez szükséges valamennyi építkezés tervezése, építése és környezet védelme megfelel a regionális és a nemzeti szabályoknak (szabványoknak) valamint a nemzetközi megállapodásoknak és jegyzőkönyveknek	Kormány, Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter
5. Pénzügyek	Pénzügyi garanciák. Ezek a garanciák nem csak a szervező bizottság lehetséges gazdasági deficitjére nyújtanak fedezetet, hanem az építkezések és a szervező bizottsági más költségeinek finanszírozására is a Játékok megrendezését megelőző években	Kormány, önkormányzat, Pénzügyminiszter
	Általános árkontrollra vonatkozó nyilatkozat az Olimpiai Játékok előtti és az Olimpiai Játékok alatti időszakban, különös tekintettel a szállodai árakra és kapcsolódó szolgáltatásokra mindenki részére, aki részt vesz a Játékokon, beleértve a nem akkreditált nézőket is	Kormány, Gazdasági és Közlekedési Miniszter Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség
6. Marketing	Nincs garancia követelmény	
7. Általános sportkonceptió	Nyilatkozat, hogy az Olimpiai Játékok alatt és egy héttel előtte vagy utána más fontos nemzeti vagy nemzetközi találkozó vagy esemény nem fog történni a Rendező városban	Kormány Sportszövetségek
	Használati jog megadására vonatkozó garancia	Helyszínek tulajdonosai
8. Sportok	Nyilatkozat a különféle sportágak helyszínének használatára az egyes nemzetközi sportszövetségekkel folytatott tárgyalások helyzetéről, megjelölve, hogy melyek vannak már aláírva és melyeket tárgyalnak még a felek. Ezzel kapcsolatosan csatolni kell a nemzetközi sportszövetségekkel az egyes helyszínek használatára megkötött szerződéseket	MOB
9. Paralimpia	Eredeti, különféle támogató forrásoktól (regionális, helyi, vagy egyéb) származó garancia levelek	Kormány, önkormányzat, helyi és országos szervezetek
10. olimpiai falu	Garancia, hogy az olimpiai falu felépítésére választott helyszín a városfejlesztési tervnek és azoknak a standardoknak megfelel, amely szükséges a tervezési engedély megszerzésére	Önkormányzat, helyi hatóságok, érdekelt tulajdonosok
	Az olimpiai falu építkezésének finanszírozásra vonatkozó garancia.	Kormány, Gazdasági és Közlekedési Miniszter, Pénzügyminiszter

Téma elnevezése	A garancia tárgya	A garanciát adó szervezet
	Meglevő épületek és infrastruktúra használata esetén garancia arról, hogy a tulajdonosok egyetértettek az ingatlan Olimpiai célokra történő használatában Garancia, hogy az OCOG fedezi az Olimpiai Játékokon résztvevő nemzeti olimpiai bizottságok küldöttségeinek az utazási költségeit	Érintett tulajdonosok, önkormányzat, helyi hatóság Kormány, Szervező bizottság
11. Orvosi / egészségügyi szolgáltatások	Garancia, hogy a városban és régiójában a következő tíz év egészségügyi beruházásokra vonatkozó tervek és más kiegészítő befektetések, amelyeket a város Rendező várossá történő választása esetén tervez, megvalósíthatók és az ország, a régió és a város harmonikus fejlődésével összeegyeztethetők	Kormány, Egészségügyi, szociális és családpolitikai miniszter, önkormányzat
12. Biztonság	Garancia, hogy a Kormány megteszi a szükséges erőfeszítéseket, annak érdekében, hogy az Olimpiai Játékok biztonságos és békés megrendezését garantálja	Kormány
13. Szállás	Garancialevelek, amelyek az Olimpiai Játékok alatt garantálják az Olimpiai Család és egyéb résztvevők részére a megfelelő ellátást biztosító szobák számát és azok árát	Kormány, Gazdasági és Közlekedési Miniszter
14. Közlekedés	A repülőtér, a közlekedési úthálózat, a pótlólagos parkolási területek, a tömegközlekedés javítására vonatkozó garanciák	
15. Technológia	Garancia az Olimpiai Játékok megszervezéséhez szükséges rádió frekvenciák rendelkezésre bocsátására Garancia csatolása az Olimpiai Játékok szervezésével kapcsolatos új szervezetekre, infrastruktúrára és új szolgáltatásokra	Kormány, Hírközlési Felügyelet Kormány Gazdasági és Közlekedési Miniszter
16. Hírközlés és médiaszolgáltatások	Az IBC és az MPC használatára vagy építésére az érintett tulajdonostól kapott aláírt szerződések rendelkezésre bocsátása A médiafalva használatára vagy építésére az érintett tulajdonostól kapott aláírt szerződések rendelkezésre bocsátása	Tulajdonos, szervező bizottság Tulajdonos, szervező bizottság
17 Az Olimpiai Játékok eszme és kultúra	Nincs garancia követelmény	

A különféle garanciák eredeti példányát a NOB-hoz kell benyújtani.

Feltételezve, hogy minden garancia nyújtására megfelelő felhatalmazás alapján kerül sor, nincs olyan jogszabály, amely a szabályosan vállalt garanciák teljesítését megakadályozná.

Garanciák végrehajthatósága

Az Olimpiai Charta

Az *Olimpiai Charta* rendelkezései szerint a Nemzetközi Olimpiai Bizottság a kormányzati és más szervezetek által vállalt kötelezettségek megsértése esetén bármikor, azonnali hatállyal jogosult a rendezési jognak a Rendező várostól, a szervező bizottságtól és a nemzeti olimpiai bizottságtól történő visszavonására és fenntartja magának a jogot, hogy az ezzel okozott károk megtérítése iránti igényét érvényesítse.

Rendező város szerződés

Amint arra a jelen tanulmány korábbi szakaszában hivatkoztunk, a *2008-as Rendező város szerződés* 2. szakasza szerint a város és a nemzeti olimpiai bizottság köteles biztosítani, hogy a Kormány, valamint a regionális és helyi hatóságok tiszteletben tartsák az Olimpiai Játékok tervezésére, szervezésére és lebonyolítására vonatkozó kötelezettségvállalásokat, beleértve az összes akkreditált személy számára a rendező országba történő szabad beutazást, valamint a pénzügyi kötelezettségeket is, különösen a közszolgáltatások, a létesítmények és a közművek biztosítását az Olimpiai Játékokkal kapcsolatban. A NOB Végrehajtó Bizottsága jogosult a *Rendező város szerződés* felmondására abban az esetben, ha a 2. szakaszban hivatkozott kormányzati kötelezettségvállalásokat nem tartják tiszteletben. Továbbá, függetlenül minden további jogosultságától, a NOB az 5 000 000 dollár összegű Garanciális Letétet visszatárolhatja, ha az Olimpiai Játékok nem a *Rendező város szerződés*ben meghatározott Rendező városban kerülnek megrendezésre.

Garanciák közvetlen kikényszerítése

Bár nem volt betekintésünk a garanciák teljes szövegébe, a rendelkezésre álló leírásokból és követelményrendszerből úgy tűnik, hogy a garanciák jogi természetüket tekintve leginkább a Ptk. 199.§-ában meghatározott egyoldalú jognyilatkozatoknak felelnek meg. Mint ilyenekre általában a Ptk. szerződésekre vonatkozó szabályait kell alkalmazni, kivéve ha a garanciák kifejezetten külföldi jogot kötnek ki irányadó jogként.

Az egyes garanciák kikényszeríthetősége minden esetben a kibocsátónak a garancia kibocsátására vonatkozó jogosultságától függ. A Magyar Állam nevében történő pénzügyi garancia kibocsátásához kifejezett törvényi felhatalmazás szükséges.

Minthogy a NOB javára kibocsátott garanciák külföldi elemet tartalmazó jogviszonyt hoznak létre, meg kell vizsgálni a

nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendeletnek a garanciákra történő alkalmazhatóságát, valamint azt a kérdést, hogy létezik-e Magyarország és Svájc között a témára vonatkozó jogsegélyegyezmény. Kijelenthetjük, hogy nincs ilyen megállapodás hatályban Magyarország és Svájc között.

Az, hogy a magyar bíróságoknak van-e joghatósága a garanciákkal kapcsolatos viták eldöntésére a nemzetközi megállapodásoktól, valamint a rendelet alábbiakban részletezendő IX. Fejezetének rendelkezéseitől függ.

Minthogy a legtöbb megkívánt garanciát a Kormány bocsátja ki és a rendelet részletesen tárgyalja a Magyar Állam, mint a nemzetközi magánjog különleges alanyát, célszerűnek tartjuk összefoglalni a vonatkozó rendelkezéseket.

Irányadó jog

A rendelet szerint a Magyar Állam külföldi elemet tartalmazó jogviszonyaira, mint például a garanciákra, a saját jogát kell alkalmazni, kivéve ha a Magyar Állam a külföldi jog alkalmazásához kifejezetten hozzájárult. Ahhoz, tehát, hogy a Magyar Állam által kibocsátott garanciákra külföldi jog lehessen irányadó, a Magyar Államnak kifejezetten hozzá kell járulnia.

Magyar bíróságok joghatósága

A magyar bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek a Magyar Állam vagy magyar állami szerv elleni eljárásban, kivéve, ha a Magyar Állam a mentességről kifejezetten lemondott egy külföldi bíróság vagy választottbíróság javára, vagy ha az eljárás tárgyát a Magyar Államnak vagy bármely más magyar állami szervnek olyan jogviszonya képezi, amelynek tekintetében a rendelet szerint külföldi államot sem illet meg mentesség a magyar joghatóság alól. Ha tehát a garancia nem köti ki kifejezetten a külföldi bíróság vagy választottbíróság joghatóságát, a magyar bíróság kizárólagos joghatósággal bír a vita eldöntésére. Továbbá, mivel a Magyar Állam által adott garanciák teljesítésének helye Magyarországon belül van, a rendelet 55.§-a alapján a magyar bíróság különös joghatósága érvényesülhet.

Ha a felek külföldi bíróság joghatóságát kötötték ki és e bíróság joghatóságának hiányát állapítja meg, magyar bíróság az általános szabályok szerint megállapíthatja joghatóságát. Meg kell jegyeznünk, hogy érvénytelen a felek által olyan joghatóság kikötése, amely a magyar vagy külföldi bíróság kizárólagos joghatóságába ütközik (pl. külföldi bíróság kizárólagos joghatóságának kikötése Magyarországon fekvő ingatlanhoz kapcsolódó dologi jogi igény tekintetében).

Külföldi határozatok elismerése és végrehajtása

Külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak olyan ügyben hozott határozatát, amelyben magyar bíróságnak vagy más hatóságnak

kizárólagos joghatósága van, belföldön nem lehet elismerni, azaz a garanciák esetében, ha a Magyar Állam kifejezetten nem járult hozzá a külföldi bíróság joghatóságához.

Ha az ügyben a magyar joghatóságnak vagy választottbíróságnak nincs kizárólagos joghatósága, a külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak a garanciákkal kapcsolatos határozatát a rendeletben meghatározott feltételek megléte esetében el kell ismerni (pl. viszonyosság fennállása esetében). A viszonyosság fennállásáról általában az igazságügy miniszter ad ki nyilatkozatot.

Ahogy azt a „Rendező város szerződések magyar jogi vonatkozásai” című pont alatt említettük, Magyarország részes állama a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló New York-i Egyezménynek. Ezért tehát, ha a garanciák a Lausanne-i Sport Választottbíróság választottbíráskodását kötik ki és az ügy nem tartozik a magyar bíróság kizárólagos joghatósága alá, a Sport Választottbíróság döntése Magyarországon kikényszeríthető lesz.

19.8 AZ OLIMPIÁVAL KAPCSOLATOS SZELLEMI ALKOTÁSOK VÉDELMEÉNEK MAGYAR JOGI VONATKOZÁSAI

Az olimpiai védjegyek és a szerzői jog keretébe tartozó védett szellemi alkotások jelentik az olimpia, mint „márka” vagyoni értékét

Jelen fejezet célja, hogy az olimpiai szimbólumok és az egyéb szellemi alkotásokkal kapcsolatban kifejtett követelményrendszer vonatkozásában röviden áttekintse a hatályos magyar jogi szabályozást.

Az olimpia mint „márkanév” és a társasági szponzoráció értéke

Az olimpiai védjegyek és a szerzői jog keretébe tartozó védett szellemi alkotások jelentik az olimpia, mint „márka” vagyoni értékét. Ezt az értéket erősíti, hogy a társasági szponzorok, beszállítók, szabadalom jogosultak és közvetítési joggal rendelkezők hajlandóak jelentős összegeket áldozni azért az előjogért, hogy termékeiket és szolgáltatásaikat az Olimpiai Játékokhoz kapcsolják.

A közelmúltban tartott rendezvényeken az olimpiai események bevételének csaknem felét készpénzben vagy nem pénzbeli hozzájárulás formájában, valamint a társasági marketing partnerek szolgáltatásaiból gyűjtötték össze. A bevételek harmada a közvetítési jogok díjából származik. További bevétel származik a hivatalos értékesítők által a jogokért fizetett jogdíjakból. Pénzügyi támogatásukért cserébe a vállalati marketing partnerek megkapják az olimpiai jelkép és kifejezéseknek a vállalatuk promóciójában történő felhasználásának jogát, melyek mértéke többek között hozzájárulásuk mértékétől függ. Olyan szponzorokat is találunk, akik nem kapnak marketing jogokat, de az ajándékozás elismerésével értékes szereplési lehetőséget kapnak a nyilvánosság előtt.

A védett ábrákhoz és szellemi alkotásokhoz a megtevesztésig hasonló, az olimpiával kapcsolatos, jelölések, szimbólumok, megnevezések és kifejezések vagy jelzések jogszerűtlen használata sérti és rontja a hivatalos szponzorok és jogtulajdonosok termékeinek és szolgáltatásainak sikerét. A szellemi alkotásokhoz fűződő jogokkal való kalózkodás zavart okoz és megteveszti a fogyasztókat a termékek és szolgáltatások forrása, eredete, szponzorálása, vagy kapcsolódása tekintetében.

AZ OLIMPIÁVAL KAPCSOLATOS SZELLEMI ALKOTÁSOKRA ALKALMAZHATÓ HATÁLYOS MAGYAR JOGSZABÁLYOK

Nemzetközi szerződések

Magyarország részese a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó, alábbiakban felsorolt főbb nemzetközi szerződéseknek.

- az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény (1970. évi 18. tvr.) („PUE”)
- az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Uniós Egyezmény (1975. évi 4. tvr.) („BUE”)
- védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodás (1973. évi 29. tvr.)
- Szellemi Tulajdon Világszervezetének Védjegyjogi Szerződése (1999. évi LXXII. törvény)
- Nizzai Megállapodás (1970. évi 18. tvr.)
- az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékleteinek kihirdetéséről, amelynek része a TRIPS (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) egyezmény (1998. évi IX. törvény)
- EFTA és Magyarország között létrejött szabadkereskedelmi megállapodás (1993. évi LXXXIII. törvény).

A nemzetközi szerződések alapján azokat a külföldieket, akik valamely más részes állam joghatósága alá tartoznak, a belföldiekkel egyenlő elbírálásban kell részesíteni a szellemi tulajdon védelme területén. A Madridi Egyezmény alapján például bármelyik részes államban bejegyezett nemzetközi védjegy (és annak jogosultja) ugyanazt a védelmet élvezi Magyarországon, mint bármelyik más tagországban. Ez azt is jelenti, hogy a külföldiek ugyanazokat a jogorvoslatokat vehetik igénybe, mint amelyek a belföldiek számára rendelkezésre állnak.

Itt is szükséges megemlíteni, hogy Magyarország nem csatlakozott az Olimpiai Jelképek Védelméről szóló Nairobi Egyezményhez.

Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségei között kell említeni az Európai Unió jogszabályaihoz való harmonizációs kötelezettségeit, amelynek alapja az 1994. évi I. törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről (az „Európai Megállapodás”). Ennek 65. szakasza tartalmazza jogharmonizációs kötelezettségeinket a szellemi tulajdon területén. Magyarország a szellemi alkotásokat szabályozó jogszabályait sikeresen harmonizálta az uniós rendelkezésekhez, valamint csatlakozott a megkívánt nemzetközi szerződésekhez is. Mindezek következtében Magyarország a szellemi tulajdon védelmét az EU-ban megkövetelt szinten képes biztosítani.

A Polgári Törvénykönyv

A szellemi alkotások védelmét elsősorban az 1959. évi IV. tv. a Polgári Törvénykönyvről („Ptk.”) teremti meg. Védelemben részesíti a szellemi alkotások minden fajtáját, így a szerzői jogokat és az iparjogvédelmi jogokat (védjegy, szabadalom, formatervezési minta stb.). A részletes szabályozást külön törvények tartalmazzák úgy, hogy e jogok megsértése esetére mind a külön törvény, mind pedig a Ptk. szankciórendszere alkalmazható (párhuzamos védelem elve). A Ptk. továbbá biztosítja az olyan szellemi alkotások védelmét, amelyek szabályozására külön jogszabályt nem alkottak (pl.: know-how). Így a Ptk. rendelkezései alapján mindenképpen védhetőek az olimpiával kapcsolatos olyan szellemi alkotások, amelyeknek más törvény nem nyújt külön védelmet.

Az olimpiai szimbólumok és embléma védelme védjegyként

A védjegyek hazai védelméről az 1997. évi XI. törvény a védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról (a „Vtv.”) rendelkezik. Ennek alapján az olimpiai emblémák, a MOB jelképének, jelmondatának, valamint az olimpiára utaló kifejezések védelme biztosítható védjegyként lajstromozással. A bejegyzett védjegy alapján védelmet csak a NOB által feljogosított szerv – jelen esetben a MOB, a magyar olimpiai szervező bizottság – jogosult igényelni, más személy ilyen irányú kérelmét a hatályos védjegy törvény alapján el kell utasítani.

A védjegyoltalom alapján a jogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára, és felléphet azzal szemben, aki a védjegyet jogosulatlanul használja (védjegybitorlás). Védjegybitorlás esetén a jogosult igényeit bírósági úton érvényesítheti, ahol a bíróság a Vtv. szabályi szerint az általánosnál szélesebb körben és soron kívül (de legkésőbb a kérelem benyújtásától számított 15 napon belül) alkalmazhat ideiglenes intézkedést a jogosult védelme érdekében.

Ez a gyorsított eljárás hatékony védelmet nyújthat a védjegyként bejegyzett olimpiai jelképek megsértőivel szemben.

A védjegyoltalom jogosultja ún. használati szerződéssel adhat engedélyt a védjegy használatára, amelyért a használó díjat köteles fizetni. Az ilyen hasznosításnak mindig összhangban kell állnia az *Olimpiai Charta* ide vonatkozó szabályzatával (lásd

részletesen a „Szellemi alkotásokhoz fűződő jogok” című fejezet alatt), illetve a szervező bizottság által kötött szerződéseket a MOB-nak jóvá kell hagynia.

***Az olimpiával
kapcsolatos
szellemi alkotások
meghatározott köre
nem jegyezhető be
védjegyként***

AZ OLIMPIÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB SZELLEMI ALKOTÁSOK VÉDELME

Az olimpiával kapcsolatos szellemi alkotások meghatározott köre nem jegyezhető be védjegyként. Ilyenek lehetnek a publikációk, meghatározott grafikai alkotások, zeneművek, és az olimpiai érmek. Ezek védelmét az 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (az „Szjt.”) biztosítja. Rendelkezései alapján szerzői jogi védelem alá tartozik az irodalom, a művészet és a tudomány minden alkotása. A szerzői jogi védelem független bármilyen nyilvántartásba vételtől, az a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti. A szerzői jogok személyhez fűződő és vagyoni jogokból állnak. A személyhez fűződő jogok a mű nyilvánosságra hozatalának joga, a név feltüntetésének joga, valamint a mű egységének védelméhez való jog. A személyhez fűződő jogok nem ruházhatók át, azok másként sem szállhatnak át és azokról lemondani sem lehet. Jelen esetben ez azt jelenti, hogy például a magyar olimpiai embléma megalkotója a személyhez fűződő jogait megőrzi akkor is, ha felhasználási szerződéssel kizárólagos felhasználási jogot enged művének használatára. Így személyhez fűződő jogainak megsértése esetén felléphet a jogsértővel szemben. A vagyoni jogok a felhasználás joga, a többszörözés, a terjesztés, a nyilvános előadás, a nyilvánossághoz való közvetítés valamint az átdolgozás joga. A szerző vagyoni jogait nem ruházhatja át (kivéve szoftver, adatbázis, reklámozás céljára készült mű esetében), felhasználási szerződéssel viszont engedélyt adhat a felhasználásra. Ezt általában ellenszolgáltatás fejében engedélyezik a szerzők, de lehet ingyenes is.

A Sporttörvény

A Sporttörvény 38.§-a tartalmaz utalást az olimpiai jelképek védelmére vonatkozóan. A MOB kizárólagos jogai között említi meg az olimpiai zászló, jelvény, jelmondat, valamint az „olimpia” és az „olimpiai” elnevezés kereskedelmi vagy egyéb célú használatának valamint a hasznosítás feltételekhez köthető engedélyezését, a NOB előírásaival összhangban. A Sporttörvény idézett bekezdése világosan és egyértelműen határozza meg, hogy ki jogosult az olimpiával kapcsolatos fent említett szellemi alkotások használatára, hasznosítására, de az ezen jogok megsértése esetén irányadó szankciók és az igénybe vehető jogorvoslatok tekintetében a magyar szellemi alkotások jogának fentebb említett általános szabályai is irányadóak lesznek.

NEMZETI MEGOLDÁSOK

Számos ország nem elégedett meg az olimpiai szimbólumok nemzetközi szintű védelmével, hanem saját belső jogszabályt alkotott ezek hatékony megóvása érdekében. Ilyen országok például a már olimpiát rendezett Ausztrália (Olympic Insignia Protection Act 1987) vagy a 2008-as olimpiát rendező Kína. Az Egyesült Államok vonatkozó törvénye (A Ted Stevens Olimpiai és Amatőr Sport Jogszabály) szerint az Egyesült Államok Olimpiai Bizottsága (USOC) többek között az „Egyesült Államok

Olimpiai Bizottsága", a „Nemzetközi Paralimpiai Bizottság”, az „olimpiai”, az „olimpia”, a „Citius Altius Fortius”, a „paralimpiai”, „paralimpia”, „pánamerikai”, és az „America Espirito Sport Fraternite” kifejezésekre és az ezekkel alkotott bármely szóösszetételre kizárólagos jogot tart fenn magának. Az olimpiát még nem rendező nemzetek is alkottak ilyen törvényeket, így például Szlovákia. Mindegyik szabályozás közös vonása, hogy a szellemi alkotásokra vonatkozó joganyagra hivatkozik, mint háttér jogszabályokra.

Egyes szabályozások eltérnek az általános szellemi tulajdonra vonatkozó rendelkezésektől, ilyen lehet például a védelmi idő általánosanál rövidebb megállapítása. Ausztrália továbbá kiterjesztette a védelmet az „Olympic”, „Olympic Games” és az „Olympiad” kifejezésekre is, ezek jogosulatlan kereskedelmi hasznosításának megakadályozására. Ugyanakkor Szlovákia (1994. évi 226. törvény *Az olimpiai jelképek védelméről és a Szlovák Olimpiai Bizottságról*) mind a védelmi idő, mind a szankciórendszerre vonatkozóan a védjegy, kereskedelmi név, eredet-megjelölés szabályrendszerét alkalmazza. A szlovák törvény megoldása szerint nem csupán az olimpiai szimbólumokat védi, hanem védelem alá helyezi a Szlovák Olimpiai Bizottság jelenleg használatos címerét is.

Kína az elmúlt időkig nem volt részese azoknak a nemzetközi egyezményeknek, amelyek hatékonyan biztosították a szellemi tulajdon védelmét, valamint belső ilyen témájú jogszabályai is hiányoztak. Kínát a negatív példa kedvéért emlegették, amelyik ország a szellemi alkotások védelmének minimális szintjét sem tudja biztosítani. Ennek fejlesztése érdekében ratifikálta azokat a nemzetközi egyezményeket, amelyek a szellemi tulajdont védik, valamint fogadta el a védjegyre, szabadalmakra, szerzői jogra vonatkozó belső jogszabályokat. Ennek a trendnek a folytatása az olimpiai jelképek védelméről szóló külön rendelet is.

Pekingben 2002. április 1-jétől hatályos az említett rendelet, amely az olimpiai jelképek védelmét hivatott biztosítani. A rendelet megnevezi azokat a szervezeteket, amelyek jogosultak a jelképek használatára és arra, hogy másokat feljogosítsanak erre. Ezek az NOB, a Kínai Olimpiai Bizottság valamint a Pekingi Szervezőbizottság. Kiemeli továbbá a rendelet a hagyományos védjegy, szabadalom, szabályozástól való eltérést annyiban, hogy a szellemi alkotások nemzeti védelme általában korlátozott időre és meghatározott területre szólnak, míg az olimpiai szimbólumok védelmének joga a NOB számára van fenntartva, és a szimbólumok az összes tagállam által elismertek. A rendelet elsődleges céljaként nevezi meg, hogy betöltse az űrt a NOB védelmi rendelkezései és a szellemi alkotások nemzeti védelme között.

JAVASLATOK A SZELLEMI ALKOTÁSOK VÉDELMÉNEK KITERJESZTÉSÉRE

A szellemi alkotások védelme területén a jelenlegi magyar szabályozás megfelelő és hatékony védelmet képes biztosítani az olimpiával kapcsolatos szellemi tulajdonnak. A NOB speciális követelményrendszerének való maradéktalan megfelelés érdekében Magyarország számára mégis megfontolás tárgyát képezheti az Olimpiai Jelképek Védelméről szóló Nairobi Egyezményhez történő csatlakozás, illetve egy külön belső jogszabály elfogadása az alábbiak szerinti tartalommal.

Csatlakozás a Nairobi Egyezményhez

Az olimpiai jelképek védelméről szóló egyezményhez történő csatlakozás lehetséges az egyezmény aláírásával (a ratifikáló dokumentum letétbe helyezését követően) minden olyan államnak, amely tagja a Szellemi Tulajdon Világszervezetének („WIPO”), vagy részese az Ipari Tulajdon Védelméről szóló Párizsi Uniós Egyezménynek. Mivel Magyarország jelenleg mindkét szervezetnek részese, így a csatlakozásnak a fenti módon nem lehet akadályja.

Az Egyezmény 6. szakasza alapján az Egyezmény a ratifikáló dokumentum letétbe helyezését követő egy hónapon belül lép hatályba az érintett állam tekintetében. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. tv. és a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásokról szóló 1982. évi 27. tvr. alapján valószínűsíthető, hogy az Egyezményhez való csatlakozás nem követeli meg annak jogszabályba foglalását (kihirdetését), hanem annak a Magyar Közlönyben történő közzététele is elégséges lehet. A Köztársasági Elnök és a Kormány hozhat ezzel ellentétes döntést is.

Külön belső jogszabály alkotása

Egy, az olimpiával kapcsolatos szellemi alkotásokkal foglalkozó külön jogszabály (leginkább törvény) határozhatná meg – az *Olimpiai Chartával* és egyéb dokumentumokkal összhangban –, hogy mely szellemi alkotások részesülnek ebben a különleges védelemben. A NOB követelményrendszere alapján ilyenek lehetnek az olimpiai jelképek, az olimpiai embléma, a MOB címe, az olimpiára utaló kifejezések, az olimpiai zeneművek, az olimpiai kabala és egyéb szellemi alkotások. Ezen jogszabálynak egyértelművé kell tennie, hogy a felsorolt szellemi alkotások kizárólagos jogosultja az esettől függően csak a NOB, a MOB vagy az olimpiai szervező bizottság lehet és minden olyan esetben, amikor a regisztráció valamilyen formája hatékonyabb védelmet nyújthat, kizárólag a MOB vagy a szervező bizottság léphet fel bejelentőként. Hivatkozni kell a jogszabálynak a NOB által megkívánt követelményekre és a magyar hatályos védjegy, szerzői jogi és egyéb szabályozásra. Szükségszerű lehet a jogszabály megsértőivel szembeni hatékonyabb védelem érdekében az államigazgatási eljárás szabályainak alapulvételével gyorsított eljárási szabályok alkotása, a bírságolás intézményének hatékonyabbá tétele, fenntartva a bírósági út igénybevételének lehetőségét.

A fentiekén túl a jogszabály alkotásnak különösen az alábbiakat kell még figyelembe venni:

- A védjegyek használatára vonatkozó politika és irányelvek fejlesztése
- A grafikai ábrázolások szabályozására vonatkozó kézikönyv létrehozása
- Defenzív „médiavásárlások”, ahol a szervező bizottság a szponzorok részére kizárólagos média jogokat szerez az olimpia idejére

- Az egyes helyszíneken kereskedelmi jelölések tiltására vonatkozó megállapodások
- A védjegyek nem kereskedelmi használatának ellenőrzése
- A kalózkodás elleni felvilágosítás, valamint a PR kezdeményezések fejlesztése

A jogszabály alkotással meg kell erősíteni a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmét a fogyasztókat megtévesztő és hamisító üzleti gyakorlat megelőzése érdekében.

A védjegyekkel és szerzői jogsértésekkel kapcsolatos polgári jogi ügyekben az alábbi jogi eszközök bizonyultak az eddigiek során hatékonyak az olimpiai rendezvényeken:

- Ideiglenes intézkedés
- A jogsértésből szerzett jogtalan haszonnál nagyobb összegű büntetés
- A szponzor perköltségének megtérítése
- A szponzor ügyvédi költségeinek alperes általi megtérítésére
- A jogsértő termékek lefoglalása és zár alá helyezése
- Büntető kártérítés

A polgári jogi és szabálysértési szankciók mellett a szerzői jogok megsértése büntetőjogi szankciókat is vonhat maga után a jelenlegi magyar büntetőjogi szabályok szerint. Az eddigi olimpiákkal kapcsolatban hozott büntetőjogi intézkedések jelentős büntetéseket tartalmaztak a büntetendő cselekmény jellegétől és nagyságától függően. Az Egyesült Államokban például a Salt Lake Cityben tartott téli olimpia idején akár tízévi börtön és 2 millió USD büntetés kiszabására is lehetőség volt hamis árukkal és szolgáltatásokkal történő kereskedelem (vagy ennek kísérlete) esetén. A második ilyen jogsértés, valamint a nem magánszemély általi elkövetés esetén a büntetés már 5 millió USD. Az üzleti vállalkozás által elkövetett második elkövetés esetén a kiszabható büntetés 15 millió USD és húsz év börtönbüntetés. A fentiekkel összehasonlítva, jelenleg Magyarországon a szerzői jogok megsértése esetén kiszabható legmagasabb pénz főbüntetés összege 10,8 millió forint, illetve a szabadságvesztés büntetés felső határa 8 év.

19.8.1 A VÁMRA ÉS A KÜLFÖLDIEK BEUTAZÁSÁRA VONATKOZÓ MAGYAR JOGI SZABÁLYOZÁS

Amint a „Vám- és beutazási előírások” című pont alatt leírtuk az olimpiai igazolvány és az akkreditációs kártya a tulajdonost felhatalmazza, hogy az Olimpiai Játékok ideje alatt és az Olimpiai Játékok előtt és befejezése után legfeljebb egy hónapig az országban tartózkodjon és teljesítse olimpiai feladatát. Ezen kívül az Olimpiai Játékok szervezésével megbízott alkalmazottak részére legalább egyéves időtartamra ideiglenes belépési engedélyt kell biztosítani és meg kell kapniuk a szükséges munkavállalási engedélyt is.

A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. XXXIX. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 170/2001. (IX. 26.) Korm. rendelet és a 25/2001.(XI. 21.) BM rendelet rendelkezései szerint, ha jogszabály vagy nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, a külföldi beutazásához, illetőleg tartózkodásához engedély szükséges. A beutazásra és tartózkodásra jogosító engedély a vízum, a tartózkodási engedély, valamint a letelepedési engedély vagy a bevándorlási engedély. A vízum beutazásra, átutazásra, az abban meghatározott célú és időtartamú tartózkodásra, valamint kiutazásra jogosító engedély. A vízumot akkor lehet kiadni, ha a külföldi eleget tett az alábbi feltételeknek: rendelkezik a beutazáshoz szükséges vízummal, a tovább- vagy visszautazáshoz szükséges érvényes vízuma van, a beutazáshoz, tartózkodáshoz – beleértve az egészségügyi ellátást is – és a kiutazáshoz szükséges anyagi fedezettel rendelkezik, nem áll kiutasítás, illetőleg beutazási vagy tartózkodási tilalom alatt.

A vízum fajtái a beutazás és a tartózkodás céljától függően: repülőtéri tranzitvízum, átutazóvízum, rövid időtartamú beutazóvízum és a tartózkodási vízum. Az *Olimpiai Chartában* megfogalmazott követelményeknek a 90 napos tartózkodásra jogosító rövid időtartamú beutazási vízum, valamint a munkavállalási engedély megszerzéséhez szükséges tartózkodási vízum felel meg.

A rövid időtartamú beutazóvízum hat hónapon belüli egyszeri vagy többszöri beutazásra, és megszakítás nélküli tartózkodás esetén a beutazástól számított legfeljebb kilencven napig, megszakítás esetén az első beutazás időpontjától számított hat hónapon belül, valamennyi beutazást figyelembe véve összesen kilencven napig terjedő tartózkodásra jogosít („C” típusú vízum).

A tartózkodási vízum egyszeri vagy többszöri beutazásra és kilencven napot meghaladó, de legfeljebb egy év időtartamú és meghatározott célú magyarországi tartózkodásra további külön engedély nélkül jogosít („D” típusú vízum). A külföldi, amennyiben nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, a jogszabályban engedélyhez kötött munkavégzés vagy jövedelemszerző tevékenység folytatása céljából csak tartózkodási vízummal utazhat be. A tartózkodási vízum iránti kérelem akkor teljesíthető, ha a külföldi munkavégzését az illetékes munkaügyi hatóság engedélyezte.

Tartózkodási engedélyt az érvényes tartózkodási vízummal Magyarországon tartózkodó külföldi kérelmére – a tartózkodási idő

meghosszabbítása céljából – az idegenrendészeti hatóság adhat ki. A tartózkodási engedély érvényessége legfeljebb két évre szól.

Nemzetközi szerződés vagy jogszabály alapján a külföldi vízum nélkül utazhat be, és az első belépés időpontjától számított hat hónap alatt legfeljebb kilencven napig tartózkodhat külön engedély nélkül a Magyar Köztársaság területén, feltéve, hogy rendelkezik a tartózkodáshoz szükséges feltétekkel. Magyarország a vízumkényszer eltörléséről, illetve könnyítéséről különféle országokkal, eltérő tartalmú megállapodásokat kötött. Ezek a megállapodások legtöbbször arról rendelkeznek, hogy az egyik szerződő fél államának polgárai, akik a megállapodásban meghatározott érvényes úti okmánnal rendelkeznek, olyan tartózkodás céljából, amely nem munkavállalással vagy egyéb jövedelemszerző tevékenységgel függ össze, vízum nélkül utazhatnak be a másik szerződő fél állama területére és ott legfeljebb 90 napig tartózkodhatnak.

A külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezése

A külföldiek magyarországi foglalkoztatása engedélyezésének feltételeit a 8/1999. (XI. 10.) SzCsM rendelet határozza meg. Ezek a szabályok elsősorban a magyar munkaerőpiac védelmét szolgálják, és kellő részletességgel taglalják a munkavállalási engedélyek kiadására vonatkozó eljárás menetét. E szerint az engedély iránti kérelmet a foglalkoztató nyújtja be. A foglalkoztató az (i) aki részére a külföldi foglalkoztatásra irányuló jogviszony alapján munkát végez vagy az, aki (ii) a külföldi munkáltatóval kötött magánjogi szerződés teljesítése érdekében a külföldit foglalkoztatja, továbbá akivel kötött magánjogi szerződés teljesítése érdekében végez a külföldi a Magyar Köztársaság területén munkát.

Tekintettel az Olimpiai Játékok szervezésével megbízott alkalmazottak speciális munkavégzésére, kívánatosnak tűnik a jogszabály kiegészítése egy olyan rendelkezéssel, amely átmeneti időtartamra lehetővé tenné speciális eljárási szabályok alkalmazását az *Olimpiai Chartában* foglaltak kötelezettség teljesítésére érdekében.

Egészségügyi tevékenység végzése Magyarországon

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (az „Egészségügyi tv.”) határozza meg az egészségügyi tevékenység folytatásának feltételeit Magyarországon. Főszabályként egészségügyi tevékenységet csak az adott tevékenység folytatására jogosító szakképesítéssel rendelkező és a működési nyilvántartásba bejegyzett személy végezhet. Az Egészségügyi tv. 110. §(4) bekezdése lehetővé teszi, hogy működési nyilvántartásban nem szereplő, Magyarországon honosítható vagy egyenértékűként elismert egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy részére - indokolt esetben – az egészségügyi hatóság Országos Tisztifőorvosi Hivatala meghatározott, a szakképesítésnek megfelelő tevékenységre, időtartamra (maximum egy évre) és helyszínre (munkahelyre) szóló működési engedélyt adhat ki. A működési engedély kiadásának feltétele, hogy a kérelmező hitelt érdemlő módon igazolja, hogy a korábbi, rendszeresen végzett egészségügyi szolgáltatásának helye szerinti

utolsó, ennek hiányában az állampolgársága szerint illetékes állam jogszabályai alapján nem áll az egészségügyi tevékenység gyakorlását kizáró vagy korlátozó büntetés, illetőleg büntetőjogi intézkedés hatálya alatt, és megfelel a tevékenység végzéséhez külön jogszabály szerint előírt egészségügyi alkalmassági feltételeknek. Az engedélyezett egészségügyi tevékenység végzéséhez a szakképesítést igazoló oklevél tényleges honosítása nem szükséges. A fentiek szerint tehát külföldi orvos, a szakképesítést igazoló diploma tényleges honosítása nélkül, ideiglenes működési engedéllyel indokolt esetben végezhet Magyarországon egészségügyi tevékenységet.

Egészségügyi tevékenység fentiek szerinti végzéséhez ideiglenes működési engedély azonban csak abban az esetben szükséges, ha az egészségügyi tevékenységet folytatni kívánó személy e tevékenységét a magyar egészségügyi szolgáltatás rendszerében, magyar egészségügyi szolgáltatónál (kórház, rendelőintézet stb.) kívánja folytatni. Ha a sportdelegációkkal érkező orvosok a delegáció tagjai részére az egészségügyi ellátást az egészségügyi szolgáltatás rendszerén kívül nyújtják, e tevékenységük nem engedélyköteles.

A beutazás és tartózkodás engedélyezésének közegészségügyi szabályai

Közegészségügyi érdekből megtagadható a külföldi beutazása, részére vízum kiállítása, a tartózkodási engedély kiadása, meghosszabbítása akkor, ha a külföldi az egészségügyi miniszter rendeletében (48/2001. (XII. 27.) EüM rendelet a külföldiek magyarországi tartózkodásának engedélyezésével összefüggő közegészséget veszélyeztető betegségekről, valamint az egészségügyi ellátás fedezetének igazolásáról) meghatározott betegségben szenved, fertőzőképes, illetve kórokozó állapotban van. A közegészséget veszélyeztető betegségek és kórokozó állapotok a tuberkulózis (tbc), HIV-fertőzés, lepra, luesz, hastífusz és paratífusz baktériumhordozó állapot. Külföldinek a tartózkodási engedély iránti kérelméhez a fentiek igazolásához meghatározott orvosi igazolásokat kell csatolnia, míg a „C” és „D” típusú vízum kiadása iránti kérelemben nyilatkoznia kell arról, hogy tudomása szerint nem szenved ezekben a betegségekben. Következésképpen azoknak a sportolóknak, akik kevesebb mint 90 napot tartózkodnak Magyarországon nincs szükségük orvosi igazolásra. Azok a személyek, akik munkavégzés céljából érkeznek és 90 napnál hosszabb ideig tartózkodnak itt, a magyar hatóság által kibocsátott orvosi igazolást kötelesek beszerezni.

Vámszabályok

A rendező város és a nemzeti olimpiai bizottság kötelesek mindent megtenni annak érdekében, hogy a nemzeti olimpiai bizottságok és a nemzetközi szövetségek számára az olimpiához szükséges anyagok és felszerelések, valamint a média akkreditált tagjai és a szponzorok számára szükséges anyagok és berendezések vámmentesen legyenek behozhatók az országba, azzal, hogy ezeket az anyagokat és berendezéseket az Olimpiai Játékok alatt fel kell használni, vagy az Olimpiai Játékok után ki kell vinni az országból.

Vámáru ideiglenes behozatala

A vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi törvény, valamint a végrehajtására kiadott 45/1996.(III. 25.) Korm. rendelet rendelkezik az ideiglenes behozatalról. Az ideiglenes behozatali vámeljárást lehetővé teszi a visszaviteli kötelezettséggel ideiglenesen behozott vámáru jogosult által használatát, részleges vagy teljes vámmentességgel. Az ideiglenes behozatali vámeljárást alá vont vámáru – a használatával járó szokásos értékcsökkenést kivéve – változatlan állapotban kell külföldre visszaszállítani. A vámáruk általában huszonnégy hónapig maradhatnak ideiglenes behozatalban.

A vámhatóság annak a szervezetnek, természetes személynek ad ideiglenes behozatali vámeljárást alá vonásra engedélyt, aki/amely a vámáru használja, vagy akinek/amelynek a felelősségére azt használják. Az ideiglenes behozatali vámeljárást a vámteher megfizetésének biztosítása érdekében vámbiztosítékot kell nyújtani a vámáru belföldi forgalomba kerülése esetén fizetendő vámteher erejéig. A vámbiztosíték az annak nyújtására kötelezett választása szerint lehet készpénz, belföldi székhellyel rendelkező hitelintézet által vállalt bankgarancia banki fedezetigazolással, a vámhatóság által feljogosított magyarországi székhellyel rendelkező szervezet kezességvállalása vagy belföldi biztosító intézettel kötött biztosítási szerződés.

Speciális eljárások az ideiglenes behozatali vámeljárástban

Teljes vámmentességgel járó ideiglenes behozatali vámeljárást kell alkalmazni:

- a személyes használati tárgyakra és a sportcélra behozott vámáru
- az ún. szakmai berendezésekre
- verseny céljára behozott bármely fajta élő állatra. Az állatok vámmentes behozatalának feltétele, hogy az állatok Magyarországon lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkező természetes személy vagy szervezet tulajdonában legyenek.

Alakítás nélküli ideiglenes behozatali vámeljárást

Ez az eljárás egyedi vámbiztosíték nyújtása nélkül történik. Alakítás nélküli ideiglenes behozatali vámeljárást kérhető a személyes használati tárgyakra és a sportcélra behozott vámárura. Az alakítás nélküli ideiglenes engedély megadása a vámhivatal beavatkozásának hiányával történik. (A „sportcélra behozott vámáru”: sporteszközök vagy más olyan vámáru, amelyeket az utasok Magyarországon megrendezésre kerülő sportversenyeken, bemutatókon vagy edzéseken használnak.)

Szóbeli árnyilatkozatot kell adni az ún. „*szakmai felszerelések*”-ről (olyan sajtó, rádió vagy televíziós műsorszóró berendezések, amelyek a külföldi sajtó, rádiós vagy televíziós szervezetek azon képviselőinek munkájához szükségesek, akik tudósítás vagy meghatározott műsorokhoz szükséges anyagok közvetítése, illetve rögzítése céljából érkeznek Magyarországra). Ebben az esetben a vámáru-nyilatkozatot adó szóbeli árnyilatkozata alátámasztásaként leltárt köteles benyújtani. Az eljárás alá vonásra irányuló szóbeli árnyilatkozat engedélykérelemnek, míg a leltár vámhivatal által történő hitelesítése engedélynek minősül. A szakmai felszerelések ideiglenes behozatali vámeljárásban vámmentesen hozhatók be.

Lósport rendezvényre szállítandó lovakra vonatkozó szabályozás

Állategészségügyi bizonyítvánnyal szabad az országba behozni vagy azon átszállítani bármilyen sport- vagy túralovat, ha magyarországi tartózkodása a kilencven napot meghaladja. Az állategészségügyi bizonyítványban a származási ország állami állatorvosának igazolnia kell az előírt egészségügyi feltételeket.

Ha a magyarországi tartózkodás a kilencven napot nem haladja meg ún. „ideiglenes lóbizonyítvány”-nyal lehet az állatokat az országba behozni. Az ily módon behozott állatok elkülönítésére nincs szükség.

19.9 DOPPINGELLENES SZABÁLYOK

A jelölt városok pályázatának részeként az érintett nemzeti olimpiai bizottságok kötelesek biztosítani, hogy minden versenyző tudatában legyen és betartsa az *Olimpiai Chartát* és az *Orvosi szabályzatot*. A pályázó ország olimpiai bizottságának többek között biztosítania kell, hogy az érvényben lévő szabályokat a versenyzők tudomására hozzák. Továbbá, a pályázó városok kötelesek ismertetni a dopping ellenőrzési eljárást és annak helyét, amely eljárásoknak összhangban kell állniuk az Olimpiai Doppingellenes Szabályzattal (az „OMADC” vagy a „Szabályzat”).

Az Olimpiai Játékokra vonatkozó nemzetközi doppingellenes szabályok

Az *Olimpiai Charta* szerint a doppinggal kapcsolatos ügyekre az OMADC az irányadó. Az OMADC rendelkezései minden a NOB által szervezett vagy támogatott versenyre, bajnokságra vagy játékokra, illetve az olimpiai mozgalom keretein belül szervezett minden sporteseményre vonatkoznak. Az Olimpiai Játékok minden résztvevője köteles az OMADC-ban meghatározott kötelezettségeket teljesíteni.

Az OMADC-nak a NOB Végrehajtó Bizottságának utasításai szerinti megvalósításáért a NOB által kijelölt Orvosi Bizottság felel. A Bizottság feladata a sportolók egészségügyi ellátásával és egészsége megőrzésével kapcsolatos irányelvek kidolgozása.

Az OMADC többek között meghatározza a tiltott szereket, eszközöket és módszereket, kötelező jelleggel rendelkezik a laboratóriumok létesítéséről, kötelezi a résztvevőket a vizsgálatokon és ellenőrzéseken történő részvételre és felsorolja az előírások be nem tartása esetén alkalmazandó szankciókat.

A NOB Végrehajtó Bizottsága az egyetlen illetékes szerv az Olimpiai Játékok ideje alatt végzett laboratóriumi vizsgálatok pozitív eredményének elbírálására. A pozitív eredménnyel kapcsolatos bármely intézkedése előtt köteles kikérni a NOB Orvosi Bizottságának tanácsát.

Fellebbezni a Sport Választottbíróságnál lehet.

A jelölt városok és a nemzeti olimpiai bizottságok kötelesek biztosítani, hogy minden sportoló tudomást szerezzen a teljesítményfokozó szerek használatának tiltott voltáról.

A 2008. évi XXIX. olimpiai játékokra jelölt városok Kézikönyve szerint a rendező város illetékes közegészségügyi szervének kielégítő információt kell adni arról, hogy vannak-e megfelelő, a NOB által akkreditált laboratóriumok az adott város területén. Ha az adott város rendelkezik a fenn említett laboratóriummal, pontos leírást kell adnia a doppingvizsgálat kivitelezéséről, kitérve a laboratóriumnak az olimpiai falutól való távolságára. Ha az adott város nem rendelkezik akkreditált laboratóriummal, számot kell adnia a doppingvizsgálatok kivitelezésének minden részletéről.

Magyar jogi szabályozás

A Sporttörvény értelmében a sportolónak tilos tiltott teljesítményfokozó szereket, készítményeket és módszereket használni

Magyarországon 1996 óta van törvény a doppingtilalomról. Jelenleg a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény („Sporttörvény”) és a 86/1998 (V. 6.) Korm. sz. rendelet tartalmazza a részletes szabályozást. Maga a doppingellenes tevékenység doppingolás elleni nevelő, felvilágosító, ellenőrző és szankcionáló tevékenységet takar.

A Sporttörvény értelmében a sportolónak tilos tiltott teljesítményfokozó szereket, készítményeket és módszereket használni. Köteles részt venni a doppingtilalom betartásának ellenőrzését szolgáló, illetve egészségügyi alkalmassági és szűrővizsgálaton, amelyet az országos állami sportegészségügyi hálózat végez.

A magyar doppingellenes rendszer a jogi formákat tekintve megfelel a jelenlegi nemzetközi követelményrendszernek.

NOB dopping előírásoknak való megfelelés

Ismeretes, hogy a sydneyi Olimpiai Játékok alkalmával az Ausztrál Olimpiai Bizottság tájékoztatókat küldött az Olimpiai Játékokon részt vevő országok nemzeti olimpiai bizottságai részére. Ezekben tájékoztatták őket a dopping tilalomról, a tiltott szerekről, módszerekről, illetve az alkalmazásuk esetére kilátásba helyezett szankciókról. A kérdés további tanulmányozására van szükség annak pontos meghatározására, hogy az Önkormányzat és a MOB hogyan teljesítheti ilyen irányú kötelezettségét.

Ismeretes, hogy Magyarországon jelenleg nincs a NOB által akkreditált laboratórium. 1984 óta a Sportkórházon belül működik egy doppingellenőrző részleg, amely jelenleg felújítás és bővítés alatt áll. 2001-ben 800 millió forintot fordított a Kormány a műszerállomány modernizálására. A cél az, hogy 2004-re minden nemzetközi igényt kielégítő dopping centrum jöjjön létre, amely a legmodernebb műszerparkkal rendelkezik és megfelel a legkorszerűbb minőségi feltételeknek. A dopping részleg a fejlesztés befejeztével akkreditáltatni szeretné magát a NOB-bal.

19.10 OLIMPIAI LÉTESÍTMÉNYEKEL KAPCSOLATOS JOGI KÉRDÉSEK

Az olimpia megrendezése érdekében jelentős számú új sportlétesítmény megépítésére, kisebb részben pedig a jelenlegi állapotukban alkalmatlan létesítmények átépítésére, korszerűsítésére lesz szükség. A jelen szakasz az ilyen létesítményekkel kapcsolatos szerződéses előírások egyes szempontjait és az azokhoz kapcsolódó jogi kérdéseket tárgyalja. Itt jegyezzük meg, hogy a lehetséges helyszínekkel kapcsolatos tulajdonjogi kérdések tisztázásához egy külön vizsgálatot végeztünk, ezért ezekre részletesen nem térünk ki ezen jelentésünkben.

A LÉTESÍTMÉNYEK ÉS HELYSZÍNEK FELHASZNÁLÁSÁNAK LEHETSÉGES JOGCÍMEI

Általánosságban kijelenthető, hogy a kijelölt sportlétesítmények és helyszínek tulajdoni és használati viszonyait tekintve az elénk táruló kép igen változatos és sokrétű. A három nagy tulajdoni kategórián, az állami, az önkormányzati és magántulajdonon belül, számtalan vagyongazdálkodási, használati és más egyéb jogcímen használó, birtokló jogalanyt találunk, illetve a létesítmények és a területek nagy számából adódóan is, mind az önkormányzati, mind a magántulajdoni kategóriákon belül a tényleges tulajdonosok köre is rendkívül széles. A lehetséges budapesti helyszínek esetén számtalan fővárosi kerület akár önállóan, akár a Fővárossal közösen tulajdonol területeket, illetve a magántulajdoni körön belül szinte valamennyi cselekvőképes jogalany megtalálható a magánszemélyektől kezdve a részvénytársaságokig.

Mindebből elsősorban az következik, hogy a létesítmények megépítéséhez, valamint a kijelölt területek felhasználásához szükséges jogcímek meghatározása körültekintő és hosszadalmas jogi munkát fog jelenteni. Annak eldöntése, hogy a fenti célokat melyik érvényes jogcím szolgálja a legjobban, az alábbi szempontok alapján lesz eldönthető:

- az adott létesítményre és helyszínre vonatkozó aktuális tulajdoni és használati jogok,
- a felépítésre, valamint az üzemeltetésre meghatározott jogi struktúra sajátosságai,
- az adott infrastruktúra utóhasznosításával kapcsolatos alapvető elképzelések.

A használat és hasznosítás lehetséges jogcímei közül példálózó jelleggel az alábbiak említhetők ki:

- a Játékok lebonyolítását követő, hosszú távú állami, önkormányzati utóhasznosítás esetében célszerű lehet az adott vagyontárgy állami, vagy önkormányzati megvásárlása,
- az állam vagy az önkormányzatok által kisajátítás útján történő megszerzés hatékony módszerek tűnik,
- az egyszeri felhasználások esetén a sportlétesítmény bérbe adása tűnik ésszerűnek,
- egy esetleges projekt társasági struktúrában (lásd következő bekezdés) felmerülhet az adott vagyontárgy társaság részére történő apportálása (nem pénzbeli hozzájárulásként a társaság céljaira történő szolgáltatása), illetve a földre alapított földhasználati jog alapítása. Utóbbi esetben a felépített létesítmény tulajdonjogát annak fennállásáig a projekt társaság szerzi meg.

A Magyar Állam szerepe

A lehetséges tulajdonosi, illetve használói, kezelői kör tekintetében a Magyar Állam jelentős szerepvállalásából adódóan fontos szerepe lehet az állami tulajdonnak, illetve az állam egyes szervein keresztül a vagyonkezelésnek. Az állami feladat ellátását szolgáló vagyon, amely a társadalom működését, a nemzetgazdasági célok megvalósítását segíti elő, kincstári vagyonnak minősül. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. (az „Áht”) 109.§/C (1) szerint a kincstári vagyonért felelős miniszter a kincstári vagyon felett a Magyar Állam nevében öt megillető tulajdonosi jogok gyakorlását a Kincstári Vagyon Igazgatóság („KVI”) útján látja el, ebben az esetben a kincstári vagyonnal kapcsolatos polgári jogviszonyokban az államot a KVI képviseli. A KVI Áht.-ban meghatározott feladatai állami feladatnak minősülnek, melynek keretén belül a KVI a saját vagyonkörébe tartozó vagyontárgyakat többek között minősíti, értékesíti, vagyonkezelésbe adja.

A Sporttörvény

A Sporttörvény 65.§-a alapján a 153/2001 Korm. rendelet rendelkezései szerint olimpiai központnak minősített kincstári vagyon körébe tartozó sportlétesítmények feletti vagyongazdálkodási jogokat a gyermek-, ifjúsági és sportminiszter gyakorolja (megjegyezzük, hogy a jelen tanulmány írásakor az arra jogosított szervek nem hoztak létre olimpiai központot). A vagyonnal való gazdálkodásra az említett miniszter közhasznú szervezetet hozhat létre, amely a vagyongazdálkodási jogot versenyeztetés nélkül, ingyenesen szerezhetheti meg. Az egyéb, a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium vagyongazdálkodásában lévő sportlétesítményeket a kincstári vagyonért felelős miniszter a gyermek-, ifjúsági és sportminiszter kezdeményezésére ingyenesen vagy kedvezményesen helyi önkormányzatok, szakszövetségek, sportszövetségek, sportegyesületek, illetve kedvezményesen sportvállalkozások tulajdonába adhatja, vagy az Áht. szabályai szerint értékesítheti.

A LÉTESÍTMÉNYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉB JOGI KÉRDÉSEK

Kisajátítás

Valószínűsíthető, hogy a Magyar Államnak, a Fővárosnak vagy más önkormányzatnak számos ingatlant kell megszereznie az olimpia céljaira.

A kisajátításról szóló 1976. évi 24. törvényerejű rendelet (a „Kisajátítási tvr.”) abban az esetben lesz alkalmazható, ha a szükséges ingatlan adásvétele a Kisajátítási tvr.-ben meghatározott okok miatt nem lehetséges, feltéve, hogy a kisajátítást alátámasztó közérdek részletes bizonyításra kerül és a tulajdonos számára teljes, feltétel nélküli és azonnali kárpótlást biztosítanak. A Kisajátítási tvr. kimerítő felsorolást ad a közérdeknek tekintendő célokról. Bár nem találunk hivatkozást a sport infrastruktúra fejlesztésére, a felsorolás más kiemelt fontosságú nemzeti érdekeket is tartalmaz, többek között környezetvédelmi szempontokat, vagy a Nemzeti Földalap érdekeit. Véleményünk szerint a Kisajátítási tvr.-nek ez a szakasza kibővíthető az Olimpiai Játékok megrendezésének, mint kiemelt közérdeknek a beiktatásával. Ez a módosítás biztosítaná a közérdeknek a törvény erejénél fogva fennálló indokoltságát és ezért nem lenne szükség további bizonyításra az egyes kisajátítások esetében. Hasonló okokból az Expo Törvény is ezt a megoldást követte.

Bár a kisajátítás államigazgatási eljárás, a kártalanítás tekintetében polgári jogi elemeket is tartalmaz (a kártalanítás követelményeit a Ptk. szabályozza). Ezért a szűk értelemben vett államigazgatási eljárást és a hatósági döntést a kisajátítás feltételeiről szóló tárgyalásos szakasz előzi meg. Az államigazgatási eljárásra meghatározott 30 napos általános eljárási határidő a tárgyalások befejezésétől, vagy a kárpótlási feltételekről a felek között létrejött megállapodás benyújtásától kezdődik.

Egyes esetekben a felek a bírósághoz is fordulhatnak. Tehát az eljárás további gyorsítása akadályokba ütközhet.

Közbeszerzés

A sportlétesítmények és más, az olimpiával kapcsolatos infrastruktúra létrehozása több esetben a Közbeszerzésről szóló 1995. évi XL törvény (a „Közbeszerzési Törvény”) alkalmazását kívánja meg. A Közbeszerzési Törvény áruk beszerzésére, építési beruházásokra és szolgáltatásokra terjed ki, többek között az állam, a helyi önkormányzatok, valamint az ezek által alapított alapítványok és társadalmi szervezetek fent említett tevékenységei tekintetében. A közbeszerzési értékhatárokat az éves Költségvetési Törvény határozza meg. A jelenlegi szabályok szerint az alkalmazott eljárások lehetnek nyílt, meghívásos és tárgyalásos típusúak.

Az olimpiával kapcsolatos jogalkotás a jelen szabályozás keretein belül az ésszerűséget és hatékonyságot szolgáló eltéréseket lehetővé tevő rendelkezéseket tartalmazhat. Ennek alapján a Közbeszerzési Törvény hatálya alá eső szervezetek jogosulttá válhatnak a leginkább ésszerű és időtakarékos eljárások vagy azok kombinációjának a kiválasztására. Például, a Budapest Sportcsarnok újjáépítéséről szóló 2000. évi XL. törvény lehetővé tette, hogy az előminősítési szakaszt követően tárgyalásos eljárást folytassanak le az új rendezvénycsarnok kivitelezőjének kiválasztására. Hasonló eljárási szabályok implementálása jelentős idő és költségtakarékosságot eredményezhet.

Építési engedély

Az Olimpiai Játékok megrendezésére irányuló felkészülés folyamán az építésügyi hatósági eljárások eredményes és kellően hatékony lefolytatása kívánatos lenne. Az új létesítmények megépítése, valamint a jelenlegi épületek korszerűsítése építési engedély-köteles tevékenységek. Az általános 30 napos államigazgatási eljárási határidőhöz képest az építésügyi engedélyezés során az érdemi határozatot 60 nap alatt kell a hatóságnak meghoznia. Az eljárás teljes időtartama a szakhatóságok (pl. környezetvédelmi hatóság, polgári védelem, műemlékvédelem vagy gázművek stb.) eljárásaival, valamint a lehetséges jogszerű meghosszabbításokkal akár 120 napra is kitolódhat. Ezen célok érdekében az olimpiai jogszabályalkotás részét képezheti az építésügyi hatósági engedélyezési eljárások szabályainak a budapesti olimpiai céljaira történő módosítása. Példaként szolgálhat a BS törvény, amely külön fejezetet szentelt a témának. Az alábbi rendelkezéseket megfontolásra érdemesnek tartjuk az olimpiával kapcsolatos építési területek szempontjából:

- az eljárásban közreműködő szakhatóságok és közművek hozzájárulását nem az építésügyi hatóság, hanem közvetlenül az építető szerzi be, még az építési engedély benyújtását megelőzően;
- a szakhatóságok hozzájárulásukat egységesen 15 napon belül adják meg, ha nem nyilatkoznak ennyi időn belül, a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni;

- hiányos vagy nem megfelelő építési engedély benyújtása után a hiánypótlást öt napon belül, nyolc napos határidővel kell kiadni az építető részére (ez az általános szabályokhoz képest lényegesen gyorsabb eljárást tesz lehetővé)
- az építési engedélyt a hatóságnak 15 napon belül kell meghoznia, az eljáró szerv vezetője a határidőt nem hosszabbíthatja meg, (a felettes szerv eljárására is rövidített, 15 napos határidő lesz irányadó azokban az esetekben, amikor az első fokú hatóság az érdemi határozatot az ott megjelölt határidőn belül nem hozta meg és a felettes szerv az ügyet magához vonja;
- az építési engedély kiadásának nem akadály a terület beépítettsége a korábbi beépítettségi szintet csak 10%-kal haladja meg;
- a megfelelő számú parkolóhely kialakítására az általánostól hosszabb idő áll rendelkezésre;
- az első fokú, kérelemnek helyt adó határozat jogerős és végrehajtható, ellene fellebbezésnek nincs helye, kivéve: jogszabálysértésre hivatkozással kérhető a határozat bírósági felülvizsgálata.

Másik példa lehet az Expo Törvény, amely szerint a világkiállítás céljaira kijelölt minden ingatlannal kapcsolatos hatósági eljárásban a főjegyző az illetékes első fokon. Hasonló eljárás egységes elbánást biztosítana, ahol az olimpiával kapcsolatos hatósági ügyekben azonos feltételek szerint történne döntéshozatal.